

W. 5x. S/II/13

Traper

13

DALARNES
HIERACIA VULGATIFORMIA

AV

K. JOHANSSON OCH G. SAMUELSSON

1923

FÖRFATTARNAS FÖRLAG

Bibliotek
INSTITUTUM BOTANICUM P. A. B.
W. C. JOHANSSON

24085

1887. 76

1888. 91

11

DALARNES HIERACIA VULGATIFORMIA

AV

K. JOHANSSON OCH G. SAMUELSSON

1 9 2 3

FÖRFATTARNAS FÖRLAG

DALARNE
HERACIA VULGARIFORMIA

K. JONSSON OCH U. SANDERSON

Sedan många år ha vi arbetat med Dalarnes hieraciumflora, först var och en för sig, men sedan våren 1916 gemensamt. JOHANSSON var först i fältet, började 1897 och fortsatte den gången 1898, 1900 och 1901. Han ägnade sig främst åt Siljansdalens silurområde, där alla socknar utom Våmhus besöktes, varjämte mera i förbigående gjordes en del iakttagelser inom Bjursås, Ludvika, Norrbärke och Folkärna socknar. Huvudresultaten publicerades i tre avhandlingar (1900, 1902 och 1905), där bl. a. många nya arter beskrevs. SAMUELSSON började 1902 i socknarna närmast Säter och fortsatte i samma trakt 1904 och 1905. Hans dittills erhållna resultat publicerades 1906. Sedan dess har han fortsatt under alla somrar med undantag av 1921, t. o. m. 1913 åtföljd av sin fader, f. d. läroverksadjunkten VILHELM SAMUELSSON, som lämnade en ovärderlig hjälp främst vid konserveringen av de ofta stora insamlingarna. G. SAMUELSSON har besökt alla landskapets 48 socknar. Alldeles särskilt har han ägnat sig åt bergs- och fjälltrakterna inom Älvdalens, Lima, Transtrands och Idre socknar, som visat sig hysa en mycket rik och egendomlig flora. Vid sidan av insamlandet av herbariematerial har han, främst sedan 1913, antecknat flera tusen fyndorter för sådana arter, som kunnat bestämmas direkt i fältet. Till en början avsåg han att själv bearbeta alla archieracierna och genomarbetade preliminärt de olika årens insamlingar. På detta sätt bestämdes det allra mesta, som kunde identifieras med förut kända arter, och namngavs även några nya arter, som utdelades i Cent. XXIV (1911) av H. DAHLSTEDTS "Herbarium Hieraciorum Scandinaviae". Men andra arbeten hindrade honom att slutföra bearbetningen, vadan han såg sig tvungen söka medhjälpare.

Redan 1911 hade Professor M. ELFSTRAND (Uppsala) ensam övertagit bearbetningen av grupperna *Eualpina*, *Nigrescentia* och *Depilata*,

för vilka han som bekant är den främste specialisten. Hans bearbetning av det då föreliggande materialet slutfördes 1921 och publicerades i "Hieracia alpina från Dalarne" (1922), där han beskriver (utom några former och varieteter) 83 nya arter. I ett supplement kommer han att behandla de nya samlingar, SAMUELSSON inhöstade på sin sista resa till Idrefjällen (1922). Enligt meddelande av ELFSTRAND finnas även bland dessa åtskilliga nya arter.

Doktor H. DAHLSTEDT (Stockholm) övertog bearbetningen av undersläktet *Pilosella*. Det insamlade materialet härav är tyvärr ganska ofullständigt. Lektor S. O. F. OMANG (Kristiania), den främste kännaren av *Oreadea*, har bestämt det obetydliga, men ändock helt säkert representativa materialet av denna grupp.

Våren 1916 överenskommo vi, JOHANSSON och SAMUELSSON, att söka gemensamt slutföra bearbetningen av övriga grupper. Sedan dess ha båda, ofta tillsammans, genomgått så gott som allt såväl tidigare som efteråt inom Dalarne insamlat material. Främst för att i naturen lära känna och insamla rikligare material av, som det syntes, nya arter, som redan voro insamlade av SAMUELSSON, reste JOHANSSON 1917 och 1918 åter till Dalarne. Han exkurrerade härvid ånyo något i trakten av Ludvika, ävensom i Grangärde socken, men ägnade sig i synnerhet åt den rika floran i Lima och Transtrand. Några exkursioner företogo vi därvid gemensamt. En del nya arter ha vi redan på andra ställen publicerat. Sålunda omnämna vi i "Hieraciumfloran i Västmanland" (1920) 7 nya arter även för Dalarne. Och i "Nya Hieracia silvaticiformia från Sveriges lågland" (1920) meddelar JOHANSSON beskrivning till 24 nya dalahieracier.

Utom våra egna samlingar, som nu till största delen tillhöra Naturhistoriska Riksmuseum och Uppsala Universitets Botaniska Museum, ha vi bearbetat allt material av dalahieracier, som vi kunnat hopbringa. Vi ha därvid utnyttjat vad som finnes från andra samlare i de båda nämnda museerna samt varjehanda mindre samlingar, som godhetsfullt av enskilda personer ställts till vårt förfogande. Dessa äro Herr AND. BJÖRK (Söderhamn), Fil. Mag. GÖSTA R. CEDERGREN (Tome-lilla), Apotekare ANTIPAS ERIKSSON (Leksand), Distriktsveterinär BIRGER HEDERÉN (Transtrand), Fil. Doktor GUSTAF HELLSING (Hidingebro), Missionsskollärare J. W. HÅKANSON (Lidingön), Folkskoleinspektör C. A. NORDLANDER (Sundsvall), Fondmäklare

A. L. SEGERSTRÖM (Stockholm), Ingenjör K. STÉENHOFF (Stockholm) och Jägmästare OTTO VESTERLUND (Älvdalen).

Vår bearbetning av Dalarnes archieracier är nu så gott som avslutad. Visserligen finnas helt säkert alltså många för landskapet nya arter att anträffa åtminstone i fjälltrakterna. Detta gäller i synnerhet om grupperna *Eualpina*, *Nigrescentia* och *Silvaticiformia*, vida mindre om de andra. För *Vulgatiformia* förefalla möjligheterna t. o. m. nästan uttömda. Sistlidna sommar (1922), då SAMUELSSON under fyra veckor exkurrerade i Idre, anträffade han sålunda ingen för landskapet ny art av denna grupp. Överhuvud ha under de senaste åren blott två sådana tillkommit, båda i Idre 1918. Då vi ej se någon möjlighet att publicera hela vår bearbetning på en gång och tillfälle till kompletterande fältarbeten ej är uteslutet, finna vi det därför lämpligast att börja med *Vulgatiformia*.

En översikt över Dalarnes hieraciumflora jämte några allmänna synpunkter angående densamma ha vi för avsikt att lämna, när samtliga grupper blivit slutbearbetade. Här vilja vi blott ytterligare något redogöra för florans utforskningshistoria.

Även i den äldre floristiska litteraturen finnas helt naturligt åtskilliga uppgifter om Dalarnes hieraciumflora. Intill 1879 finnas dessa sammanfattade i CONRAD INDEBETOUS "Flora Dalecarlicá", som upptar 15 "arter". Dessa äro samtliga kollektiva med undantag av *Hieracium auricula* L. och *H. umbellatum* L. De flesta motsvara ungefär de artgrupper, som de nordiska hieraciologerna under senare år plägat urskilja. Av dessa voro redan 1879 följande kända från Dalarne: *Pilosella* (genuina), *Auriculina*, *Suecica*, *Cymosa*, *Glomerata*, *Eualpina*, *Nigrescentia*, *Silvaticiformia*, *Vulgatiformia*, *Rigida*, *Prenanthea* och *Foliosa*. Sedan denna tid ha ytterligare 11 dylika artgrupper tillkommit, nämligen *Dovrensia* (HARTMAN 1879), *Praealta* och *Macranthela* (JOHANSSON 1905), *Saxifraga* (SAMUELSSON 1906), *Furcata* och *Aurantiaca* (SAMUELSSON 1917), *Macrolepidea* (DAHLSTEDT 1918), *Depilata* (ELFSTRAND 1922), *Norvegica* och *Semidovrensia* (enligt av oss bearbetade samlingar). Med de uppräknade 23 artgrupperna, eller om man så vill kollektivarterna, torde i själva verket möjligheterna i den vägen vara uttömda.

Kännedomen om småarterna inom släktet börjar för Dalarnes vidkommande med H. DAHLSTEDTS studier under 1880- och början

av 1890-talet över sydöstra Sveriges hieraciumflora. Det honom tillgängliga materialet var emellertid mycket ofullständigt. Utom de få exemplar, som funnos i Naturhistoriska Riksmuseum, hade han knappast tillgång till andra samlingar än dem, som 1879 och 1882 hade hopbringats av K. P. HÄGERSTRÖM i Silvbergs, Stora Tuna, Vänjans, Lima, Transtrands och Särna socknar. Dessa voro i och för sig ganska rikhaltiga, men endast en mindre del kunde vid denna tid säkert bestämmas, främst beroende på den då ytterst ringa kännedomen om nordligare traktens hieraciumflora. De första uppgifterna publicerades av K. O. E. STENSTRÖM (1889), som omtalar *Hieracium lacerifolium* Almqu., *H. orbicans* Almqu. och *H. silvaticum* L.; Almqu. från Dalarne. C. O. VON PORAT (1894) anförde *H. canipes* Almqu. och DAHLSTEDT själv i sitt banbrytande arbete "Bidrag till Sydöstra Sveriges Hieraciumflora" (II—III, 1893—94) dessutom *H. basifolium* (Fr.) Almqu., *H. caesiiflorum* Almqu., *H. caesiomurorum* Lindeb., *H. diaphanoides* Lindeb., *H. lineatum* Almqu., *H. philanthrax* Stenstr., *H. praetenerum* Almqu., *H. pseudodiaphanum* Dahlst., *H. Schlyteri* Lindeb., *H. stenolepis* Lindeb., *H. vulgatum* (Fr.) Almqu. och *H. xanthostylum* Dahlst.¹⁾ Tillsammans voro alltså vid denna tid 16 specialarter av *Archieracium* säkert kända från Dalarne.

Ett större steg framåt tog kännedomen om Dalarnes hieraciumflora först i och med JOHANSSONS ovan omtalade resor vid sekelskiftet. Utom en oviss art (*H. decalvatum* Dahlst.) anföras i hans arbeten (1900, 1902, 1905, 1907 och 1909) 121 för landskapet nya arter, av vilka endast 3 (*H. meticeps* Almqu., *H. psepharum* Dahlst. och *H. turbiniceps* Dahlst.) anföras efter andra samlare. Nästa bidrag lämnades av SAMUELSSON (1906), som utom några felbestämda (*H. caesiellum*, *H. epacrum*, *H. informe*, *H. saxifragum* var. *rodense*, *H. serratifrons* och *H. siliginosum*) upptar 8 för Dalarne nya archieracier. Efter denna tid tillkomna litteraturuppgifter om för landskapet nya arter stödjade sig på våra undersökningar under senare år. Så omtalar JOHANSSON (1914) *H. praenodatum* K. Joh. och (1920) 24 nybeskrivna dalarhieracier, alla utom två (*H. centonale* Joh. & Sam. och *H. multisigne*

¹⁾ Utom dessa upptager DAHLSTEDT (anf. st., 1894, sid. 158) även *H. subampliatum* Dahlst., vilken uppgift dock avser *H. anfracticeps* K. Joh. var. *deamplians* K. Joh., samt i "Anteckningar till kännedomen om Skandinavien Hieraciumflora" (1894) med någon reservation även *H. ovaliceps* Norrl. från Hemfjället, men bestämningen är knappast riktig, och fyndorten citeras ej av ELFSTRAND (1922).

Joh. & Sam.) först anträffade av SAMUELSSON. År 1910 omtalar SAMUELSSON *H. adpersum* Norrl. Tillsammans omnämna vi i "Hieraciumfloran i Västmanland" (1920) 8 för Dalarne nya arter. Vidare omnämner DAHLSTEDT (1909) *H. ovaliceps* Norrl. och *H. polycomum* Dahlst. samt (1918) ehuru utan fyndorter 14 ej förut från Dalarne uppgivna arter, av vilka dock två (*H. caligatum* Dahlst. och *H. obatrescens* Dahlst.) tillkommit av misstag, samt nybeskriver vidare (1921) 5 dalahieracier. ZAHN (1921) omtalar för första gången 4 dalahieracier. Det senaste bidraget lämnar ELFSTRAND i sin omtalade bearbetning av *Eualpina*, *Nigrescentia* och *Depilata* (1922), där ej mindre än 96 av de 100 upptagna arterna äro nya för landskapet.

Hittills föreligga alltså i litteraturen säkra uppgifter om 298 specialarter av *Archieracium*. Våra samlingar innehålla ytterligare ett så stort antal arter, att minst 450 arter kunna bestämt anges för landskapet. Av åtskilliga andra, sannolikt nya, finnes ett otillräckligt material.

Vid bearbetningen har det visat sig, att åtskilliga arter insamlats av äldre botanister, mer eller mindre lång tid innan de blivit i litteraturen anförda för landskapet. För att framhäva icke blott när en art första gången omtalats för Dalarne, utan även när och av vem den enligt hittills föreliggande vittnesbörd första gången iakttagits, ha vi nedan vid varje art omedelbart efter artnamnet anført både första publikationsstället och (inom parentes) den förste samlaren jämte årtal. Det visar sig, att från denna synpunkt K. P. HÄGERSTRÖM (1879 och 1882) äger prioritet till 24, C. INDEBETOU (1870- och 80-talen) till 7, F. LÖNNKVIST (1888 och 1906) till 6, I. G. CLASON (1860- och 70-talen) och G. HELLSING (1893 och 1900) vardera till 5, P. OLSSON (1859) till 4, S. J. ENANDER (1894 och 1896) och A. BJÖRK (1904 och 1905) vardera till 3, H. E. JOHANSSON (1892 och 1897), M. ÖSTMAN (1903), O. VESTERLUND (1912 och 1917) och K. STÉENHOFF (1915) vardera till 2 arter, S. O. LINDBERG (1854), S. ALMQUIST (1890), A. HAGLUND (1896), W. PETRÉ (1895), GUNNAR ANDERSSON och H. HESSELMAN (1903), O. JUEL (1904), J. E. PALMÉR (1904), A. HAGLUND (1904), P. A. LARSSON (1906), M. SONDÉN (1908), A. L. SEGERSTRÖM (1910) och C. A. NORDLANDER (1911) vardera till 1 art. Det äldsta av oss sedda *Archieracium*-exemplaret härstammar från 1854 (*H. irrugans* K. Joh.).

För sina resor i hieraciologiskt syfte inom Dalarne har SAMUELSSON åtnjutit understöd från Kungl. Universitetet i Uppsala (Sederholms inrikes resestipendium och Bjurzons premium), Kungl. Svenska Vetenskapsakademien, Naturhistoriska Riksmuseets Botaniska Avdelning, Naturvetenskapliga Studentsällskapet i Uppsala (Linnéstipendiet) och dess Botaniska Sektion (Elias Fries-stipendiet). Till alla dessa myndigheter och föreningar får han härmed frambära sitt vördsamma tack.

STOCKHOLM och UPPSALA, januari 1923.

Hieracium acidodontum Dahlst. — 1902: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

K. Joh. Archier. inom. Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:80.

By: Fornby; Folkärna: Fors; Hedemora: Vikmanshyttan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan och Nyberget; Säter: Österäng, Tingsvallen och Ångarna; Vika: Hällsjöberget; Torsång: Hinsnoret (G. Sam.); Kopparberg: Åsbo (1904 O. Juel); Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Boränge, Österbyn och Vintjärn; Enviken: Över- och Ytter-Tängar; Söderbärke: Kyrkbyn, Nor och Näsby; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.) och Smedjebacken; Ludvika: nära bruket (K. Joh.), Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Gonäs och Landforsen (G. Sam.); Grängärde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Storslätten (1919 K. Stéenhoff), Norrbo, Nyhammar (K. Joh.), Saxberget, Bredberget, Hästberg, Linnbärsnäs och Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Norra Kvarnberget; Silvberg: Grängshammar; Gagnef: Arvslindan och Gråda; Bjursås: Stängseln, Stortäkt, Holen, Gopa, Rexbo, Hagen, Bagbo, Andersbo och Sörskog; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik och Färberg (G. Sam.); Leksand: Barkdalen (Antipas Eriksson), Åsleda, Norra Bergsäng, Skinnaråsen, Ljusbodarna och Björbergets fäbodor (G. Sam.); Rättvik: allm., Lerdal, Sätra, Östbjörka (K. Joh.), Nittsjö, Vikarbyn, Västbjörka och Röjeråsen (G. Sam.); Boda: allm., nära kyrkan (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen (G. Sam.); Ore: allm. (K. Joh.), Fjäckå, Arvet, Norrboda, Näset (G. Sam.) och Ärteråsens fäbodor (1909 V. Samuelsson); Orsa: allm., Mickelväl, Kallmora, Åberga, Skattungbyn, Fryksås (K. Joh.), Åskåsen och Täktsberg; Sollerö: Åsen, Mångberg, Borrberg samt Sollerön vid Bodarna, Gruddbo och Rothagen; Mora: Åmberg, Garsås och Vattnäs (G. Sam.); Hamra: Fågelsjö (1903 M. Östman); Vänjan: Tandsjö fäbodor (1882 K. P. Hägerström) och Brintbodarna; Älvdalen: Evetsberg, Dysberg, Väsaberget, Blyberg, Lokbodarna, Skärklitt, Däråberg, Klitten, nära Hykjeberget, Långö, Ribbåsen i granskog, mellan Långö och Jöllen, Navarnäs (G. Sam.) och Mjågen (1911 O. Vesterlund); Floda: Flen, Säljebodarna, Flobergsbodarna och Kläberget; Nås: Narsen, Skansbacken och Gräsbergbodarna; Järna: Skamrisbergets fäbodor; Äppelbo: Sågen, Risberg och Brindberget; Malung: Lisskogsåsen, Anonbergets fäbodor, Mo-Myckelberg, Stora Lybergets fäbodor, Råberget (G. Sam.)

och Hålia (1909 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Risätra och Ytternäs (G. Sam.); Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.), Kastarberget (K. Joh.) och Västra Långstrand; Särna: 4 km. norr om Särnstugan; Idre: Himmeråsen (G. Sam.).

H. acroleucum Stenstr. — 1902: Johansson (1897: H. E. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:60 & Herb. Hier. Scand. II:75 etc.

By: Tyskbo och Valla; Fölkärna: Fors; Grytnäs: Östanbyn; Garpenberg: Garpenbergs bruk, Finnhyttan och Rutbo; Hedemora: Vikmanshyttan, Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan, Skinnaarboåsen, Morn, Lilla Klingsbo och Nyberget; Säter: Kullsveden, nära hospitalet, Sättersdalen, Nordalen, Tingsvallen (G. Sam.) och Ångarna (G. Sam., 1909 V. Samuelsson); Vika: Ängsberg; Aspeboda: Slaggen; Kopparberg: Åsbo och Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet och Rostberg; Svärdsjö: Borånge och Vintjärn; Enviken: Klockarnäs; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: nära Oppsveten, Märtsbo, Näsby, Kyrkbyn och Nor; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.) och Smedjebacken; Ludvika: norr om bruket (K. Joh.), söder om Ludvika (K. Joh., 1906 P. A. Larsson), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Dagkarlsbo, Ludvika by och Högberget (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff), Norrbo (K. Joh.), Saxberget, Uvberget, Bredberget, Linnbärsnäs, Nyhammar och Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Norra Kvarnberget; Silvberg: Dal Karlsbo; Gagnef: Tansväggarna, Djurås, Gråda och Gräv (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), nedanför prästgården (1897 H. E. Johansson), Stängseln, Västanberg, Bodarna, Stortäkt, Kvarntäkt, Holen, Rexbo, Hagen, Baggbo och Sörskog; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, mellan Fornby och Tasbäck samt Fårberg; Leksand: Åkerö, Romma, Åsleda, mellan Lycka och Åjer, Tällberg, Norra Bergsäng, Kullsbjörken, Ljusbodarna (G. Sam.) och söder om Västgårde; Rättvik: Lerdal, Östbjörka, Blecket (K. Joh.), Sjurberg (K. Joh., G. Sam.), Born (1911 C. A. Nordlander), Västbjörka, Vikarbyn, Nittsjö, Sätra, Röjeråsen och Gamla Tövåsen; Boda: Änderåsen (G. Sam.), Lenåsen, Osmundsberget och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran; Ore: Dalfors (K. Joh.), Dalbyn och Arvet; Orsa: Vångsgärde, Näckådalen (G. Sam.), Kyrkbyn, Kallmora, Skattungbyn och Fryksås (K. Joh.); Sollerö: kyrkoherdeboställets hemskog vid Siljan (1913 O. Vesterlund), Åsen, Björka, Borrberg, Gesunda (G. Sam.) samt allm. på Sollerön (K. Joh.) vid Gruddbo, Häradsarvet, Bengtsarvet, Rothagen och Utanmyra (G. Sam.); Mora: Färnäs, Noret (K. Joh.), mellan Vimo och Öndalen, mellan Kättbo och Vänjans kyrkby, Vika, Bergkarlås, Vattnäs och Garsås; Vänjan: Johannisholm och Kyrkbyn; Älvdalen: Blyberg, Blybergs-Vilan, Väsa, Gåsvarv, Öster-Myckeläng, Björnberg, Hykjeberget, Åsen och Hållstugan; Floda: Flen, Säljebodarna, Björbo, Hagen, Kläberget och Ekfännberget; Nås: Lindesnäs, Narsen och Gräsbergsbodarna; Järna: Skamhed, Vansbro och Skamrisbergets fåbodar; Äppelbo: Nordebyn, Risberg och Brindberget; Malung: Örabäcksheden, Lugnet, Lisskogsåsen, Anonbergets fåbodar, allm. mellan Grönland och Johannisholm, Vallerås, Mo-

Myckelberg, Lyåns fåbodar, Lyberget och Råberget (G. Sam.); Lima: Bu, Limesforsen, mellan Torgås och Norra Fenningbergets fåbodar (K. Joh.) samt Risheden; Transtrand: Fiskarheden och Södra Brända vid en gångstig i skog (G. Sam.).

H. adunans Norrl. — 1900: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

Norrl. Suomen Keltanot ed. 2 (1899). — H. approximatum Norrl. Bidr. t. Hier. (1888). — H. murorum L. subsp. praeteneriforme Almqu. (Dahlst. Om några i Berg. trädg. odl. Hier. 1891). — Dahlst. Hier. exs. II:86 & Herb. Hier. Scand. V:56 etc.

Säter: Lerviken, Nordalen, Mårtensgård, Tingsvallen och Ängarna; Svärdsjö: Svartnäs; Grangärde: Kullen; Bjursås: Hagen, Andersbo och Sörskog; Leksand: Norra Bergsäng; Rättvik: Sjurberg, Vikarbyn (G. Sam.), Västberg (1904 A. Haglund), Dådran vid Åsen (1900 G. Helling), Utby och Blecket; Boda: Västanå, nära kyrkan, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen; Ore: Näset, Ärtåsen i granskog och vid fåbodarna (G. Sam.), Dalbyn och Arvet; Orsa: Åberga (K. Joh.) och Täktsberg; Sollerö: Åsen, Borrberg, Gesunda (G. Sam.) och Sollerön (K. Joh.) vid Bengtsarvet, Rothagen och Utanmyra; Mora: Åmberg och Vika; Våmhus: Lilla Vasselås; Älvdalen: Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Skärklitt, Klitten, Ribbåsen, Navarnäs vid Aspvaslan, Åsen (G. Sam.), Väsaberget och Däråberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Floda: Kläberget; Malung: Anonbergets fåbodar, Mo-Myckelberg och Råberget; Lima: Limberget (G. Sam.) och Bullberget (K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Hormundsberget (1882 K. P. Hägerström, K. Joh.) på Klittfallet (G. Sam.), Kastarberget (K. Joh.) och Hemfjället 1913 O. Vesterlund); Idre: Foskvallen nedanför Städjan (1902 S. J. Enander), Gränjesåsvallen och Himmeråsen (G. Sam.).

H. albinotum Dahlst. — (1902: G. Samuelsson).

K. Joh. Bidr. t. Gästr. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:48.

By: Näckenbäck; Folkärna: Fors; Garpenberg: Finnhyttan; Hedemora: Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Nyberget; Säter: Bispbergsklack i "Lissklacken" och bortom hospitalet; Vika: Strand; Torsång: Milsbo och Norsbo; Aspeboda: Liljan samt mellan Olsbacka och Slaggen; Kopparberg: Gruvriset; Sundborn: Skuggarvet, Rupstjärn och Kyrkbyn; Svärdsjö: Boda, Boränge och Kyrkbyn; Bjursås: Näset; Vänjan: mellan Öje och Johannisholm (G. Sam.).

H. amplificatum Dahlst. — 1900: Johansson (1881: C. Indebetou).

K. Joh. Archier. inom. Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:85 etc.

Folkärna: Fors; Hedemora: Vikmanshyttan och Könighyttan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan, Forsbo, Västerby, Stora Klingsbo och Nyberget; Säter: Karlsgårdarna, Vålängarna, Nordalen och Tingsvallen; Gustavs: Solvarbo; Vika: Hagelsnäs; Torsång: Norsbo; Kopparberg: Rogsbyn

(G. Sam.) och Källslätten (1904 J. E. Palmér); Sundborn: Skuggarvet och Rostberg; Svärdsjö: Hedsveden, Boränge, Kyrkbyn, Österbyn, Vintjärn (G. Sam.) och Borgärde (1900 G. Hellsing); Enviken: Över- och Ytter-Tänger samt Storslätt; Söderbärke: Näsby och Västerby; Norrbärke: Flatenberg; Ludvika: Gonäs, Dagkarlsbo, Högberget, Persbo (G. Sam.), mot Valhalla (K. Joh.), mellan Ludvika och Ställviken samt Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff), Saxberget, Uvberget, Bredberget, Linnbärsmora och Kullen; Silvberg: Östra Silvberg och Dalkarlsbo; Gagnef: Gråda (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), Stängseln, Västanberg, Nedre Larssveden, Bodarna, Stortäkt, Holen, Märtsbo, Bengtsgårdarna, Gopa, Rexbo, Hagen, Baggbö, Andersbo, Sörskog och Dubblarbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik och Fårberg; Leksand: Åsleda, Sätra, Norra Bergsäng, Kullsbjörken och Björbergets fäbodrar (G. Sam.); Rättvik: Sätra, Blecket (K. Joh.), Västgårde, Vikarbyn, Västbjörka, Röjeråsen, Gamla Tövåsen, Backa, Gärdsjö, Råbergsängarna (G. Sam.), Lerdal, Sjurberg och Östbjörka; Boda: Västanå, Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.), Solberga, nära kyrkan, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Boda (1881 C. Indebetou) och Gulleråsen; Ore: Norrboda, Sunnanhed, Arvet, Furudals station, Näset samt Ärtåsen i granskog och vid fäbodarna (G. Sam.); Orsa: allm., Stenberg, Stackmora, Kallmora, Åberga, Fryksås (K. Joh.), Kyrkbyn (1903 A. Björk), Mickelvål (1903 A. Björk, K. Joh.), Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Täktsberg och Untorp (G. Sam.); Sollerö: kyrkoherdeboställets hemskog vid Siljan (1913 O. Vesterlund), Åsen, Borrberg, Mångberg (G. Sam.) samt Sollerön (K. Joh.) vid Bråmåbo, Utanmyra och Rothagen; Mora: Åmberg, Vika, Noret på Vassleränget, Vattnäs, Risa, Garsås (G. Sam.), Färnäs (K. Joh.) och Oxberg (1911 O. Vesterlund); Våmhus: Bösjön (1912 O. Vesterlund); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Vänjan: Myckelåsen (1913), Finnbodarna (1917 O. Vesterlund), Johannisholm och Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Skärklitt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.), Väsaberget, Björnberg, Klitten, Ribbåsen (G. Sam., O. Vesterlund), Uvskär (1918), Rödberget, Granånäs (1912 O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Blybergs-Vilan, Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Gåsvarv, Öster- och Väster-Myckeläng, Kåtila, Däråberg, Okbodarna, Rot, Näset, Liden, Klitten, mellan Långö och Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Navarnäs, mellan Navarnäs och Yttre Navardalen, Yttre Navardalens fäbodrar, Åsen samt mellan Hållstugan och Bunkris; Floda: Flen och Säljebodarna; Nås: Näråsen, Lindesnäs, Skansbacken och Gräsbergsbodarna; Järna: Skamrisbergets fäbodrar; Äppelbo: Ovanheden, Risberg och Brindberget; Malung: Hålia, Öje, Råberget (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Bolberg, Bullberget, Risätra, Ytterån, Bergsvalla, Bygårdet, Skålmo, Märtsviken, Risheden (G. Sam.), Limberget (K. Joh., G. Sam.), Hisåsen och Norra Fenningbergets fäbodrar; Transtrand: Källan, Norra Brända (K. Joh.), Mornäs, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Östra Sälén (G. Sam., 1913 O. Vesterlund), nära Husvallgölen vid Fuluälven (1882 K. P. Hägerström), Hormundsberget på Klittfallet, Höknäs, Fiskarheden, Vörderås, Åsen,

Millarsätra, ResjövalLEN, Hormundsvalla, HjerKstrand, Fulunäs, Sörsjön och Skarsåsen; Särna: SärnabyN, Heden, nära Älvros och Foskån vid Idrevägen; Idre: Brattfors, Sjöändan, Häggesundet, Idrebyn, Höstsättern (G. Sam.) och Lillfjäten (1900 S. J. Enander).

H. anfracticeps K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:39.

Torsång: Milsbo; Sundborn: Hobborn och Kyrkbyn; Svärdsjö: Svartnäs; Ludvika: Sörvik; Bjursås: Bodarna, Gopa (G. Sam.) och Lustebo (K. Joh.); Ål: Tällberg; Leksand: Kullsbjörken; Rättvik: Sjurberg och Östbjörka (G. Sam.); Boda: Västanå (K. Joh.); Mora: Garsås; Floda: Säljebodarna (G. Sam.).

H. anfracticeps K. Joh. var. *deamplians* (K. Joh.) Joh. & Sam. n. comb. — 1902: Johansson (1890: S. Almquist).

H. deamplians K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:12.

Kopparberg: Åsbo, Högtäkt (1904 O. Juel) och Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Boränge, Borgärde och Isala (G. Sam.); Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.); Grangärde: Gudmundsberg (1917 K. Stéenhoff), Bredberget, Hästberg, Linnbärsnora och Storbergstjärn i granskog; Stora Tuna: Buskåker (G. Sam.) och Borlänge (1890 S. Almquist); Gagnef: Djurås och Gråda; Bjursås: Bodarna, Stortäkt, Holen, Kvarntäkt, Nedre Larssveden, Bengtsgårdarna, Rexbo och Baggbö; Leksand: Romma, Tibble, mellan Lycka och Åjer, Åsledda och Kullsbjörken (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg (K. Joh.), Vikarbyn och Västbjörka; Ore: Norrboda, Arvet och Furudals bruk; Sollerö: Sollerön vid Brämåbo och Bodarna (G. Sam.); Vänjan: Finnbodarna (1916 O. Vesterlund); Älvdalen: Nybolet och Däråberg; Floda: Säljebodarna; Nås: Närsen, Lindesnäs och Skansbacken; Järna: Hulån; Malung: Anonbergets fåbodar (G. Sam.).

H. angulatum Stenstr. — (1917: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:85.

Malung: Hålia, sparsamt i en ängsbacke (G. Sam.).

H. barrimum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — H. leptogramnum Dahlst. var. barrimum K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:35, 36.

Svärdsjö: Vintjärn (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Ål: Tällberg (G. Sam.); Leksand: söder om Västgårde station; Rättvik: Utby (K. Joh.), Nittsjö (G. Sam.) och Born (1911 C. A. Nordlander); Boda: Solberga, Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Orsa: Kyrkbyn (1909 A. Björk) och Åskåsen (G. Sam.); Mora (1904 J. E. Palmér); Älvdalen: Skärklätt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.), Evetsberg, Dysberg, Blyberg, Lokbodarna, Gåsvarv, Öster-Myckeläng, Däråberg samt mellan Hållstugan och Bunkris; Lima: Östra Ofors (G. Sam.) och Limesforsen (K. Joh.); Idre: Idrebyn, Idreberget, Storsättern och Olån (G. Sam.).

H. basifolium (Fr.) Almqu. — 1894: Dahlstedt (1870: I. G. Clason).

Stenstr. Värml. Archier. — *H. vulgatum* **basifolium* (Fr.) Almqu. Stud. p. XXIII. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Fries, Herb. Norm. II:10. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 60 (*H. caesium*). — Dahlst. Hier. exs. I:73—75 & Herb. Hier. Scand. II:26 etc.

Stora Skedvi: Forsbo; Säter: Nordalen, Mårtensgård och Tingsvallen; Gustavs: Solvarbo; Kopparberg: Gruvriset (G. Sam.) och Rotneby (1870 I. G. Clason); Sundborn: Tofta brunn (G. Sam.); Svärdsjö: Sjögruvan (1909 F. R. Aulin), Boränge, Borgårde, Kyrkbyn, Isala och Vintjärn; Enviken: Över-Tänger; Söderbärke: Kyrkbyn; Leksand: Skorsberget (G. Sam.); Boda: Osmundsberget; Ore: Dalbyn (K. Joh.), Arvet och Näset; Orsa: Täktsberg; Mora: Garsås (G. Sam.); Vänjan: Johannisholm (K. P. Hägerström enl. Dahlstedt, G. Sam.); Älvdalen: Evetsberg; Floda: Flen och Flobergsbodarna; Järna: Skamhed och Vansbro; Appelbo: Risberg och Brindberget; Malung: Örabäcksheden, Östra Utsjö, Mo-Myckelberg, Lyåns fåbodar samt mellan Fors och Östra Tandö (G. Sam.).

H. caesiomurorum Lindeb. — 1894: Dahlstedt (1882: K. P. Hägerström).

Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 59. — Dahlst. Bidr. III. — Dahlst. Hier. exs. I:64—66 & Herb. Hier. Scand. II:46, 47.

By: Näs (1909 V. Samuelsson); Folkärna: Nickarvet; Enviken: Ytter-Tänger; Söderbärke: Tolvsbo (G. Sam.); Vänjan: vid Vänjanssjön (1882 K. P. Hägerström); Älvdalen: Lokbodarna och Yttre Navardalens fåbodar; Särna: Heden vid landsvägen; Idre: Idrebyn på vägkanter och Idreberget ovanför Sunnanå (G. Sam.).

H. caesium Fr. — 1902: Johansson (1893: G. Hellsing).

Stenstr. Bornh. Hier. p. 233 (1896). — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — *H. vulgatum* Fr. ß *H. caesium* Fr. Nov. Fl. Suec. ed. I. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 34. — Dahlst. Hier. exs. II:48 & Herb. Hier. Scand. II:5 etc.

Svärdsjö (1906 F. Lönnkvist); Ludvika (K. Joh.); Grangårde: Uvberget; Bjursås: Bodarna och Rexbo; Leksand: Skorsberget och Ljusbodarna; Rättvik: Västbjörka, Östbjörka, Gärdsjö (G. Sam.), Sjurberg (K. Joh., G. Sam.), Dådran vid Åsen (*f. arctius* K. Joh., 1893 G. Hellsing) och i Tyskbergsklövet (1893 G. Hellsing, G. Sam.); Boda: Västanå, Kyrkberget (K. Joh.) och Lenåsen (K. Joh., G. Sam.); Ore: Dalbyn och Arvet; Orsa: Vånggårde, Täktsberg, Untorp (G. Sam.), Kyrkbyn (1909 A. Björk, K. Joh.), Born (1918 N. A. Ahlberg), Viborg, Stenberg, Mickelvål, Kallmora, Mässbacken, Åberga och Skattungbyn (K. Joh.); Sollerö: Sollerön vid Bengtsarvet, Rothagen och Utanmyra (G. Sam.); Mora: (1904 J. E. Palmér), Färnäs (K. Joh.), Vika, Bergkarlås, Risa, Vattnäs och Oxberg; Våmhus: Västra Storbyn och Rymnäs vid Rymån (G. Sam.); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Vänjan: Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Blyberg, Gåsvarv (G. Sam., 1910 O. Vesterlund), Karlsarvet (1911), Kolmarkstjärn (1912), Kittan, Uvskär (1918), ovanför Trängslet (1917 O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Väsaberget, Skärklitt, Björnberg,

Öster- och Väster-Myckeläng, Kåtilla, Dåråberg, Storbrott, Holen, Liden, Klitten, Långö och Åsen; Malung: Lyberget; Lima: Bu, Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.), Östra och Västra Ärnäs; Transtrand: Norra Brända (K. Joh.), Östra Långstrand, Östra Sälen och Fulunäs; Särna: Särnaby och Heden; Idre: Himmeråsen (G. Sam.).

H. calatharium K. Joh. — 1902: Johansson (1860: I. G. Clason).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:22 etc.

Aspeboda: Slaggen; Gustavs: Solvarbo samt mellan Gustavs station och Mora; Falun: Kyrkbacken (G. Sam.); Kopparberg: Karlberg (1904 O. Juel), Gruvriset (1899 A. Haglund, G. Sam.) och Rotneby (1860 I. G. Clason), Korsgården, mellan Grycksbo och Smälningen samt Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Boda, Boränge, Isala, Vintjärn och Svartnäs; Enviken: Klockarnäs, Över- och Ytter-Tänger samt Storslätt; Söderbärke: Kyrkbyn och Näsby; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.), Persbo och Brunnsvik (G. Sam.); Grangärde: Bredberget (K. Joh., G. Sam.); Säfsnäs: Fredriksberg; Silvberg: Dal Karlsbo och Östra Silvberg; Gagnef: Gråda (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), nedanför prästgården (1892 H. E. Johansson), Stängseln, Västanberg, Bodarna, Stortäkt, Kvarntäkt, Holen, Bengtsgårdarna, Gopa, Rexbo, Hagen, Baggebo, Andersbo, Sörskog och Dubblarbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, Fårberg, Tasbäck, Mon och Björken (G. Sam.); Leksand: söder om Västgårde station (K. Joh.), Noret (1913 A. Björk), Kärningberget (1903 M. Sondén), Åkerö, Romma, Åsleda, Plintsberg, Sättra, Norra Bergsång, Ljusbodarna och Björbergets fäbodan; Rättvik: täml. allm., Blecket (K. Joh.), Lerdal, Sjurberg, Östbjörka (K. Joh., G. Sam.), Gärdebyn, Nittsjö, Sättra, Vikarbyn, Västbjörka, Röjeråsen, Gamla Tövåsen, Karl-Tövåsen och Gärdsjö; Boda: Änderåsen (G. Sam.), Västanå, Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.), nära kyrkan, Silverberget och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.); Ore: Arvet; Orsa: Vångsgärde, Åskåsen, Täktsberg (G. Sam.), Kyrkbyn (1909 A. Björk), Stenberg, Åberga, Skattungbyn och Fryksås (K. Joh.); Sollerö: kyrkoherdeboställets hemskog vid Siljan (1913 O. Vesterlund), Åsen, Björka, Mångberg, Borrberg (G. Sam.) samt Sollerön (K. Joh.) vid Brämåbo, Bodarna, Gruddbo, Rothagen och Utanmyra (G. Sam.); Mora: Färnäs (K. Joh.), Garsås, Bergkarlås, Vattnäs, Vika och Kansbol; Våmhus: Lilla Vasselnäs (G. Sam.) och Indonäs (1912 O. Vesterlund); Vänjan: (1882 K. P. Hägerström), Myckelåsen (1915 O. Vesterlund), Brintbodarna, Johannisholm, Kyrkbyn och Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Blyberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund), Blybergs-Vilan, Gåsvarv, Lokbodarna, Nybolet, Skärklitt, Väster-Myckeläng, Kåtilla, Evetsberg, Dysberg, Dåråberg, Okbodarna, Åsen, Ribbåsen samt mellan Långö och Jöllen; Floda: Flen, Flobergsbodarna och Kläberget; Nås: Narsen och Gräsbergsbodarna; Malung: Öje, Mo-Myckelberg, Stora Lybergets fäbodan, Råberget (G. Sam.) och Lyåns fäbodan (1916 J. W. Håkanson); Lima: Östra Ärnäs (K. Joh.), Bullberget (K. Joh., G. Sam.), Bolberg, Risättra, Ytternäs, Barbrobacken, Skålmo, Limberget och Södra Fenningbergets fäbodan; Transtrand: Gusjön, Höknäs, Fiskarheden, Mornäs och Norra Brända (G. Sam.).

H. caligatum Dahlst. anges av DAHLSTEDT i LINDM. Sv. Phaner.-fl. för "Dlr.", men enligt meddelande av Doktor H. DAHLSTEDT är detta tryckfel för "Dls." (= Dalsland).

H. causiatum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—65 cm. altus 2- vel haud raro 1-folius \pm strictus, infra medium rare — sparsim longi-pilosus parce stellatus, superne epilosus sparsim — sat dense stellatus. *Folia* subtenuia sublaete lutescenti-viridia, supra subglabra, subtus rare — sparsim, in nervo dorsali et in petiolo densiuscule pilosa, omnia effloccosa v. summum in nervo dorsali parce stellatum; rosularia exteriora vulgo sat magna spathulata — obovata leviter denticulata — obtusissime dentata basi cito angustata in petiolum decurrentia; intermedia obovato-oblonga — oblonga rotundato-obtusa et intima \pm lingulate v. oblonge lanceolata obtusa — subacuta basi sensim angustata late et longe decurrentia, denticulis sat distantibus parvis angustis parum patentibus denticulata v. dentibus remotis \pm anguste deltaeformibus — leviter curvatis patentibus — proversis dentata; caulinum inferius breviter petiolatum ovalilanceolatum — oblongo-lanceolatum obtusiusculum — acutum, basi angustata, dentibus parvis — mediocribus pauci-dentatum; superius sessile lanceolatum — lineare saepius parvum denticulatum v. integerrimum. *Inflorescentia* paniculata ramis erecto-patentibus strictis — leviter curvatis acladium 1—3 cm. longum \pm superantibus. Pedicelli sat graciles cano-tomentosi glandulis brevibus pilisque breviusculis obscuris raris — solitariis obsiti. *Involucra* obscure cano-viridia — cano-fusca 11—13 mm. longa et circ. 5,5 mm. lata, tubo ovato-cylindrico basi rotundato-turbinata, glandulis subrobustis nigris \pm brevibus — mediocribus densiusculis v. sparsis pilisque sat longis raris — sparsis, floccis in dorso squamarum \pm sparsis margines versus et prope apicem \pm densis oblecta. Squamae latitudine mediocri sublineares apice obtuso dense comatae, exteriores leviter triangulares obscurae, superiores aequilongae, pleraeque fere concolores, interiores marginibus parum dilutis olivascentes. *Calathium* saturate luteum 37—45 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Påminner något om *H. subpellucidum* Norrl., men skiljes lätt genom flera kännetecken. Bladen äro bredare, de yttre rosettbladen stora och m. l. m. spadlika, de inre tenderande att antaga tunglik form. Tänderna äro mer framåtriktade. Beklädnaden hos de vegetativa delarna är gles; även det översta stjälkbladet är nästan luddfritt. Holkskaften ha blott enstaka eller glesa glandler och hår. Holkarna

äro försedda med talrika hår. Slutligen äro de stora, mörka kalatierna karakteristiska.

Lima: Skålmo (K. Joh., G. Sam.) och Norra Fenningbergets fåbodar (K. Joh.); Transtrand: Mornäs, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.) och Hemfjället nedanför Vålåsen (G. Sam.).

H. ceramotum Stenstr. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. II:82 & Herb. Hier. Scand. XI:78 etc.

Grangärde: Grängesberg (1916) och Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Norra Kvarnberget; Bjursås: Andersbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Mon; Leksand: Styrstjöbo (G. Sam.); Rättvik: Blecket (K. Joh.), Backa, Röjeråsen, Råbergsångarna (G. Sam.), Lerdal och Östbjörka; Boda: Västanå (K. Joh., G. Sam.), Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh.), Änderåsen, Kärvsåsen och Gulleråsen; Ore: Norrboda och Furudals bruk; Orsa: Vångsgärde (G. Sam.), Viborg, Stenberg, Kyrkbyn och Skattungbyn (K. Joh.); Sollerö: Åsen, Björka, Mångberg, Borrberg (G. Sam.) och Sollerön (K. Joh.) vid Brämåbo, Bodarna, Gruddbo, Häradsarvet och Rothagen (G. Sam.); Mora: Färnäs (K. Joh.), Noret på Vasslerånget, Vattnäs, Vika, Leksberg, Åmberg, mellan Vimo och Öndalen, Öndalen samt mellan Kättbo och Vänjans kyrkby; Vänjan: Johannisholm och Kyrkbyn; Älvdalen: Åsen, mellan Hållstugan och Bunkris, Bunkrisbodarna (G. Sam.) och Lövnäs (1918 O. Vesterlund); Nås: Nårsen; Järna: Skamhed och Skamrisbergets fåbodar; Äppelbo: Risberg och Brindberget; Malung: Tyngsjö, Lisskogsåsen, Hålia, Anonbergets fåbodar, Lyåns fåbodar, Stora Lybergets fåbodar, Råberget (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Limesforsen, Östra Årnäs, Årberget, Hisåsen, Norra (K. Joh.) och Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.), Risåtra, Bullberget, Klittarna ovan Heden, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Östra Tandö, Bolberg, Bergsåtra, Ytternäs, Bergsvalla, Bygärdet, Skålmo, Mårtsviken, Risheden, Norrånge, Gråheden, Backholn och Lilla Moberget (G. Sam.); Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget, Källan, Kyrkbyn, Hemfjället vid Bompasatern (K. Joh., G. Sam.), i trakten av Vålåsen samt ovan skogsgränsen ovanför Millarsåtra, Höknäs, Fiskarheden, Mornäs, Vörderås, Åsen, Västra Långstrand, Millarsåtra, Östra Sälen, Hormundsvalla och Skarsåsen; Särna: Särnaby, Lemmåsågen och Heden; Idre: Idrebyn (G. Sam.).

H. chloocranum K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. Siluromr.

Bjursås: Baggbo (G. Sam.); Orsa: mellan Kallmora och Åberga (K. Joh.); Sollerö: Sollerön vid Utanmyra; Mora: Åmberg; Vänjan: Johannisholm och Tiberget; Malung: Oppmyrheden och Stora Lybergets fåbodar; Lima: Bu (G. Sam.).

H. chloroleucum Dahlst. — (1910: G. Samuelsson).

Dahlst. Bidr. III p. 69. — Dahlst. De Hier. nonn. scand. (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:93 & Herb. Hier. Scand. XI:54.

Ludvika: Valhalla (K. Joh.) och Gonäs; Grangärde: Saxberget, Hästberg och Kullen; Transtrand: Fulunäs på landsvägskanten intill poststationen (G. Sam.).

H. chrysophorum Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis saepius subhumilis vulgo 30—50 cm. altus sat gracilis — mediocris 2—5-folius totus prasino-virescens v. ima basi ± purpurascens, totus glaber v. infra medium pilis ± raris longiusculis obsitus, superne parce stellatus — nudus, apice glandulis minutissimis solitariis munitus. *Folia* saturate prasino-viridia, subtus paullo pallidiora subglaucescentia (infima raro leviter violascentia), supra glabra, subtus rare, in nervo dorsali et in petiolo sparsim pilosa, in marginibus rare — sparsim ciliata, superiora saepius glaberrima, omnia effloccosa; rosularia sat breviter petiolata, extima ± late obovata — spathulata integerrima v. mucronibus brevissimis inconspicue denticulata rotundato-obtusa — leviter retusa; intermedia et interiora ± lingulate oblonga — oblongo-lanceolata obtusiuscula basi sensim angustata in petiolum decurrente, denticulis parvis v. dentibus brevissimis latis arcuatis — submammatis ± proversis aequaliter dentata (v. quasi obtuso-serrata); caulina sensim decrescentia, inferius breviter petiolatum — sessile ovaliter — oblonge lanceolatum obtusiusculum — acutum basi in petiolum late — latissime alatum saepius leviter amplectentem paulatim angustatum; cetera ovali-lanceolata — lanceolato-linearia ± breviter acuta marginibus subobtuse et sat aequaliter serrato-dentata intermarginibus ± concavis instructa. *Inflorescentia* oligocephala subfurcata v. aliquantum composita paniculata ramis et pedicellis strictis patentibus acladium 0,5—3 cm. longum aequantibus. Pedicelli ± virescentes sparsim v. densius floccosi apice interdum leviter subtomentelli, glandulis minutis densiusculis — sat densis obtecti. *Involucra* atroviridia crassiuscula 5—6 mm. lata et circ. 10 mm. longa, tubo rotundato-rhomboideo, basi sat truncata, glandulis gracilibus brevibus et minutis cerinis v. obscurascentibus densis — crebris obtecta, fere v. saepe omnino effloccosa. Squamae apice ± obtuso breviter sed conspicue comatae, exteriores et intermediae ± triangulari-lineares totae obscurae effloccosae v. marginibus floccis paucis minutis adpersae, superiores latiusculae triangulari-lanceolatae in apicem sensim v. citius angustatae marginibus obscure olivaceis fere concoloribus. *Calathium* pulchre et

saturate luteum vulgo 28—33 mm. latum parum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus luteus.

I vissa avseenden analog med *H. microcymon* K. Joh. och några andra, som genom bladens form närma sig *dovrensia*. Det nedersta stjälkbladet avsmalnar till ett kort och brett, något litet omfattande skaft. Närmast högre sittande blad är utan skaft fästade medelst sin rännformiga basaldel, vilken stundom visar en svag antydning till öronlika utbuktningar. De yttre rosettbladen äro vanligen tämligen stora och mer eller mindre spadlika samt nästan helbräddade, de inre avsmalna likformigt åt båda ändar och ha sin största bredd omkring mitten eller stundom något högre. Tandningen är mycket grund och mer eller mindre trubbig, ganska jämn med något framåt riktade tänder. De rätt korta men tjocka holkarna påminna genom sin byggnad om *rigida*. Beklädnaden utgöres nästan endast af täta fina glandler samt i fjällens trubbiga spetsar en hvit, kort men skarpt markerad hårtofs. Ofta finnas några enstaka fina stjärnhår i de yttre fjällens kanter eller på själva holkbasen nedom fjällens fäste, men ej sällan är holkens bas fullständigt luddfri och saftigt svartgrön.

Orsa: Loberget; Älvdalen: Åsen (G. Sam.); Lima: Limesforsen (K. Joh.); Transtrand: Mornäs, Kyrkbyn, Hemfjället vid en gångstig ovanför kyrkan, Åsen, Östra och Västra Långstrand, Baggbäcken (G. Sam.) och Norra Brända (K. Joh., G. Sam.).

H. coniceps Dahlst. n. sp. — (1882: K. P. Hägerström).

Caulis vulgo 30—50 cm. altus subgracilis — mediocris 2—5-folius, inferne ± atropurpureus, infra medium sat dense — sparsim longipilosus leviter stellatus, superne pilis brevioribus ± raris obsitus sparsim — densius stellatus. *Folia* firmula saturate viridia subtus paullo pallidiora saepe violascentia, supra subglabra — glaberrima, subtus sparsim, in nervo dorsali et in petiolo densiuscule pilosa, in marginibus sparsim ciliata, caulina superiora vel omnia parce et minute stellata; rosularia florendi tempore haud raro ± emarcida, exteriora ± elliptica rotundato-obtusa subintegerrima — leviter repanda; intermedia elliptico-oblonga — ovali-oblonga vulgo obtusa; interiora oblonga — ovaliter v. oblonge lanceolata obtusa — acuta dentibus sat remotis proversis ± obtuse et saepe sat grosse dentata; omnia basi angustata in petiolum abeuntia; caulina magna et longa ± abrupte decrescentia, inferiora ± petiolata oblongo-lanceolata saepe leviter rhomboidea, in apicem obtusiusculum — acutum protracta, dentibus sat longe distantibus sursum vergentibus mammato-deltaeformibus ± grosse et obtuse dentata, basi in petiolum

late alatum interdum dentiferum sensim angustata; superiora sessilia \pm plicata ovato-lanceolata — sublinearia in apicem longum — longissimum integerrimum \pm acutum — acutissimum protracta infra medium dentibus parum patentibus sat longis vulgo acutis paucidentata, basi \pm cuneata. *Inflorescentia* vulgo polycephala paniculata v. glomerato-paniculata ramis \pm longis erecto-patentibus crassiusculis apice capitula nonnulla conglomerata v. geminatim congesta sustentibus acladium brevissimum (0—10 mm.) aequantibus. Pedicelli breves — brevissimi cano-tomentosi pilis gracilibus solitariis — sparsis vulgo etiam glandulis minutis \pm raris obsiti. *Involucra* saturate viridia parva, 9—10 mm. longa, anguste subcylindrica basi nitenti-viridi squamulis carnosis gibberata et turbinata in pedicellum apice saepe incrassatum angustata, pilis gracilibus mediocribus \pm albidis densiusculis glandulisque cerinis nitentibus brevissimis \pm inconspicuis sparsis — sat densis oblecta, fere effloccosa. Squamae parum numerosae latitudine mediocri, extimae inaequales lineares — subovatae obtusiusculae effloccosae v. in marginibus floccis solitariis adpersae, intermediae \pm triangulares vulgo obtusulae, superiores triangulari-lanceolatae acutae v. breviter acuminatae marginibus fere concoloribus. *Calathium* aureo-luteum 30—35 mm. latum sat rariflorum \pm irregulariter radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fuscohispidulus sat obscurus — sordide lutescens.

Denna form utmärker sig genom medelhög till tämligen låg stjälk med stora stjälkblad, af vilka åtminstone de övre ha sin största bredd nära basen och småningom avsmalna till en lång men ej smal, helbräddad spets. Tandningen är framåtriktad och hos frodiga individ mycket trubbig. Hos magrare exemplar äro stjälkbladen mer skarpt sågtandade. De övre bladen äro ofta krusiga eller vågiga i kanten. Blomställningen är merendels jämnhög, i det att alla grenar och skaft nå upp till toppholken. Holkarna äro parvis närmade eller förenade i små gytringar i grenspetsarna och akladiet försvinnande kort, i sammanhang varmed skaftet upptill är förtjockat och övergår i den avsmalnande köttiga och knöliga holkbasen. Holkarna påminna om dem hos *H. chloocranum* K. Joh. såväl till form som beklädnad. Glandlerna äro dock nästan oskaftade och synas som strödda gula punkter på holkfjällen. Då holkarna sitta mycket tätt tillhopa, äro de smärre, holkfjällen fåtaligare och bredare än vanligt. Samtidigt äro också kalatierna fåblommiga och oregelbundet utbildade.

Vänjan: Kyrkbyn (1882 K. P. Hägerström) och Johannisholm; Äppelbo: Ovanheden; Malung: Örabäcksheden, Grönland, Oppmyrheden, Vallerås,

Lyån, Stora Lybergets fåbodar (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Östra Tandö, Östra Ofors, Ytternäs, Bu, Heden, Bolberg (G. Sam.), Risätra, Limesforsen (K. Joh., G. Sam.) och Västra Ärnäs (K. Joh.); Särna: Särnaby (G. Sam.).

H. constringens Norrl. — 1902: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

Norrl. ap. Mela-Cajander, Suomen Kasvio p. 717. — H. constrictum Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 108. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. III:93 etc.

By: Strandmora, Morshyttan och Tyskbo (G. Sam.); Folkärna: Krylbo (K. Joh.), Utsund, Ön och Nickarvet; Avesta: Djäknehyttan; Grytnäs: Åsbo och Kyrkbyn; Garpenberg: Realsbo och Finnhyttan (G. Sam.); Hedemora: Svedjan (1914 G. A. Ringselle), Granbo, Norrhyttan, Tjärnan och Könighyttan; Husby: Berga; Stora Skedvi: Bispsbergshyttan, Forsbo, Grådarna, Västerby, Tomtebo och Nyberget; Säter: Gessån, Lerviken, Karlsgårdarna, Nedre Stubbersbo, Sätersdalen, Vålångarna, Nordalen, Mårtensgård, Tingsvallen och Ängarna (G. Sam.); Gustavs: vid kyrkan (1911 C. A. Nordlander), Ljusterbo, Solvarbo, Backa, Österby och Rasjön; Vika: Hagelnäs, Kalvsbäcken och Ängsberg; Torsång: Milsbo, Ornäs, Hinsnoret och Norsbo (G. Sam.); Aspeboda: Stråttjärn (1899 A. Haglund), Vassbo samt mellan Olsbacka och Slaggen (G. Sam.); Kopparberg: Sjulsarvet (1904 O. Juel), Grycksbo (1904 J. E. Palmér), Gruvriset, Korsgården, Klockartäkt och Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet, Rostberg, Hobborn och Tofta brunn (G. Sam.); Svärdsjö: vid gruvan ovanför Sveden (1909 F. R. Aulin), Borgårde (1893 G. Hellsing, G. Sam.), Hedsveden, Boda, Boränge, Kyrkbyn, Österbyn, Isala, Vintjärn och Svartnäs; Enviken: Ytter-Tånger och Storslätt; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: nära Oppsveten, Mårtsbo, Kyrkbyn och Nor (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.), Flatenberg (G. Sam.) och Spräckla (1921 G. R. Cedergren); Ludvika: norr om bruket (K. Joh.), Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff), Gonäs, Dagkarlsbo, Högberget, Landforsen och Sörvik (G. Sam.); Grangårde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Gudmundsberg, Sköttorp, Storslätten (1919 K. Stéenhoff), Norrbo (K. Joh.), Bredberget, Nyhammar (K. Joh., G. Sam.), Saxberget, Uvberget, Södra Västansjö, Hästberg, Linnbärsnäs och Kullen, Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen, Säfsbyn och Norra Kvarnberget; Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo (G. Sam.) och Ulvhyttan (1882 K. P. Hägerström, 1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Stora Tuna: Myggsjö (1888 K. P. Hägerström), Domnarvet (K. Joh.) och Vatthammar; Gagnef: Djurås och Gråda; Bjursås: Stängseln, Västanberg, Nedre Larssveden, Bodarna, Stortäkt, Kvarntäkt, Holen, Mårtsbo, Bengtsgårdarna, Gopa, Rexbo, Hagen, Bagabo, Andersbo, Sörskog, Attjärnbo och Dubblarbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, Tasbäck, Mon, Björken, Fårberg (G. Sam.) och Fornby (Antipas Eriksson); Leksand: Tibbleberget (1909 S. Arnell, 1922 Antipas Eriksson), Noret (1913 A. Björk, 1922 Antipas Eriksson), söder om Västgårde station (K. Joh.), Åkerö, Romma, Tibble, Åsleda, Sättra, Norra Bergsäng, mellan Bergsäng och Västgårde, Kullsbjörken, Ljusbodarna, Björbergets fåbodar (G. Sam.) och Heden (1922 Antipas Eriksson); Rättvik: allm., Utby, Lerdal, Blecket (K. Joh.),

Sjurberg, Östbjörka, Gärdsjö (K. Joh., G. Sam.), Dådran vid Åsen, Prästbodberget (1900 G. Hellsing), Gärdebyn, Nittsjö, Backa, Vikarbyn, Västbjörka, Stumsnäs, Röjeråsen, Gamla Tövåsen, Karl-Tövåsen, Born, Råbergsängarna och Södra Vålbergets fäbodlar (G. Sam.); Boda: allm., nära kyrkan, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Västanå, Ovanmyra, Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen (G. Sam.); Ore: Dalfors (K. Joh.), Dalbyn, Arvet (K. Joh., G. Sam.), Furudals bruk (1909 V. Samuelsson) och station, Näset, Sunnanhed och Ärteråsen i granskog och vid fäbodarna (G. Sam.); Orsa: (1904 J. E. Palmér, 1903 M. Sondén), Slättberg (1904 A. Björk), Kyrkbyn (1909 A. Björk, K. Joh.), Stenberg, Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Viborg, Oljonsbyn, Mickelvål, Stackmora, Åberga, Bäcka (K. Joh.), Vångsgårde, Åskåsen, Näckådalen, Untorp och Gevle; Sollerö: Åsen, Björka, Mångberg, Borrberg, Gesunda (G. Sam.) samt Sollerön (K. Joh.) vid Brämåbo, Bodarna, Gruddbo, Rothagen, Häradsarvet och Utanmyra (G. Sam.); Mora: Färnäs (K. Joh.), Noret på Vassleränget, Bergkarlås, Risa, Vattnäs, Vika, Åmberg, Leksberg, Öndalen, Kansbol och Oxberg; Våmhus: Västra Storbyn, Lilla Vasselnäs (G. Sam.) och Bösjön (1912 O. Vesterlund); Hamra: Tandsjö (1903 M. Östman); Vänjan: Johannisholm (1882 K. P. Hägerström, G. Sam.), Lejden (1919), Myckelåsen (1915 O. Vesterlund), Brintbodarna, Kyrkbyn och Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Kyrkbyn (1911), Kolmark (1912), Lövnäs och Kittan (1918 O. Vesterlund), Blyberg, Gåsvarv, Däråberg, Björnberg, Klitten (G. Sam., O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Väsa, Väsaberget, Lokbodarna, Nybolet, Skärklitt, Öster- och Väster-Myckeläng, Kåtilla, Sälen, Okbodarna, Holen, Näset, Liden, Långö, Ribbåsen, Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Yttre Navardalens fäbodlar, Åsen och Bunkris; Floda: Flen, Säljebodarna, Flobergsbodarna, Ekfännberget och Kläberget; Nås: Lindesnäs, Närsen, Klackbodarna, Skansbacken och Gräsbergsbodarna; Järna: Skamhed, Hulån, Vansbro och Skamrisbergets fäbodlar; Malung: Lisskogsåsen, Anonbergets fäbodlar, Örabäcksheden, Öje, Stora Lybergets fäbodlar, Råberget (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Västra Ärnäs, Hisåsen, mellan Torgås och Norra Fenningbergets fäbodlar (K. Joh.), Klittarna ovan Heden, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Östra Tandö, Östra Ofors, Bolberg, Risåtra, Ytternäs, Röstberget, Bullberget, Sörbäcken, Bygårdet, Skålmo, Mårtsviken, Risheden, Norränge, Södra Fenningbergets fäbodlar och Lilla Moberget (G. Sam.); Transtrand: Gusjön (K. Joh.), Kastarberget, Norra Brända (K. Joh., G. Sam.), Kyrkbyn (1921 B. Hederén), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Höknäs, Fiskarheden, Källan, Vörderås, Åsen, Östra och Västra Långstrand, Millarsåtra, Hemfjället nedanför Vålåsen och ovanför Bompasåtern, Östra Sälen, Hormundsvalla, Fulunäs, Granfjällssätra, Skarsåsen och Sörsjön; Särna: Särnaby, Heden och Älvros; Idre: Idrebyn och Lillfjäten (G. Sam.).

H. cuneolatum Stenstr. — 1905: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:84.

Ludvika: Ludvika station (K. Joh.), Gonäs, Dagkarlsbo och Brunnsvik (G. Sam.); Grangårde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff),

Källtorp (1917), Sköttorp (1919), Storslätten (1919 K. Stéenhoff), Norrbo (K. Joh.), Saxberget, Södra Västansjö, Bredberget, Hästberg och Linnbärs-mora; Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Bjursås: Baggbo och Andersbo; Floda: Flen; Nås: Närsen; Älvdalen: Dysberg (G. Sam.).

H. daedalum Stenstr. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — *H. tridentatum* Fr. var. *daedalum* Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. IV:93 & Herb. Hier. Scand. IV:57 etc.

Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Siljansnäs: Björken; Leksand: Kullsbjörken; Rättvik: Vikarbyn, Backa (G. Sam.) och Sätra (K. Joh.); Älvdalen: Väsa; Äppelbo: Brindberget; Malung: Lugnet (G. Sam.); Lima: Bygårdet (K. Joh., G. Sam.), Skälmo och Hisåsen (K. Joh.).

H. dermatodes Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris, vulgo 35—50 cm. altus, 3—7-folius firmus subgracilis — crassiusculus saepe ± ramosus saturate virescens basi ± violascente, infra medium rare — sparsim pilosus et parce stellatus, superne epilosus sparsim — densiuscule stellatus. *Folia* firma ± crassa saturate glaucescenti-viridia subtus paullo pallidiora, supra glaberrima, subtus subglabra, in nervo dorsali et in petiolo rare — sparsim pilosa, in marginibus parce ciliata — subglabra, superiora leviter stellata — nuda; rosularia pauca saepissime 1—2 cito marcescentia; exterius obovato-ellipticum — spathulatum integerrimum basi cito angustata; interius obovate — elliptice oblongum obtusum subintegerrimum v. leviter denticulatum basi in petiolum sat brevem decurrente; caulina sat magna cito v. abrupte decrescentia, infima subsessilia v. breviter petiolata ± lanceolata v. rhombeo-lanceolata obtusiuscula — acuta denticulis parvis saepe etiam dentibus mediocribus patentissimis latis ± obtuse triangularibus inaequaliter dentata, basi in petiolum ± late alatum sensim angustata; intermedia basi obtusa sessilia ± lanceolata acuta dentibus paucis longe distantibus patentissimis parvis ± unguiculatis dentata; summum lanceolato-lineare ± denticulatum saepe leviter undulatum v. plicatum. *Inflorescentia* paniculata vulgo polycephala et sat composita ampla ramis et pedicellis ± gracilibus patentibus strictis acladium breve (saepissime 1—10 mm. longum) ± superantibus, in plantis vegetioribus subindeterminata ramis ex axillis foliorum caulinarum provenientes. Pedicelli canotomentosi epilosi et eglandulosi v. pilis brevibus gracilibus ± raris (interdum etiam glandulis minutis solitariis) obsiti. *Involucra* obscure cano-viridia v. cano-fusca parva crassiuscula 9—11 mm. longa et 5—6,5 mm. lata basi sat truncata, pilis albidis mediocribus — brevibus sparsis —

sat densis glandulisque brevissimis raris et inconspicuis obtecta, floccis infra medium involucri sat densis aequaliter distributis, supra medium sparsis — raris obsita. Squamae subangustae — mediocres triangulares, exteriores et intermediae obtusulae, superiores in apicem acutum paulatim angustatae marginibus vix dilutae. *Calathium* obscure luteum 30—35 (—40) mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fuscospidulus.

Genom de vegetativa delarnas beklädnad, bladens antal och fördelning, inflorescensens förgrening, de små och mörka holkarnas utseende visar denna art någon likhet med *H. scotocranum* K. Joh., men bör dock icke fattas såsom en form av denna. Ty nedan nämnda olikheter äro gemensamma för alla på ett stort antal ställen i västra Dalarna insamlade exemplar, oaktat ståndorterna varit mycket växlande. Den här beskrivna formen utmärker sig till skillnad från *H. scotocranum* genom lägre växt, svagt blågrön, ej fullt så mörk bladfärg, bredare och större stjäklblad med glesare, mer rigidumartad tandning, mer gråaktiga holkar samt genom triangulärt formade, spetsigare men vid basen bredare holkfjäll.

Vänjan: Kyrkbyn; Malung: Lugnet, Vallerås och Stora Lybergets fåbodar; Lima: Östra Tandö, Östra Ofors, Bu, Lundbacken, Bygärdet, Sörbäcken, Skälmo, Risheden, Gråheden, Backholn (G. Sam.), Sörnäs, Norra Fenningbergets fåbodar (K. Joh.) och Risätra; Transtrand: Mornäs, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Gusjön, Fiskarheden, Källan, Vörderås, Kyrkbyn, Högmyran, Hemfjället vid en gångstig, Åsen, Östra och Västra Långstrand, Östra och Västra Sälen, Gerfastheden, Fulunäs och Granfjällsätra (G. Sam.).

H. diaphanoides Lindeb. — 1894: Dahlstedt (1862: I. G. Clason).

Lindeb. Hier. bidr. — Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 123. — Dahlst. Hier. exs. I:86, 87 & Herb. Hier. Scand. II:84 etc.

By: Fornby och Tyskbo; Folkärna: Nickarvet; Avesta: Djäknehyttan (G. Sam.) och Askö (1879 C. Indebetou); Grytnäs: Åsbo och Östanbyn; Garpenberg: Realsbo, Garpenbergs bruk och Finnhyttan; Hedemora: Vikmanshyttan och Tjärnan; Husby: Smedby; Stora Skedvi: Bispberghyttan, Grådarna, Tomtebo och Stora Klingsbo; Säter: Lerviken, Sättersdalen, Vålångarna, Nordalen, Ångarna (G. Sam.) och Knutsbo (1909 V. Samuelsson); Gustavs: Mossby; Vika: Kalvsbäcken och Folkarebyn; Torsång: Änge, Milsbo, Ornäs och Norsbo; Aspeboda: Vassbo och Slaggen (G. Sam.); Kopparberg: Rotneby (1862 I. G. Clason), Hästberg, Högtäkt, Hökviken (1904 O. Juel), Gruvriset, Åsbo (1904 O. Juel, G. Sam.), Källslätten (1904 J. E. Palmér), Björkersbo, Korsgården, Hälla, Klockartäkt, mellan Grycksbo och Smälningen samt Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet, Rostberg (G. Sam.); Svärdsjö: Sveden (1909 F. R. Aulin), Boda, Boränge, Kyrkbyn, Österbyn, Isala, Vintjärn och Svartnäs; Enviken: Klockarnäs, Över-Tänger,

Väckelberget och Storslätt; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: Kyrkbyn, Nor och Näsby (G. Sam.); Norrbärke: Vanbo (1868 I. G. Clason) och Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff), mot Valhalla, norr om Ludvika (K. Joh.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Gonäs, Dagkarlsbo, Landforsen och Persbo (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Källtorp (1917), Gudmundsberg, Storslättan (1919 K. Stéenhoff), Norrbo (K. Joh.), Nyhammar (K. Joh., G. Sam.), Saxberget, Bredberget, Hästberg och Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen, Säfsbyn och Norra Kvarnberget; Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo och Ulvshyttan; Stora Tuna: Vatthammar; Gagnef: Tansväggarna, Gråda, Tjärnaheden (G. Sam.) och Nordbäcks fäbodan (1915 E. Persson); Bjursås: prästgården (1912 O. Vesterlund), Stängseln, Nedre Larssveden, Bodarna, Stortäkt, Kvarntäkt, Holen, Märtsbo, Bengtsgårdarna, Gopa, Rexbo, Hagen, Baggbo, Andersbo, Sörskog och Dubblarbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, Tasbäck, Björken och Fårberg (G. Sam.); Leksand: Barkdalen, Västanviksvägen (1922 Antipas Eriksson), Åkerö, Romma, Tibble, Åsleda, Sätra, Norra Bergsäng, Kullsbjörken, Ljusbodarna, Björbergets fäbodan (G. Sam.) och söder om Västgärde (K. Joh., G. Sam.); Rättvik: allm., Utby, Sätra, Blecket (K. Joh.), Lerdal, Sjurberg, Östbjörka (K. Joh., G. Sam.), Nittsjö, Backa, Vikarbyn, Västbjörka, Stumsnäs, Röjeråsen, Gamla Tövåsen, Gärdsjö, Råbergsängarna och Södra Vålbergets fäbodan (G. Sam.); Boda: allm., prästgården, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.), Ovanmyra, Lenåsen, Änderåsen och Gulleråsen; Ore: Sunnathed, Norrboda, Dalbyn, Näset, Ärtåsen i granskog och vid fäbodarna (G. Sam.), Arvet (K. Joh., G. Sam.), Furudals station och Dalfors (1909 V. Samuelsson); Orsa: allm., Mickelvål, Kallmora, Fryksås (K. Joh.), Åberga (1904 A. Björk, K. Joh.), Lindorna (1918 N. A. Ahlberg), Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Vångsgärde, Åskåsen, Täktsberg, Untorp och Gevle; Sollerö: Åsen, Björka, Mångberg, Borrberg (G. Sam.) samt på Sollerön (K. Joh.) vid Brämåbo, Bodarna, Gruddbo, Häradsarvet och Utanmyra (G. Sam.); Mora: Färnäs (K. Joh.), Garsås, Noret, Risa, Vattnäs, Vika, Åmberg och Kansbol (G. Sam.); Hamra: Korrisbergsvallen, Tandsjöhållet, Näveråsen (1903 G. Andersson och H. Hesselman) och Fågelsjö (1903 M. Östman); Vänjan: Norrgårdssäl, Myckelåsen (1915) och Kättbo besparingsskog (1917), nära Tandsjö fäbodan (1882 K. P. Hägerström), Brintbodarna, Johannisholm, Kyrkbyn, och Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Skärklitt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.), Kyrkbyn (1917), Uvskär (1918), Lillåsen (1911), Kolmark, öster om Mossesjön, Nuppvarden (1912 O. Vesterlund), Gåsvarv, Däråberg, Åsen, Klitten, Hykjeberget (G. Sam., 1911 O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Väsa, Blyberg, Nybolet, Björnberg, Öster- och Väster-Myckeläng, Kåtåla, Okbodarna, Näset, Liden, Ribbåsen, mellan Långö och Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Yttre och Gamla Övre Navardalens fäbodan, Långsjöblecket, Åsen, mellan Hållstugan och Bunkris samt Bunkrisbodarna; Floda: Flen, Säljebodarna, Björbo, Flobergsbodarna, Ekfännberget och Kläberget; Nås: Närsen, Lindesnäs, Klackbodarna, Skansbacken och Gräsbergsbodarna; Järna: Hulån, Skamhed, Vansbro och Skamrisbergets fäbodan; Äppelbo: Ovanheden, Nordebyn, Risberg och Brindberget; Malung: Tyngsjö, Liss-

skogsåsen, Hålia, Anonbergets fåbodar, Örabäcksheden, Hole, Vallerås, Öje, Lyåns fåbodar, Stora Lybergets fåbodar, Råberget (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Limberget (K. Joh., G. Sam.), Risätra, Västra Ärnäs, Hisåsen, Norra (K. Joh.) och Södra Fenningbergets fåbodar, Östra Ofors, Ytternäs, Bolberg, Klittarna ovan Heden, Bullberget, Bygårdet, Skälmo, Risheden, Gråheden, Lilla Moberget och Hundfjället (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.) ovanför Borheden (1913 V. Samuelsson), Källan, Kyrkbyn, Hemfjället vid Brännsättern (K. Joh.), ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.), ovanför Vålåsen och ovan skogsgränsen ovanför Millarsätra (G. Sam.), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Fiskarheden, Mornäs (K. Joh., G. Sam.), Vörderås, Västra Långstrand, Millarsätra, Östra Sälen, Gerfastheden, Hjerckstrand, Fulunäs, Granfjället, Skarsåsen, Mellan-Faxefjället, Sörsjön samt mellan Åsbo och Husvallgölen (G. Sam.); Särna: mellan Husvallgölen och Långbrosätra, nära Särnaby (1882 K. P. Hägerström), Särnaby, Heden och Foskån vid Idrevägen; Idre: Vålåberget, Idrebyn, Idreberget, mellan Lövåsen och Storsättern, Storsättern, Grövelsjöhögda ovanför Grövelsjöns mitt (G. Sam.) och Lillfjäten (1902 S. J. Enander, G. Sam.).

H. dissimile Lindeb. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

Elfstrand, Hier. alp. p. 60 (1893). — *H. murorum* L. var. *dissimile* Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 121. — *H. porrigens* Almqu. **floccifrons* Elfstr. Bot. utfl. p. 61. — Dahlst. Hier. exs. IV:71 & Herb. Hier. Scand. II:43 etc.

Kopparberg: Rogsbyn; Ore: Näset, Ärtärasens fåbodar (G. Sam.) och Furudals station (1909 V. Samuelsson); Orsa: Skattungbyn och Fryksås (K. Joh.); Älvdalen: Skärklitt (G. Sam.), Björnberg (1912 O. Vesterlund) och Däråberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund).

H. dissomorphum Dahlst. — 1921: Zahn (1902: S. J. Enander).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXI:44, 45. — *H. diaphanoides* Lindeb. subsp. *dissomorphum* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 354.

Ab *H. leptogrammo* Dahlst. his notis devians. Caulis et pedicelli inflorescentiae breviores sat robusti, folia breviora prope basin latiora (saepe ± ovata) dentibus paucioribus latioribus saepe etiam longioribus dentata, involucra paulo angustiora basi sublaxe squamosa in pedicellum ± angustata.

Habituellt mycket karakteristisk form, då den är väl utvecklad såsom i allmänhet i västra Dalarne. Stjälkbladen äro rutlikt äggrunda med tämligen skarp spets, bredast nära basen samt grovt fåtandade av raka, vinglikt utstående tänder. Inflorescensen är mer sammanträngd än hos *H. leptogrammu*m, korgskäften grövre, akladiet något kortare. Holkbasen är försedd med några glest sittande, svagt utstående ytterfjäll och synes mer avsmalnande än hos nämnda art.

Älvdalen: mellan Långö och Jöllen; Malung: Stora Lybergets fäbodår; Lima: Södra Fenningbergets fäbodår; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Millarsätra, Hemfjället ovan Vålåsen och Bompasättern (G. Sam.) och vid Brännsättern (K. Joh.); Särna: Njupeskar och Heden; Idre: Salfjället, Idreberget, Höstsättern, Lövåsen, Grövelsjöns gård, Grövelsjöhögda ovan Grövelsjöns mitt och Lillfjäten (G. Sam.). — Förut känd från Härjedalen.

H. dolichorhachis Sam. n. sp. — (1904: J. E. Palmér).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus \pm crassiusculus flexuosus 2—4 (saepissime 3)-folius sordide virescens, infra medium \pm violascens et maculatus, inferne pilis longis albis crispulis densis pilosus — villosus, circa medium densiuscule — sparsim longipilosus leviter stellatus, superne sparsim — rare pilosus densiuscule stellatus, ad nodos \pm villosus. *Folia* firmula intense viridia, subtus paullo pallidiora saepe \pm violascentia, supra densiuscule, subtus dense pilosa, marginibus sat longe et dense ciliata; rosularia exteriora breviter petiolata \pm late elliptica — obovata \pm denticulata v. obtuse dentata; intermedia ovali-elliptica — ovali-oblonga \pm obtusa et interiora ovalia — ovali-lanceolata obtusiuscula — subacuta basi sensim angustata in petiolum longe decurrentia, denticulis et dentibus inaequaliter distantibus nunc parvis obtusis, nunc mediocribus acutis saepe \pm unguiculatis dentata; caulinum inferius \pm late lanceolatum obtusiusculum — acutum basi in petiolum breviter decurrente; intermedia sessilia ovate — anguste lanceolata vulgo acuta; omnia argute pauci-dentata v. dentibus paucis mediocribus et majoribus (uno alterove interdum sat longo) patentibus \bar{v} . partim patentissimis irregulariter dentata; summum parvum \pm lineare integerrimum v. prope basin pauci-dentatum. *Inflorescentia* \pm laxe paniculata vulgo polycephala et ampla ramis et pedicellis longis rectis mediocriter — valde patentibus acladium 2—5 cm. longum \pm superantibus. Pedicelli virescenti-olivacei apice vulgo magis obscuri, floccis \pm subtomentelli pilis longis subobscuris v. apice gracili canescentibus sparsis, sub involucrum etiam glandulis minutis raris — sparsis obtecti. *Involucra* fuligineo-nigra subcylindrica 11—12 mm. longa et 5—6 mm. lata, basi breviter subturbinata, pilis longiusculis sat obscuris v. apice \pm longe cano-cuspidatis \pm densis glandulisque brevibus nigris raris — sparsis obtecta, floccis laxis in marginibus squamarum praesertim exteriorum et intermediarum parce adspersa. Squamae sat angustae sublineares v. triangulari-lineares, extimae angustae \pm laxae, exteriores et intermediae longiusculae subacutae, superiores in apicem \pm piceatum parce comatum — nudum \pm acuminatum (rarius obtusulum) aequaliter

angustatae. *Calathium* luteum 30—35 mm. latum. Ligulae apice glabrae v. interiores breviter subciliatae. Stylus obscurus.

Mest karakteristiska kännetecken äro de småningom långt och brett nedlöpande bladkanterna, det långa akladiet och de smala, nästan från basen jämnt avsmalnande holkfjällen.

Sollerö: Borrberg; Orsa: Untorp; Älvdalen: Blyberg, Nybolet, Björnberget i rasmarken, Väsa, Väster-Myckeläng, Kåtila, Evetsberg, Dysberg, Däråberg, Åsen, Lidén, Klitten, Ribbåsen (G. Sam.) och Skärklitt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.). — Dessutom av oss sedd från Valdres i Norge (Finden i Torpen: 1885 H. Dahlstedt).

H. erithallum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis vulgo 50—60 cm. altus crassiusculus 2—3 (—4)-folius saturate virescens, infra medium pilis longis crispulis densiusculis — densis obtectus ± stellatus, circa medium sparsim pilosus et stellatus, superne sat dense stellatus pilis raris glandulisque parvis raris — sparsis obsitus. *Folia* mollia ± obscure lutescenti-viridia, subtus pallidiora, haud violascentia, indumento sat denso instructa; *basalia* exteriora ovata — ovali-oblonga, basi cuneata late decurrente, dentibus sat numerosis obtusis ± proversis — subcurvatis dentata; intermedia ovali-oblonga — oblonga obtusa dentibus ± obtusis mammato-deltaeformibus mediocribus — sat magnis subaequalibus (intermarginibus saepius subrectis sejunctis) fere ad apicem dentata, basi longiuscule cuneata late decurrente; interiora oblonga — ovaliter vel oblonge lanceolata obtusa — subacuta dentibus ± remotis latiusculis — angustis patentibus (inferioribus leviter curvatis) dentata, basi paulatim angustata in petiolum sat longe decurrente; *caulinum* inferius ovato-oblongum — lanceolatum obtusiusculum — breviter acutum dentibus deltaeformibus obtusulis — acutis ± inaequaliter praesertim infra medium saepe sat grosse dentatum, basi in petiolum brevem cuneatim abeunte; superiora sessilia ovato-lanceolata — linearia acuta argute et inaequaliter dentata vel denticulata. *Inflorescentia* regulariter paniculata ± polycephala subangusta ramis et pedicellis gracilibus patentibus leviter curvatis acladium saepissime 0,5—1 cm. longum aequantibus vel parum superantibus. Pedicelli cano-tomentosi glandulis brevibus nigris densis pilisque breviusculis subobscuris solitariis — raris obtecti. *Involucra* obscure viridia 10—12 mm. longa et 4,5—5,5 (—6) mm. lata, tubo brevi subcylindrico postea conico basi ± rotundata (vel ob squamulas carnosas quasi turbinata) postea rotundato-truncata, glandulis gracilibus brevibus — mediocribus atro-viridibus densis pilisque sub-

obscuris breviusculis raris — sparsis obtecta. Squamae angustae sublineares obtusae — obtusulae apice breviter comatae, exteriores et intermediae marginibus floccis laxis sat parce adpersae vel limbatae, in dorso fere effloccosae, superiores atro-virides marginibus magis virescentibus vel fere concoloribus margines versus parce stellatae — effloccosae. *Calathium* dilute luteum circiter 30 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fulvescens leviter fusco-hispidulus.

Tämligen grovväxt ehuru merendels måttligt hög. I gränslundar reser den sig dock över de flesta av de omgivande arterna och gör sig även bemärkt genom sin mörka färg. Exemplar från löväng i Malung ha ljusare och mer gulaktig bladfärg. Rosettbladen äro långsträckta, trubbiga, ej mycket olikformiga, de flesta, även de yttre, ungefär avlånga. Tänderna, som äro medelstora eller något större och till största delen trubbiga, äro väl skilda genom m. l. m. raka mellankanter. Inflorescensen är i regeln mångkorgig men ej särdeles vid, med ungefär jämnhöga, smala grenar, som med nedåt jämnt växande avstånd utgå från huvudaxeln. Akladiet är sällan öfver 1 cm. långt. Holkarna ha i början av blomningen nästan cylindrisk pip och på grund av några köttiga basfjäll avsmalnande bas; bortser man från dessa fjäll, befinnes basen vara avrundad och slutligen tämligen tvär. I holkbeklädnaden ingå utom täta glandler m. l. m. glesa, ej särdeles långa hår, som ofta äro mörka ända till spetsen. Stjärnluddet i de yttre och mellersta fjällens kanter bildar ej sammanhängande linjer eller skarpa konturer och övergår omärkligt i spetstofsens fina hår. Likaså saknas skarp gräns mellan långfjällens glesa spetstofs och de i kanterna vanligen förekommande fåtaliga stjärnhåren. Ludd saknas dock i regeln fullständigt på flera bland långfjällen, stundom på alla. De ljusa och små kalatierna förläna växten ett anspråkslöst utseende trots den kraftiga stjälken och de talrika korgarna.

Malung: Råberget (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget i granskog och Mornäs (K. Joh.).

H. esketanense Stenstr. — (1908: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:58.

Vänjan: Myckelåsen (1915 O. Vesterlund); Malung: Öje, sparsamt i en björkbacke (G. Sam.).

H. estellatum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris firmus et durus 3—6-folius inferne ± brunneo-violascens, infra medium ± rare pilosus leviter stellatus,

superne fere epilosus densius stellatus. *Folia* crassiuscula firma fere plana obscure et saturate viridia, subtus parum pallidiora, exteriora saepe violascentia, rosularia breviter petiolata, exteriora \pm anguste obovata — lingulata, intermedia ovate—lingulate oblonga obtusa, interiora oblongo-lanceolata — anguste ovali-lanceolata, obtusiuscula subtus leviter stellata, omnia subintegerrima denticulis brevibus sat raris munita, basi sensim angustata in petiolum decurrente; caulina paulatim decrescentia subtus rare — sparsim stellata, infimum breviter petiolatum (— subsessile) \pm lanceolatum obtusiusculum — acutum denticulis \pm raris patentibus subserratum, intermedia sessilia lanceolato-linearata acuta breviter denticulata, superiora suberecta parva bracteiformia. *Inflorescentia* paniculata vulgo polycephala et composita ramis erecto-patentibus strictis crassiusculis acladium 0,2—1 cm. longum valde superantibus, ramis ex axillis foliorum superiorum saepe aucta. Pedicelli floccis subtomentelli pilis longiusculis — longis patentissimis albidis raris — sparsis glandulisque minutis \pm raris obtekti. *Involucra* saturate atro-viridia crassiuscula 12—13 mm. longa et circiter 6,5 mm. lata tubo late ovato basi truncata, pilis longis subcrispulis maxima parte albidis sparsis glandulisque minutis — parvis sparsis — densiusculis obtekti. Squamae latitudine mediocres — latiusculae triangulares effloccosae \pm nitidae, exteriores et intermediae subacutae atro-virides apice nudaе (rarius inconspicue subcomatae), superiores \pm acutae obscure virides marginibus et apice submembranaceo magis dilute virescentes. *Calathium* intense luteum — subaureum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Rosettbladen äro mycket mörka, nästan glatta och helbräddade, övervägande trubbiga, avlånga till lansettlika med småningom avsmalnande bas, stjälkbladen jämnt avtagande i storlek och föga utstående. Korgskäften och det korta akladiet äro raka och jämförelsevis grova. De tjocka holkarna äro luddfria och i följd därav saftigt mörkgröna, fjällen triangulära, långfjällen spetsiga, brett grönkantade och i spetsen tunna, grönaktiga.

Skild från *H. multiceps* var. *defloccatum* K. Joh. genom bredare, nästan helbräddade blad, talrikare (vanligen 4) stjälkblad, längre holkar, glesare hår på holkskäft och holkar, mer glänsande, i kanterna och spetsen mer grönaktiga långfjäll samt större kalatier.

Idre: Idrebyn nära färjstället (G. Sam.).

H. eustictum Dahlst. — (1906: G. Samuelsson).

Omgang, Hier. unders. i Norge I p. 241. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:83 etc.

Älvdalen: mellan Hållstugan och Bunkris; Äppelbo: Risberg; Malung: Hästberget mellan Lyåns och Stora Lybergets fäbodrar (G. Sam.).

H. eustictum Dahlst. var. *multinodum* Joh. & Sam. n. var. — (1908: G. Samuelsson).

Foliis basalibus mox marcescentibus, caulinis 3—6 (saepissime 4) magis profunde dentatis—pinnatifidis, pedicellis fere vel omnino eglandulosis raro pilis solitariis obsitis a forma primaria recedens.

Genom sina vanligen tidigt bortvissnande rosettblad och jämförelsevis talrika, uppåt småningom avtagande stjälkblad får denna form ett *rigidum*-artat utseende. Rosettbladens vissnande kan dock möjligen bero på ståndortsförhållanden. Holkarna äro på flertalet exemplar längre än hos *H. eustictum*. Deras glandler äro något kortare; undantagsvis träffas något enstaka hår bland holkens glandler.

Orsa: Untorp i en björkäng (G. Sam.).

H. eviridatum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Bidr. t. Gästr. Archier. — *H. galbanum* Dahlst. var. *eviridatum* K. Joh. Archier. inuom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:26. — *H. chlorelliceus* Norrl. Hier. exs. VIII:71.

Gustavs: Solvarbo; Enviken: Väckelberget (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg (K. Joh., G. Sam.) och Nittsjö; Ore: Furudals station, Näset och Årteråsens fäboddar; Älvdalen: Väsa (G. Sam.).

De exemplar från Idre, som i Dahlst. Herb. Hier. Scand. Cent. XV:54 finnas utdelade såsom *H. galbanum* Dahlst. var. *eviridatum* K. Joh., tillhöra *H. galbanum* Dahlst. (huvudformen).

H. exaltans Dahlst. — 1918: Dahlstedt (1909: G. Samuelsson).

Dahlst. in Lindm. Sv. Fanerogamfl. p. 619. — *H. *exaltatum* Dahlst. in Stenstr. Värml. Archier et Dahlst. Bidr. III. — Dahlst. Hier. exs. I:76 & Herb. Hier. Scand. II:24 etc.

Säfsnäs: Säfsbyn; Nås: Narsen (G. Sam.).

H. ferrimontanum K. Joh. — (1909: G. Samuelsson).

K. Joh. apud K. Joh. & G. Sam. Västml. Hieraciumfl. — *H. subramosum* Lönnr. var. *ferrimontanum* K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västml. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:77.

Grangärde: Grängesberg vid Gudmundsberg (1916—1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Lima: Södra Fenningbergets fäboddar (G. Sam.).

H. galbanum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Norrl. Suomen Keltanot ed. 2. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:70, 71 & Herb. Hier. Scand. II:10 etc.

By: Kyrkbyn vid Byås (1909 V. Samuelsson) och Tyskbo; Garpenberg: Garpenbergs bruk; Kopparberg: Rogsbyn (G. Sam.); Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.), Landforsen och Sörvik; Silvberg: Östra Silvberg; Bjursås: Kvarntäkt och Rexbo (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg, Sätra

(K. Joh.), Vikarbyn (G. Sam.) och Östbjörka (K. Joh., G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget; Orsa: Stenberg (K. Joh.) och Untorp (G. Sam.); Sollerö: Sollerön (K. Joh.); Mora: Risa; Älvdalen: Dysberg, nära Hykjeberget och Ribbåsen; Malung Råberget (G. Sam.); Lima: Limesforsen, Bullberget, Hisåsen, Ärberget, mellan Torgås och Fenningberget, Norra Fenningbergets fäbodrar (K. Joh.), Bolberg, Skålmo, Norränge, Backholn, Närfjället (G. Sam.) och Limberget; Transtrand: Källan, Hemfjället vid Bompasättern (K. Joh., G. Sam.), Hormundsberget på Klittfallet, Kastarberget, Kyrkbyn, Norra Brända (K. Joh.), Höknäs, Fiskarheden, Mornäs, Västra Långstrand, Millarsätra och Fulunäs; Idre: Gäsjöåsen, Idreberget, Himmeråsen (G. Sam.) och Idrebyn (1902 S. J. Enander, G. Sam.).

H. grophosum Dahlst. & K. Joh. var. *vilescens* K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:50.

Säter: Lerviken (G. Sam.) och Nordalen (1909 V. Samuelsson); Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Grängesberg (G. Sam.) och Källtorp (1917 K. Stéenhoff); Bjursås: Rexbo; Boda: nedanför kyrkan (G. Sam.), Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Malung: Lybergsgnupen; Lima: Bullberget (G. Sam.) och Limberget (K. Joh.).

H. helsingicum Almqu. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Hier. exs. II:87 & Herb. Hier. Scand. III:94 etc.

Kopparberg: Hökviken (1904 O. Juel) och Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: mellan Böle och Vintjärn samt Svartnäs; Enviken: Ytter-Tänger; Bjursås: Holen och Hagen (G. Sam.); Boda: Västanå, nära kyrkan, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.) och Gulleråsen (G. Sam.); Ore: Arvet (K. Joh., G. Sam.), Dalfors (K. Joh., 1909 V. Samuelsson, 1911 O. Vesterlund), Dalbyn, Sunnanhed, Norrboda, Östanvik, Furudals station och bruk samt Näset; Orsa: Täktsberg (G. Sam.), Åberga och Skattungbyn (K. Joh.).

H. hepaticiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris firmus 3—6-folius saepe crassiusculus sat laete virescens ima basi ± purpureo-violascens, totus glaber vel prope basin rare pilosus, infra medium sparsim stellatus, apice densius floccosus — subtomentellus. *Folia* leviter undulata firmula laete prasino-viridia vel subglaucescentia subtus pallidiora, in utraque pagina glabra, in nervo dorsali et in petiolo rare — sparsim pilosa, in marginibus sparsim — rare ciliata; superiora parce stellata; rosularia exteriora ± obovate elliptica rotundato-obtusa ± denticulata vel obtuse dentata; intermedia elliptico-oblonga — oblonga obtusa et interiora ovali-

oblonga—oblongo-lanceolata obtusa—obtusiuscula dentibus parum patentibus sat longe distantibus vulgo obtusis sat aequaliter dentata; omnia basi angustata in petiolum superne late alatum decurrentia; caulina cito decrescentia, infimum breviter petiolatum ovaliter—oblonge lanceolatum obtusum—obtusiusculum, basi sensim angustata, cetera ovato-lanceolata vel anguste rhombeo-ovata obtusiuscula—acuta dentibus vel serraturis \pm distantibus patentibus \pm obtuse deltaeformibus instructa. *Inflorescentia* subsimplex vel parum composita paniculata ramis leviter patentibus strictis \pm crassiusculis acladium breve, 0—10 (—20) mm. longum, \pm superantibus. Pedicelli sat breves, initio ex parte brevissimi, cano-tomentosi epilosi eglandulosi. *Involucra* cano-virescentia minuscula, 9—10,5 mm. longa et circiter 5 mm. lata subcylindrica basi carnosula breviter turbinata—rotundata, floccis sparsis—sat densis subaequaliter distributis oblecta saepissime epilosa et eglandulosa. Squamae imbricatae subangustae \pm triangulari-lineares obtusulae vel intimae \pm acutae, apice breviter comatae—subnudaе. *Calathium* luteum 30—35 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Otvivelaktigt nära besläktad med *H. hepaticum* Lbg. Holkarna äro nästan fullständigt lika hos bägge formerna. Dock äro de hos den nu beskrivna i allmänhet kortare, och de synas alltid sakna längre glandelhår men ha undantagsvis enstaka korta hår. Ofta äro holkfjällen något bredare. De mest i ögonen fallande olikheterna förekomma hos bladen. Dessa äro hos *H. hepaticiforme* betydligt bredare (särskilt stjälkbladen) och försedda med glesare, bredare och grövre tänder, vilka hos rosettbladen kunna vara särdeles låga och trubbiga, så att bladkanten blir mjukt buktbräddad. Stjälkbladen äro färre än hos den i samma trakter uppträdande *H. hepaticum*, vilken noga överensstämmer med LINDEBERGS original exemplar. Oftast äro de 3—4, stora och väl utvecklade samt övervägande trubbiga, upptill plötsligt övergående i blomställningens föga framträdande braktéer. Bladen sakna fläckar. Slutligen utmärker sig blomställningen genom mer eller mindre täta gytringar af korgar i grenspetsarna åtminstone vid blomningens början, så att en icke obetydlig habituell likhet med *H. microcymoides* uppkommer. I äldre stadium blir dock inflorescensen betydligt glesare.

Undantagsvis förekomma hos enstaka holkar i synnerhet vid basen glesa, fina och korta hår, då likheten med *H. microcymoides* blir ännu större. Den nu beskrivna formen har dock, såsom av det föregående framgår, glesare inflorescens, kortare, väl åtskilda, trubbigare stjälkblad med bredare och trubbigare tänder.

Lima: Bu (K. Joh., G. Sam.), Limesforsen, Bygärdet, Skälmo, Risheden, Norränge, Gråheden, Backholn (G. Sam.), Hisåsens fäbodur, Torgås och Sörnäs; Transtrand: mellan Gusjön och Kliffallet (K. Joh.), Mornäs (K. Joh., G. Sam.), Gullbrända, Gusjön, Höknäs, Fiskarheden, Källan och Östra Långstrand (G. Sam.).

H. hepaticum Lindeb. — 1918: Dahlstedt (1907: G. Samuelsson).

Omang, Hier. unders. i Norge II. — *H. vulgatum* Fr. var. *hepaticum* Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 131. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:71.

Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Grängesberg, Bredberget och Hästberg; Säfsnäs: Norra Kvarnberget (G. Sam.); Älvdalen: Däråberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund), Björnberg (1911 O. Vesterlund), Evetsberg, Väster-Myckeläng, Liden och Åsen; Järna: Skamhed; Äppelbo: Sorsanberget och Brindberget; Malung: Anonbergets fäbodur, Lyberget och Råberget (G. Sam.); Lima: Bu, mellan Torgås och Norra Fenningberget (K. Joh.), Skälmo, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Bygärdet och Risheden; Transtrand: Hormundsberget på Kliffallet, Gusjön, Höknäs, Fiskarheden, Källan, Vörderås, Kyrkbyn, Hemfjället nedanför Vålåsen, Åsen, Västra Långstrand, Västra Sälen (G. Sam.), Borheden (1913 V. Samuelsson), Kastarberget, Mornäs (K. Joh., G. Sam.) och Norra Brända (K. Joh.).

H. imbricatiforme Joh. & Sam. n. sp. (1908: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 35—55 cm. altus firmus flexuosus crassiusculus ± obscure virescens 2—3(—4)-folius, inferne sparsim — densiuscule pilosus rare — sparsim stellatus, superne sparsim — densiuscule stellatus pilis brevibus solitariis obsitus saepe pilis abortivis minutissimis obtectus. *Folia* crassiuscula obscure viridia interdum leviter hepaticomaculata, subtus parum pallidiora, supra sparsim — densiuscule subtus sat dense pilosa, in nervo dorsali et in petiolo dense pilosa — villosa, marginibus sat dense ciliata, superiora insuper in pagina inferiore leviter — sparsim stellata; rosularia 3—4, exteriora ± late ovata — elliptica rotundato-obtusa leviter et ± obtuse serrato-dentata; intermedia ovate vel elliptice oblonga ± obtusa ± obtuse dentata; interiora oblongo-lanceolata vel anguste ovali-lanceolata obtusiuscula — acuta dentibus ± remotis patentibus rectis ± argute dentata, basi cuneata vel magis paulatim in petiolum attenuata; *caulinum* infimum ovato-lanceolatum — lanceolatum acuminatum — acutum dentibus ± longe distantibus parum patentibus acutis saepe longiusculis argute dentata basi in petiolum brevem canaliculatum cuneatim vel paulatim angustata, superiora sessilia ovato-lanceolata — lanceolato-linearia acuta argute serrato-dentata vel dentibus paucioribus inaequalibus subulatis infra medium instructa. *Inflorescentia* nunc sat parva subsimplex nunc irregulariter paniculata ramis et pedicellis crassiusculis patentibus

demum leviter curvatis inaequalibus acladium 5—15(—25) mm. longum \pm superantibus. Pedicelli subtomentelli—cano-tomentosi glandulis mediocribus nigris sparsis—densis vulgo etiam pilis obscuris solitariis obtecti. *Involucra* olivaceo-nigra ima basi \pm canescentia crassiuscula, 5,5—6,5 mm. lata et 11—12,5 mm. longa tubo breviter ovato-rhomboideo basi subtruncata, glandulis longis mediocribus nigrescentibus densis pilisque longis crassis maxima parte vel totis obscuris raris—sparsis obtecta. Squamae sat latae, pleraeque lanceolatifformes, superiores inaequilongae, exteriores et intermediae obtusae—truncatae margines versus floccis laxis sparsis—densiusculis obtectae in dorso fere effloccosae apice leviter comatae, superiores subeffloccosae vel exteriores floccis raris inaequaliter adpersae marginibus sordide olivaceae apice brevissime subcomatae \pm obscurascentes obtusae—obtusissimae. *Calathium* obscure luteum sat plenum 30—35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus fusco-hispidulus.

Till habitus lik *H. imbricatum* Lindeb. men skild genom glesare hår och stjärnludd på bladen, mer framåtriktad och ofta gles tandning, som på stjälekbladen sträcker sig längre upp mot spetsen, längre holkar med betydligt talrikare och längre glandler men glesare stjärnhår och mörkare enkla hår. I övrigt utmärkt genom grova korgskaft, robusta, gråsvarta holkar med kort romboidisk pip och tämligen tvär, gråaktig bas, trubbiga och något breda holkfjäll.

På ängsmark och i granskog på lägre nivå bli bladen ofta vasst och tämligen djupt mångtandade, men på torrare ställen, särskilt på högre nivå, reduceras tändernas antal och storlek. Karakteristiska äro då ett par ovanför den vigglika basen m. l. m. osymmetriskt sittande vassa, framåtriktade tänder. Sådana individ få en viss likhet med *H. infumatum* K. Joh. och dess varietet *marifugum*, men skiljas lätt på de trubbiga holkfjällen, kortare holk, framåtriktade bladtänder m. m.

Malung: Stora Lybergets fäbodan; Lima: Södra Fenningbergets fäbodan; Transtrand: mellan Hemfjället och Mellanfjället, Hemfjället ovan Vålåsen, Bompasättern och Millarsättra (G. Sam.) samt Millarsättra mycket talrikt (K. Joh., G. Sam.).

H. incurrens Norrl. — (1903: M. Östman).

Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 150. — K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Norrl. Hier. exs. VIII:29. — Dahlst. Hier. exs. II:89 (*H. gravastellum* var. *rhomboides*) & Herb. Hier. Scand. XVII: 89, 90 (*H. porphyrites*).

Ludvika: Gonäs (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1919 K. Stéenhoff); Bjursås: Sörskog; Ore: Sunnanhed (G. Sam.); Hamra: Tandsjö (1903 M. Östman).

H. involutum Dahlst. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Hier. exs. IV:82 & Herb. Hier. Scand. II:94.

Kopparberg: mellan Grycksbo och Smålingen; Svärdsjö: Svartnäs; Bjursås: Stängseln, Holen, Andersbo och Sörskog; Siljansnäs: Alvik och Fårberg; Leksand: Heden, Tibble, Åsleda, Sätra, Norra Bergsång (G. Sam.) samt söder om Västgärde station; Rättvik: Utby, Östbjörka, Blecket (K. Joh.), Lerdal, Sjurberg (K. Joh., G. Sam.), Vikarbyn, Västbjörka, Röjeråsen, Karl-Tövåsen (G. Sam.), Born (1911 C. A. Nordlander) och Prästbödberget vid Dådran (1900 G. Helsing); Boda: Västanå, Lenåsen, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen (G. Sam.); Ore: Dalbyn (K. Joh.), Sunnanhed, Norrboda, Östanvik, Fjäckå, Arvet, Furudals station, Näset och Ärteråsen i granskog och vid fåbodarna; Orsa: Vånggårde (G. Sam.), Oljonsbyn, Mickelvål, Orsbleck, Kallmora (K. Joh.) och Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.); Mora: Vattnäs, Kansbol och Oxberg (G. Sam.); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Älvdalen: Evetsberg, Dysberg, Väsaberget, Blyberg, Gåsvarv, Skärklitt, Björnberg, Väster-Myckeläng, Kåtilla, Däråberg, Sälen, Okbodarna, Liden, Ribbåsen, mellan Långö och Jöllen, Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Navarnäs, Yttre Navardalens fåbodar, Åsen, Bunkrisbodarna (G. Sam.), Klitten och Kolmark (1912 O. Vesterlund); Malung: Hålia, Anonbergets fåbodar, Mo-Myckelberg, Stora Lybergets fåbodar och Råberget; Lima: Bolberg, Skålmo, Saldalsbäcken, Södra (G. Sam.) och Norra Fenningbergets fåbodar, Bu, Limesforsen, Västra Ärnäs (K. Joh.), Bullberget och Limberget; Transtrand: Kastarberget, Källan, Hemfjället vid Bompasåtern (K. Joh., G. Sam.) och nedanför Vålåsen, Vörderås, Lipsisåtra, Sörsjön (G. Sam.), Hormundsberget på Klittfallet och Norra Brända (K. Joh.); Särna: Heden; Idre: Brattfors, Idreberget, Lillfjäten, Floåsen och Lövåsen (G. Sam.).

H. kuusamoënsë Wainio. — 1918: Dahlstedt (1909: G. Samuelsson).

Wainio, Kasvistosuht. p. XXVI. — Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 148 & apud Mela-Cajander, Suomen Kasvio (1906). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIII:81 etc.

Mora: Vika, sparsamt på en vägkant; Lima: Östra Ärnäs; Transtrand: Norra Brända; Idre: Idrebyn (G. Sam.).

H. laeticeps Dahlst. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

Dahlst. Bidr. III p. 60. — K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Dahlst. Hier. exs. I:69 etc. & Herb. Hier. Scand. IV:29 etc.

Svärdsjö: Boda, Österbyn och Svartnäs (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (1915 K. Stéenhoff); Bjursås: Stängseln och Sörskog; Leksand: Norra Bergsång; Rättvik: Råbergsångarna (G. Sam.), Lerdal och Östbjörka; Boda: vid kyrkan (K. Joh.), Västanå, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen; Ore: Ärteråsens fåbodar (G. Sam.), Näset (1909 V. Samuelsson) och Dalfors; Orsa: Skattungbyn, Fryksås (K. Joh.) och Näckådalen; Våmhus: Lilla Vasselåsen; Vänjan: Johannisholm (G. Sam.) och Myckelåsen; Älvdalen: Väsaberget (O. Vesterlund), Evetsberg, Dys-

berg, Väster-Myckeläng, Dåråberg, Sälen, Okbodarna, Skärklitt, Björnberg, Ribbåsen, Navarnäs och Bunkrisbodarna; Äppelbo: Risberg; Malung: Lisskogsåsen, Åsbyn, Stora Lybergets fåbodar, Råberget (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Risätra, Limesforsen, Västra Ärnäs, Klittarna, mellan Torgås och Fenningberget, Norra (K. Joh.) och Södra Fenningbergets fåbodar, Östra Tandö, Östra Ofors, Bolberg, mellan Västra Ärnäs och Bergsätra, Lundbacken, Sörbäcken, Bygårdet, Skälmo, Risheden, Norränge, Gråheden (G. Sam.), Östra Ärnäs och Limberget; Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Norra Brända (K. Joh., G. Sam.), Kastarberget, Källan (K. Joh.), Fiskarheden, Mornäs, Vörderås, Hemfjället nedanför Vålåsen och ovan skogsgränsen ovanför Millarsätra, Åsen, Östra och Västra Långstrand, Östra Sälen, Lispassätra, Gerfastheden, Gravendal, ResjövalLEN, Baggbäcken och Skarsåsen; Särna: 4 km. norr Särnstugan, Mitteltemplet nära Särnaby och nära Älvros; Idre: Idrebyn, Lillfjäten, vid Grövelån nedanför Huskläppen, Olån och Grövelsjöhögda ovanför Grövelsjöns mitt (G. Sam.).

H. laeticolor Almqu. — 1918: Dahlstedt (1908: M. Sondén).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — *H. vulgatum* **laeticolor* Almqu. Stud. p. XXIII. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — *H. caesium* Almqu. in Thed. Flora p. 359. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 125 (*H. caesium*). — Dahlst. Hier. exs. IV:64, 65 & Herb. Hier. Scand. II:28 etc.

By: (1908 M. Sondén), Strandmora, Morshyttan och Tyskbo; Folkärna: Fors; Grytnäs: Åsbo och Östanbyn; Hedemora: Mattsbo; Säter: Karlsgårdarna och Nedre Stubbersbo (G. Sam.).

H. laeticolor Almqu. var. *caesiellum* Dahlst. — (1911: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. X:36 etc. — *H. caesium* Fr. subsp. *caesiellum* Dahlst. apud Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 448.

Enviken: Ytter-Tängert; Ore: Ärteråsen i granskog (G. Sam.). — Denna form anges för Stora Skedvi av SAMUELSSON i Archier. i Säterstr. s. 17, men uppgiften avser *H. albinotum* Dahlst.

H. laetifolium Dahlst. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:98, XXI:10, 11. — *H. angustatum* Lbg. subsp. *laetifolium* Dahlst. apud Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 470.

Caulis mediocris — sat elatus ± gracilescens 2—3-folius totus sublaete virescens vel ima basi ± violascens, infra medium pilis longis sparsis — raris obsitus, superne fere epilosus et eglandulosus sparsim stellatus. *Folia* subtenuia laete gramineo-viridia, subtus pallide virescentia interdum leviter violascentia, indumento raro et brevi munita; rosularia exteriora obovata — ovali-oblonga ± obtusa obtuse dentata — integerrima; intermedia et interiora oblonge — lingulate lanceolata subacuta dentibus raris patentissimis brevibus ± obtuse triangularibus vel saepe modo denticulis parvis instructa basi sensim angustata in

petiolum late et longe decurrente; caulinum infimum petiolatum \pm lanceolatum obtusulum—acutum dentibus valde patentibus subrare et sat argute dentatum, superiora parva lanceolata—linearia leviter denticulata. *Inflorescentia* paniculata saepius \pm composita ramis patentibus substrictis. Acladium 1—3 cm. longum et pedicelli floccis densis albescentes pilis brevibus \pm raris obsiti. *Involucra* cano-virescentia crassiuscula 12—13 mm. longa et 5,5—6,5 mm. lata, basi rotundato-truncata, pilis longiusculis apice vel maxima parte albidis densiusculis—sat densis et glandulis brevissimis raris inconspicuis floccisque sparsis—densiusculis sat aequaliter distributis vel margines versus frequentioribus obiecta. Squamae latitudine mediocri triangulari-lineares apice subcomatae, exteriores \pm obtusae, intermediae subacutae vel breviter acuminatae, superiores tegentes subacutae—acutae, interiores acutae marginibus latis sat laete virescentes. *Calathium* subaureum 40—45 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Bladen äro ljusst och livligt gröna, nästan helbräddade eller försedda med starkt utstående eller utböjda, hos rosettbladen breda och trubbigt triangulära, hos stjälkbladen spetsigare och deltaformade tänder. De gråvita holkskäften uppbära blott strödda eller glesare, tämligen korta hår. Holkarna äro grågröna, klädda av rätt täta svartbasiga hår med vitaktig spets, glesa, ytterst korta och lätt förbisedda glandler samt strödda eller särskilt mot fjällens kanter tämligen täta stjärnhår. Holkfjällen äro triangulära, i spetsen mörka med föga utvecklade tofs, de yttersta trubbiga, de mellersta triangulärt hopdragna i spetsen, de övre mer och mer spetsiga, de inre försedda med breda, något blekare kanter eller nästan enfärgade. Kalatierna äro mörkgula och mycket vida.

Skild från *H. orsense* K. Joh. genom ljusgrön bladfärg och raka samt mer utstående tänder, mer triangulära och spetsigare långfjäll, bland vilka de yttre eller de flesta sakna den breda, mörkgröna rand, som utmärker nämnda art.

Idre: Idrebyn och Storbo (G. Sam.). — Förut känd från Härjedalen.

H. lampocranum Joh. & Sam. — 1920: Johansson & Samuelsson (1909: G. Samuelsson).

K. Joh. & G. Sam. Västn. Hieraciumfl.

Ludvika: Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéénhoff).

H. lampocranum Joh. & Sam. *var. macrocolum* K. Joh. n. var.
— 1921: Zahn (1898: K. Johansson).

H. vulgatum Fr. subsp. macrocolum Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 383. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXI:32.

Glandulis involucri multo brevioribus cum pilis gracilibus brevibus sparsis mixtis vel in involucreo primario interdum densiusculis a praecedente devians.

Liknar föregående utom i avseende på holkarnas beklädnad, som utgöres av ganska korta glandler och inblandade korta, strödda eller på primärholken något talrikare hår. Då denna form blott en gång anträffats, har det syntts lämpligast att inordna den som varietet av föregående.

Ludvika: söder om Ludvika station (K. Joh.).

H. leiocranum Sam. — 1921: Zahn (1904: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:93. — H. ramosum Waldst. & Kit. subsp. leiocranum G. Sam. apud Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 527.

Caulis subhumilis — *mediocris* vulgo 30—60 cm. altus ± *crassiusculus simplex* vel ± *ramosus* 3—5-folius *lutescenti-virescens* saepe ± *maculatus* ima basi *vinose coloratus*, usque a basi *glaberrimus*, c:a *medium parce*, apice *sparsim* — sat *dense floccosus*. *Folia* *crassiuscula glaberrima* *obscure lutescenti-viridia*, *subtus laete viridia*, in statu *juvenili marginibus* ± *floccosa* *ceterum nuda* v. *superiora* in pagina *inferiore levissime stellata*; *basalia* *pauca* sat *breviter petiolata* *florendi tempore saepe emarcida*, *exteriora* ± *lingulato-oblonga obtusa* ± *denticulata*, *interiora oblongo-lanceolata* v. *oblanceolata obtusa* — *obtusiuscula denticulis* v. *dentibus parvis* — *mediocribus proversis serrato-dentata*; *caulina* *sensim decrescentia* in *bracteas abeuntia*, *inferius* ± *lanceolatum vulgo obtusiusculum* *basi in petiolum brevem* ± *late alatum angustatum*; *intermedia sessilia* ± *anguste ovato-lanceolata* v. *oblongo-lanceolata obtusula* — *acuta basi canaliculata leviter subamplectante*; *superiora* ± *plicata* a *basi latiore lanceolata* — *linearia* in *apicem* ± *longum acutum contracta*; *omnia dentibus parvis* — *mediocribus patentibus saepe leviter curvatis dentata* v. *serrato-dentata*. *Inflorescentia* *paniculata vulgo ampla et composita ramis* sat *longis patentibus acladium mediocre* ± *superantibus*, *ramis* ± *folioliferis ex axillis foliorum saepe aucta*. *Pedicelli crassiusculi cano-tomentosi epilosi et eglandulosi squamulis solitariis saepe instructi*. *Involucra* *subcylindrica crassa* 10—11 mm. *longa et 6—7 mm. lata basi subtruncata, epilosa et eglandulosa floccis* sat *densis aequaliter distributis* (v. in *marginibus extimis*

squamarum exteriorum densioribus) canescentia. Squamae pluriseriales regulariter imbricatae latiusculae, extimae \pm laxae lineares — \pm triangulari-oblongae et intermediae \pm triangulares obtusulae fusciscentes, superiores triangulari-lanceolatae in apicem sat angustum obtusulum — acutum angustatae in dorso et in apice obscurae, in marginibus sordide olivaceae parum dilutiores. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus sordide lutescens minute fusco-hispidulus nec nimis obscurus.

En särskilt genom den ensidiga utvecklingen af indumentet utmärkt form. Hår och glandler saknas i regeln fullständigt på växtens alla delar. Endast hos stjälkar i ungt stadium finner man stundom några enstaka hår nedom mitten. Stjälkens övre del är likasom inflorescensen stjärnhårig. Utväxta blad äro nästan nakna men i yngre stadium ha de luddiga kanter. Vad formen beträffar, äro bladen i likhet med förhållandet hos *H. microcymon* K. Joh., *H. chrysophorum* Sam. m. fl. arter utbildade något litet i riktning mot *dovrensia* eller *foliosa*. Holkarna erinra genom sin byggnad medelst tätt tegellagda m. l. m. triangulära fjäll om *rigida*. Beklädnaden utgöres blott av tämligen jämnt fördelade stjärnhår. Egendomlig är också den något yviga, nedåt ej väl begränsade inflorescensen delvis med småbladiga grenar och ofta med tjocka skaft, som ofta uppbära enstaka små fjäll. Dessa fjäll kunna sitta omedelbart under holken, så att de synas utgöra del av den, men äro mer fränstående och av annan form än de egentliga holkfjällen.

Mora: Åmberg; Älvdalen: Blyberg, Väster-Myckeläng, Långö vid Rotälven samt mellan Jöllen och Långö (G. Sam.).

H. lepidiceps Dahlst. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Bidr. III p. 128 (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:67, 68 & Herb. Hier. Scand. IV:38 etc.

Grytnäs: Östanbyn; Hedemora: Vikmanshyttan, Norrhyttan och Tjärnan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan, Forsbo, Västerby, Arkhyttan, Stora Klingsbo och Nyberget (G. Sam.); Säter: Sätersdalen (G. Sam., 1907 A. Skånberg), Klacken, Vålängarna, Mårtensgård, Tingsvallen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo; Vika: Ängsberg; Torsång: Milsbo, Änge, Ornäs, Hinsnoret och Norsbo (G. Sam.); Kopparberg: Åsbo (1904 O. Juel, G. Sam.), Källslätten (1904 J. E. Palmér) och Rogsbyn; Sundborn: Hobborn och Kyrkbyn; Svärdsjö: Hedsveden, Boränge, Borgärde, Kyrkbyn, Österbyn och Isala; Enviken: Ytter-Tänger; Söderbärke: Näsby; Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Saxberget, Nyhammar och Kullen; Gagnef: Gråda (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), Stängseln, Nedre Larsveden, Bodarna, Stortäkt, Holen, Andersbo och Fjottgårdarna; Siljansnäs:

Fårberg; Leksand: mellan Lycka och Åjer; Orsa: Täktsberg; Mora: Åmberg; Floda: Säljebodarna och Syrholn; Malung: Öje (G. Sam.).

H. lepidiforme Stenstr. — (1911: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. II:55.

Bjursås: Stortäkt, Kvarntäkt och Holen på några närbelägna ställen (G. Sam.).

H. lepidulum Stenstr. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. III:47 & Herb. Hier. Scand. II:77 etc.

Garpenberg: Rutbo; Hedemora: Tjärnan; Vika: Kalvsbäcken och Ångsberg (G. Sam.); Kopparberg: Hökviken (1904 O. Juel) och Rogsbyn; Svärdsjö: Boränge och Österbyn; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.) och Dagkarlsbo (G. Sam.); Grangärde: Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff), Grängesberg, Bredberget och Linnbärsmora; Säfsnäs: Fredriksberg; Silvberg: Östra Silvberg och Dalkarlsbo; Gagnef: Tansväggarna; Bjursås: Västanberg, Bodarna, Kvarntäkt, Holen, Rexbo, Hagen, Sörskog och Fjottgårdarna; Siljansnäs: Alvik, Björken och Fårberg; Leksand: Åkerö, Ullvi, Åsleda, Tällberg, Sätra, Norra Bergsäng, Kullsbjörken, Ljusbodarna (G. Sam.) och söder om Västgårde station; Rättvik: Utby, Lerdal, Sätra, Blecket (K. Joh.), Nittsjö, Backa, Vikarbyn, Västbjörka, Gamla Tövåsen, Karl-Tövåsen (G. Sam.), Sjurberg och Östbjörka; Boda: Västanå, Ovanmyra, Lenåsen (K. Joh., G. Sam.), Osmundsberget (K. Joh.), Gulleråsen och vid Norra Ockrans nordända; Ore: Arvet, Furudals station, Näset (G. Sam.) och Dalbyn; Orsa: Mickelvål (K. Joh.) och Untorp; Sollerö: Åsen och Mångberg; Mora: Garsås; Floda: Flen; Nås: Skansbacken; Malung: Tyngsjö, Lugnet, Mo-Myckelberg och Råberget (G. Sam.); Lima: Hisåsen, Limberget (K. Joh.) och Risheden; Transtrand: Källan, Åsen (G. Sam.), Kastarberget (K. Joh.) och Norra Brända (K. Joh., G. Sam.).

H. leptogrammum Dahlst. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Hier. exs. IV:90 & Herb. Hier. Scand. X:65 etc.

Bjursås: Andersbo; Rättvik: Nittsjö och Västbjörka (G. Sam.); Boda: Solberga, Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Arvet och Ärteråsens fåbodar; Orsa: Täktsberg, Untorp, Gevle och Loberget; Mora: Vika, Åmberg och Kansbol; Vänjan: Kyrkbyn och Tiberget; Älvdalen: Öster-Myckeläng, Björnberg, Nybolet, Näset, Ribbåsen, Yttre Navardalens fåbodar (G. Sam.) och Däråberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Järna: Skamrisbergets fåbodar; Malung: Mo-Myckelberg och Lyåns fåbodar (G. Sam.); Lima: Limesforsen (K. Joh.); Transtrand: Mornäs, Västra Långstrand, Hemfjället i björkregionen, Fulunäs, Skarsåsen samt mellan Åsbo och Husvallgölen; Särna: Gasjövallen, Särnaby, Slättberget och Klittjärn nära Särnaby, Heden och Foskån vid Idrevägen;

Idre: Idrebyn, Gränjesåsvallen, Ulandshögen, Olån, Grövelsjöhögda ovanför Grövelsjöns sydända (G. Sam.), Lillfjäten (1900 S. J. Enander, G. Sam.) och Foskdalen nedanför Stådjan (1902 S. J. Enander).

H. leucodaedalum Dahlst. — 1921: Zahn (1904: O. Juel).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:73. — *H. caesium* Fr. subsp. *leucodaedalum* Dahlst. apud Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 453.

Kopparberg: Åsbo, i en äng inom det inhägnade området (1904 O. Juel, 1917 M. Ekström, G. Sam.).

H. leucotrachelum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:43 etc.

By: Morshyttan, Tyskbo och Horndal; Avesta: Djäknehyttan; Garpenberg: Garpenbergs bruk och Finnhyttan; Hedemora: Vikmanshyttan, Tjärnan och Könighyttan; Husby: Källsbyn; Stora Skedvi: Bispsberghyttan, Forsbo, Fäggeby, Nygårdarna, Lövåsen, Lövåsberget, Nyberget och Lilla Klingsbo; Säter: Lerviken, Kullsveden, Nedre Stubbersbo, Sätersdalen och Tingsvallen; Gustavs: Österby; Vika: nära Hällsjön, Rankhyttan, Ängsberg och Hagelsnäs; Torsång: Änge och Ornäs; Aspeboda: mellan Olsbacka och Slaggen (G. Sam.); Falun: Hästberg; Kopparberg: Hökviken (1904 O. Juel), Gruvriset, Korsgården och Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet, Rostberg och Hobbörn (G. Sam.); Svärdsjö: Borgärdet (1900 G. Hellsing, G. Sam.), Hedsveden, Boda, Boränge, Isala och Vintjärn; Enviken: Klockarnäs, Över- och Ytter-Tänger samt Väckelberget; Söderbärke: nära Oppsveten (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Ludvika: Gonäs och Brunnsvik (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff), Källtorp (1917 K. Stéenhoff), Saxberget, Uvberget och Kullen; Silvberg: Ulvshyttan; Gagnef: Tansväggarna (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), Stängseln, Nedre Larssveden, Stortäkt, Rexbo och Baggbo; Ål: Tällberg; Leksand: Sätra; Rättvik: Gärdebyn, Råbergsängarna (G. Sam.), Blecket (K. Joh.), Dådran (1911 O. Vesterlund), Östbjörka och Gärdsjö; Boda: Västanå, Ovanmyra, Lenåsen (K. Joh., G. Sam.), vid kyrkan (K. Joh.) och Styggforsen; Ore: Ärtären i granskog; Floda: Säljebodarna (G. Sam.).

H. longimanum Norrl. — 1918: Dahlstedt (1897: K. Johansson).

Lindman, Sv. fanerogamfl. p. 620; K. Joh. & G. Sam. Västm. Hieraciumfl. — *H. caesium* Fr. var. *longimanum* Norrl. Bidr. p. 101 (sensu lato). — *H. laeticolor* Almqu. var. *sublaeticolor* Dahlst. apud K. Joh. Medelp. Hier. vulg. p. 105. — Dahlst. Hier. exs. IV:66 & Herb. Hier. Scand. II:30—32 etc.

Folkärna: Krylbo (K. Joh.) och Fors; Garpenberg: Garpenbergs bruk; Hedemora: Könighyttan; Stora Skedvi: Gussarvshyttan, Skinnarboåsen och Lilla Klingsbo; Säter: Karlsgårdarna, Vålängarna, Mårtensgård och Tingsvallen; Gustavs: Bodarna; Vika: Ängsberg; Torsång: Milsbo, Ornäs och Hinsnoret (G. Sam.); Aspeboda: Stråttjärn (1899 A. Haglund), Kavelmora, Vassbo, Lilla Aspeboda, Slaggen, Olsbacka och Liljan (G. Sam.);

Kopparberg: Karlberg (1904 O. Juel) och Åsbo (1916 M. Ekström, 1904 O. Juel, G. Sam.); Sundborn: Lilltäkt; Svärdsjö: Boränge och Österbyn; Söderbärke: Kyrkbyn (G. Sam.); Ludvika: Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff); Stora Tuna: Forssa och Gimsklack; Bjursås: Västanberg, Stortäkt, Kvarntäkt och Holen (G. Sam.).

H. longimanum Norrl. var. *phyllocomum* Joh. & Sam. — (1910: G. Samuelsson).

Foliis caulinis sat numerosis (4—7) sensim decrescentibus profunde et regulariter dentatis—subpinnatifidis, involucris dense glandulosis pilis solitariis—nullis obsitis a forma primaria conspicue devians.

Genom sina flertaliga stjälkblad är denna form habituellt mycket olik huvudformen.

Sundborn: Lilltäkt, på vägkant tillsammans med huvudarten (G. Sam.).

H. ludoviciense K. Joh. — 1905: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Några bidr. t. känned. om Hieraciumfl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:81.

Ludvika: söder om Ludvika (K. Joh.), Dagkarlsbo, Brunnsvik (G. Sam.) och Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff), Saxberget och Bredberget; Järna: Skamrisbergets fåbodrar (G. Sam.).

H. lugubre Malme n. comb. — (1913: G. Samuelsson).

H. murorum L. H. *lugubre G. O. Andersson (Malme) Bidr. t. Söderm. Hieraciumfl. p. 93. — Dahlst. Hier. exs. IV:79 & Herb. Hier. Scand. X:47.

Ludvika: Brunnsvik, sparsamt i en björkäng (G. Sam.).

H. macrocentrum K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — H. acroleucum Stenstr. var. macrocentrum K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:78 etc.

Hedemora: Tjärnan; Gustavs: Ljusterbro; Svärdsjö: Boränge; Bjursås: Bodarna och Hagen; Orsa: Untorp (G. Sam.) och Kallmora; Mora: Färnäs (K. Joh.), Gopshus (1912 O. Vesterlund) och Kansbol (G. Sam.); Älvdalen: Väsaberget, Gåsvarv, Björnberg, Holen, Ribbåsen, Åsen (G. Sam., O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Väsa, Blybergs-Vilan, Blyberg, Skordklitt, Nybolet, Skärklitt, Väster-Myckeläng, Däråberg, Näset, Liden, Hykjeberget, mellan Långö och Jöllen, Hällstugan samt mellan Hällstugan och Bunkris; Malung: Mo-Myckelberg; Lima: Skälmo (G. Sam.) och Bullberget; Transtrand: nedom Bompasättern, Norra (K. Joh.) och Södra Brända, Fiskarheden, Vörderås, Åsen, Västra Långstrand och Millarsätra, Östra Sälen, Liskasätra och Gerfastheden (G. Sam.).

H. madarodes Dahlst. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Hier. exs. IV:85 & Herb. Hier. Scand. II: 97 etc.

Rättvik: Utby; Boda: vid kyrkan (K. Joh.) och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.); Hamra: Tandsjöhället (1903 G. Andersson och H. Hesselman) och Fågelsjö (1903 M. Östman).

H. madarodes Dahlst. var. *conserratum* K. Joh. n. comb. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

H. amplificatum Dahlst. var. *conserratum* K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr.

Bjursås: Andersbo (G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen och Silverberget (K. Joh.); Älvdalen: Dåråberg (G. Sam.), Mossebäcken och Kolmark (1912 O. Vesterlund).

H. mataeum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—50 cm. altus saepissime 2-folius basi atro-purpureus, inferne pilis albis perlongis densis pilosus—subvillosus, de cetero pilis albis patentissimis ± densiusculis pilosus, apice insuper parce et minute glanduliferus, supra medium sparsim—densiuscule stellatus. *Folia* mollia saturate viridia maculis fusco-purpureis sat crebris saepius adpersa, subtus laete virescentia, indumento denso longoque instructa; *rosularia* mediocriter—subbreviter petiolata, exteriora ovata—obovata dentibus antrorsum vergentibus dentata vel denticulata basi rotundata—cuneato-truncata; intermedia ovata—ovalia obtusa—subacuta; interiora ovato-oblonga—ovalilanceolata acuta; intermedia et interiora dentibus ± anguste deltaeformibus vel longius protractis rectis vel leviter falcatis crebre et profunde serrato-dentata—subpinnatifida, basi cito vel magis paulatim contracta in petiolum breviter decurrente; *caulina* argute et grosse serrato-dentata—pectinata, inferius anguste ovatum—ovate lanceolatum acutum basi in petiolum brevem—brevisimum contracta, superius sessile saepe triangularilanceolatum a basi latiore in apicem acutissimum aequaliter attenuatum, interdum parvum bracteiforme. *Inflorescentia* oligocephala simplex vel parum composita paniculata ramis patentibus fere rectis. *Acladium* 1—2 (—3) cm. longum et pedicelli crassiusculi pilis longis albis patentissimis raris—sparsis (—densiusculis) obtecti floccis leviter tomentosi. *Involucra* obscure viridia 12—13 mm. longa et 5—6 mm. lata, tubo cylindrico-ovato basi rotundata, glandulis perbrevibus densis pilisque longis rigidiusculis a basi brevi sat crassa nigra in apicem longum vitreum abeuntibus densiusculis—densis oblecta, infra medium floccis ± sparsis

leviter cano-virentia. Squamae extimae angustae lineares, ceterae latae obtusae vel interiores apice subito contractae, exteriores et intermediae linea angusta floccorum obsolete limbatae, in dorso floccis raris prope basin floccis densiusculis—sparsis de cetero raris—nullis adpersae apice leviter comatae, superiores praesertim interiores marginibus latis dilute virescentibus—subalbidis limbatae apice nudae \pm membranaceae. *Calathium* luteum circiter 40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Lätt igenkänd på den ända från spetsen till basen av starkt utstående hår rikt beklädda stjälken, tätt och tämligen långt håriga, delvis ymnigt fläckiga blad med regelbunden, djup och vass tandning, grönaktiga holkar med breda, trubbiga, m. l. m. brett ljusgrönt kantade, i spetsen tunna och hinnaktiga långfjäll. Holken är vid basen försedd med jämnt fördelade strödda till tätare stjärnhår; ytter- och mellanfjällen äro i övrigt smalt luddkantade men på ryggarna nästan luddfria. Holkbeklädnaden består vidare av täta, korta glandler och tämligen täta eller strödda långt vitspetsade hår.

Genom växtsätt har denna art en viss likhet med *H. acidodontum* Dahlst., men avviker betydligt genom beklädnadens beskaffenhet hos alla delar, bladens djupare tandning, fläckighet m. m.

Transtrand: Hemfjället ovanför Vålåsen i granskog nära skogsgränsen, mycket sparsamt, men funnen flera gånger (K. Joh., G. Sam.).

H. micosum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis 35—75, saepissime 40—50 cm. altus \pm crassiusculus 4—10-folius saepe ramosus obscure virescens prope basin \pm sordide violascens, totus rare—sparsim stellatus, infra medium sat dense longi-pilosus, superne pilis brevioribus—abortivis scaberulus. *Folia* firma obscure viridia subtus subglauescentia saepe leviter violascentia, supra glabra—subglabra subtus breviter rare—sparsim, in nervo dorsali et in petiolo sparsim—densiuscule pilosa, in marginibus sparsim ciliata, caulina vulgo parce stellata; rosularia sat pauca cito marcescentia, exteriora \pm spathulata—obovato-oblonga rotundato-obtusa subintegerima vel rare et obtuse serrato-dentata; interiora lingulato-oblonga—oblongo-lanceolata obtusa—subacuta dentibus mammato-deltaeformibus—unguiculatis raris dentata basi sensim angustata in petiolum \pm longe decurrentia; caulina magna, pleraque internodiis multo longiora, infimum breviter et late petiolatum \pm lingulate oblongum—lanceolatum obtusiusculum—subacutum sat argute dentatum basi in petiolum paulatim decurrens; intermedia basi obtusa sessilia oblonge—ovate

lanceolata in apicem longum integerrimum producta dentibus longe distantibus patentibus—patentissimis unguiculate deltaeformibus vel angustioribus falcatis argute et sat aequaliter dentata, intermarginibus longis rectis—convexis circumscripta; superiora cito decrescentia ovato-lanceolata—angustiora acuta—acutissima infra medium dentibus paucis argutis parum patentibus dentata, basi rotundata; summa linearia bracteiformia. *Inflorescentia* irregulariter glomerato-paniculata saepe ± indeterminata ramis superioribus brevibus patentibus vel erecto-patentibus acladium 0,1—0,5 (—2) cm. longum vix superantibus inferioribus longis erectis ex axillis foliorum ortis apice capitula nonnulla approximata—conglobata gerentibus. Pedicelli brevissimi crassiusculi cano-tomentosi epilosi vel pilis brevibus solitariis—raris glandulisque virescentibus minutis solitariis interdum obsiti. *Involucra* atroviridia vel inferiore parte fere nigra ± nitentia sat crassa 9,5—11 mm. longa et 5,5—6,5 mm. lata, tubo breviter rhomboideo basi sat truncata, pilis mediocribus—longiusculis crassiusculis albidis—vitreis sparsis—densiusculis glandulisque sat densis brevissimis fere depetiolatis nitentiscerinis obtecta. Squamae multiseriales conspicue imbricatae valde latae obtusae—subtruncatae, extimae ± laxae basi effloccosae et intermediae triangulares viridi-fuscae apice saepe nigrescentes brevissime comatae—nudae omnino effloccosae vel in marginibus minute et parcissime stellatae, superiores triangulari-lanceolatae in apicem circiter 0,3 mm. latum obtusum vulgo subnudum angustatae, in dorso et in apice obscurae, in marginibus sordide virescentes vel olivaceae, intimae saepe breviter acuminatae. *Calathium* obscure luteum circiter 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus sordide lutescens vel leviter fusco-hispidulus.

Kännetecknad genom mörkgrön, flerbladig och ofta grenig stjälk, mörka och nästan glatta blad med tandning som hos *H. rigida* eller *H. subrigidum*, ofta något indeterminerad inflorescens med tjocka, vitaktiga, glandelfria och merendels hårlösa korgskaft, korta, bredfjälliga holkar av mörkt olivgrön, nedtill svartaktig färg. Inflorescensen har samma egendomlighet som hos flera andra *vulgata* från Västerdalarne, nämligen att korgarna äro gruppvis hopgyttrade med korta, köttiga eller nästan inga skaft; sammanväxta holkar förekomma ofta. Holkarna sakna stjärnhår nästan fullständigt och äro glänsande gröna även vid basen. De beklädas av strödda eller något tätare till större delen vita, tämligen grova hår och ytterst korta, starkt gulglänsande glandler.

Lik *H. coniceps* Dahlst. till holkarnas beklädnad samt bladens storlek och form men ej tandning. Också skild genom mörkare, bredare och

trubbigare holkfjäll samt ljusare stift. Skild från *H. acropsilon* Dahlst. Herb. Hier. Scand. X:53 genom inflorescensen med de hopgyttrade korgarna, glandelfria och nästan hårlösa korgskaft, tätt glandelprickiga holkfjäll, som däremot sakna längre glandler men beklädas af längre och talrikare hår, vidare genom trubbigare holkfjäll, ljusare stift o. s. v.

Arten kan betraktas som en *sparsifolium*-artad parallellform till *H. coniceps* och förhåller sig till denna som *H. trachlosimoides* till *H. trachlosimum*.

Malung: Vallerås, Råberget och Mo-Myckelberg; Lima: ängsbacke vid Bu, Östra Ofors samt vägkant vid Limesforsen (G. Sam.).

H. micosiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis sat elatus (40—60 cm. altus) crassiusculus firmus rigidus durus 5—8-folius obscure virescens, infra medium pilis crispulis sat densis pilosus sparsim—densiuscule stellatus, supra medium sparsim—rare stellatus fere omnino epilosus. *Folia* firma crassa obscure viridia subtus parum pallidiora, supra glabra vel subglabra, subtus sparsim longiuscule in nervo dorsali ± dense stellato longe et sat dense pilosa, in marginibus rare ciliata vel saepius pilis abortivis modo scaberula, utrinque sparsim—parce stellata; rosularia pauca vulgo 1—2 florendi tempore ± emarcida, exteriora lingulato-oblonga obtusa—subtruncata dentibus paucis longe distantibus brevibus subunguiculatis basi angustata in petiolum brevem decurrentia; interius ± lingulato-lanceolatum obtusum—subacutum dentibus paucis parvis intermarginibus convexis instructum; caulina infima lanceolata ± acuta apice interdum obtusula subsessilia vel basi sensim attenuata in petiolum brevem alatum decurrentia; intermedia vulgo depetiolata ovato-lanceolata acuta; superiora cito decrescentia lanceolata—linearia undulata et plicata; omnia dentibus paucis obtuse unguiculatis vel fere deltaeformibus intermarginibusque maxima parte convexis munita. *Inflorescentia* polycephala paniculata subindeterminata ramis erecto-patentibus sat longis apice inflorescentias parvas gerentibus acladium brevissimum (0,1—1 cm.) longum valde superantibus. Pedicelli albo-tomentosi pilis longis gracilibus albidis raris—sparsis obsiti. *Involucra* atroviridia crassa c:a 12 mm. longa et 6—7 mm. lata, tubo breviter cylindrico basi rotundato-turbinata ± carnose squamosa, demum ovato-cylindrica vel ovato-rhomboidea, pilis longis crispulis albidis densiusculis obtecta glandulis minutis brevissimis fere depetiolatis cerinis sat densis scintillantia. Squamae latae triangulari-lanceolatae obtusae—obtusissimae, exteriores obscurae effloccosae vel marginibus floccis paucis adpersae apice brevissime subcomatae,

superiores sordide virescentes marginibus parum dilutiores effloccosae. *Calathium* luteum circ. 40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fulvescens leviter virescenti-hispidulus.

Avviker från *H. micosum* huvudsakligen genom stjärnhåriga, mer trubbigt tandade blad, något ljusare holkar försedda med talrikare och längre vitaktiga hår.

Lima: Östra Ärnäs, väggkant (K. Joh., G. Sam.).

H. microcymoides Joh. & Sam. n. sp. — (1910: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis 20—50 cm. altus \pm gracilis 2—5-folius, saepe ramosus, ima basi vulgo \pm purpurascente, infra medium \pm rare pilosus parce stellatus, superne epilosus sparsim stellatus. *Folia* firmula obscure prasino-viridia, subtus paullo pallidiora interdum leviter violascentia, supra glabra, subtus subglabra—rare pilosa, in nervo dorsali et in petiolo rare—sparsim pilosa, in marginibus breviter et sat rare ciliata; basalia pauca florendi tempore vulgo 2—3, interdum emaricida; exteriora late obovata—lingulato-elliptica subintegerrima; interius lingulato-oblongum—oblongo-lanceolatum vulgo obtusum leviter denticulatum vel interdum dentibus latis arcuatis obtusissimis instructum, basi in petiolum \pm alatum sensim angustata; caulina cito vel abrupte decrescencia, pleraque magna longiora quam internodia; inferius oblongo-lanceolatum vel lingulato-lanceolatum obtusum vel acutiusculum basi sensim angustata in petiolum brevem decurrens vel interdum subsessile, dentibus sat patentibus \pm distantibus brevibus latiusculis deltaeformibus—leviter curvatis dentatum, intermarginibus vulgo concavis instructum; cetera sessilia \pm undulata basi breviter cuneata saepe canaliculata leviter subamplectentia, intermedium \pm lanceolatum obtusiusculum—acutum, superiora a basi latiore \pm plicata sensim angustata \pm anguste lanceolata \pm acuta; intermedia et superiora dentibus triangulari-unguiculatis vulgo crebrioribus serrato-dentata. *Inflorescentia* interdum parva simplex pedicellis strictis parum patentibus approximatis brevibus acladium 0—20 (—30) mm. longum aequantibus vel paullo superantibus sed saepius composita \pm indeterminata ramis ex axillis ortis erecto-patentibus longis capitula nonnulla breviter pedicellata vel geminatim congesta apice gerentibus. Pedicelli canotomentosi epilosus eglandulosi apice interdum aliquantulum incrassati. *Involutra* parva 9—10,5 mm. longa basi subtomentella \pm turbinata, de cetero floccis leviter adspersa glandulis brevissimis pilisque \pm brevibus—mediocribus apice albidis raris—sparsis obsita. Squamae exteriores lineares—triangulares saepe \pm laxae et intermediae triangulari-lineares

obtusiusculae, superiores lanceolato-triangularis in apicem obtusulum vel rarius acutum paulatim angustatae, omnes obscurae in dorso effloccosae vel rare stellatae, in marginibus et circa apicem inaequaliter floccis raris—sparsis densioribus adpersae. *Calathium* luteum 30—35 mm. latum parum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Ganska lik *H. microcymon* K. Joh. genom lågväxt och grenig stjälk, vågiga övre stjälkblad med rännformig, litet omfattande bas, hos kraftiga individ m. l. m. indeterminerad inflorescens, men avviker genom mörkare, större, bredare och trubbigare, hastigt avtagande stjälkblad, som ha utåt riktade tänder, vidare genom glandelfria korgskaft, vitgrå holkbas, kortare holkar med vanligen färre och finare hår. Inflorescensgrenarna äro långa och raka, men de särskilda korgskaften korta, ofta sitta två eller flera korgar tätt tillhopa på korta och förtjockade skaft, varvid den näst översta kan vara mindre eller ofullständig utvecklad. Kalatierna äro något mörkare än hos nyssnämnda art och knappt radierande. Lättast skild från den säkerligen närbesläktade och ofta på samma lokaler förekommande *H. dermatodes* genom tätt hopgyttrade, mer svartgröna holkar med snurrlikt avsmalnande, vitgrå bas, längre stjälkblad, av vilka vanligen de två eller tre nedersta täcka sina internodier.

Lima: Ärberget (K. Joh.) och Lilla Moberget; Transtrand: Fiskarheden, Källan, Norra Brända, Åsen, Östra Långstrand, Östra Sälen, Millarsätra, Hemfjället vid en gångstig ovanför kyrkan, Gräsheden (G. Sam.) och Mornäs (K. Joh., G. Sam.).

H. microcymon K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:87 etc.

Rättvik: Övre Gärdsjö (K. Joh.); Ore: Furudals station vid Tranåbäcken (G. Sam.) och Näset (1909 V. Samuelsson); Orsa: Stenberg (K. Joh., G. Sam.), Blåsenborg, Oljonsbyn, Stackmora, Mickelvål, Kallmora, Åberga, Bäcka, Fryksås (K. Joh.), Trunna (1918 N. A. Ahlberg), Vånggårde, Skattungbyn, Täktsberg och Untorp; Sollerö: Mångberg, Ryssa och Sollerön vid Utanmyra (G. Sam.); Mora: Moratrakten (1904 J. E. Palmér), Färnäs vid Siljan (K. Joh.), Noret på Vassleränget, Bergkarlås, Vika, Oxberg och Kansbol; Våmhus: Västra Storbyn, Lilla Vasselns, Rymnäs vid Rymån (G. Sam.) och Indonäs (1912 O. Vesterlund); Älvdalen: Däråberg, Klitten, Ribbåsen (G. Sam., O. Vesterlund), Garberg, Lillån nära Evetsberg, Holen, Gåsvarv, Mjågen, Kyrkbyn, Björnberg, Tyrinäs, Rånäs (O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Väsa, Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Öster- och Väster-Myckeläng, Kåtila, Okbodarna, Rot (även *f. glaberrimum* G. Sam. Über die Verbreitung einiger endemischer Pflanzen s. 9), Näset, Liden, Långö, Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs i granskog, Åsen, Hållstugan

och Bunkrisbodarna; Transtrand: Millarsätra; Särna: Särnstugan och Särnaby; Idre: Idrebyn (G. Sam.).

H. oblaqueatum K. Joh. — 1900: Johansson (1881: C. Indebetou).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:88 etc.

Grangärde: Hästberg; Bjursås: Kvarntäkt, Holen, Gopa, Bagabo, Andersbo och Sörskog; Ål: Tällberg; Leksand: Åsleda, Sätra, Norra Bergsäng, Ljusbodarna (G. Sam.) och söder om Västgärde; Rättvik: Utby, Altsarbyn, Sjurberg, Blecket (K. Joh.), Lerdal (K. Joh., G. Sam.), Dådran vid Åsen (1900 G. Hellsing), Gamla Tövåsen och Östbjörka (G. Sam.); Boda: (1881 C. Indebetou), Västanå, vid kyrkan, Silverberget, Osmundsberget och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.); Ore: Arvet (1909 V. Samuelsson); Orsa: Skattungbyn (K. Joh.); Sollerö: Gesunda; Mora: Garsås (G. Sam.); Vänjan: Myckelåsen (1915 O. Vesterlund); Älvdalen: Lokbodarna, Nybolet och Navarnäs vid Aspvaslan; Floda: Flobergsbodarna; Transtrand: Västra Långstrand i granskog (G. Sam.).

H. opochloroides Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis altitudine mediocris saepius crassiusculus sat strictus 2—3-folius, inferne pilis longis mollibus crispulis densiusculis vel sparsis pilosus leviter stellatus, circa medium sparsim stellatus ± rare pilosus, apice ± dense stellatus pilis brevibus rigidiusculis raris — sparsis obsitus. *Folia* sat tenuia mollia sublaete lutescenti-viridia, subtus parum pallidiora, indumento sat longo et denso instructa; rosularia exteriora obovata vel ± late ovalia dentibus parvis submammatis patentibus — divaricatis sat crebre dentata basi rotundata vel cito angustata; intermedia anguste ovalia — oblonga obtusa — subacuta dentibus mammato-deltaeformibus longiusculis saepe subfalcatis intermarginibus rectis vel convexis bene distinctis aequaliter dentata — subpinnatifida; interiora ± lanceolata basi sensim angustata in petiolum decurrente; *caulinum* infimum ± anguste lanceolatum acutum basi in petiolum brevem sensim decurrente; secundum subsessile lanceolato-lineare dentibus paucis (saepe duobus) longis rectis acutis prope basin instructum in apicem longum integerrimum protactum basi anguste cuneata; supremum parvum ± bracteiforme. *Inflorescentia* paniculata subsimplex — sat composita ramis crassiusculis patentibus mediocriter curvatis acladium saepissime 0,5—1,5 cm. longum ± superantibus. Pedicelli crassiusculi subvirescentes floccis subtomentelli glandulis ± parvis raris — sparsis pilisque longis rigidiusculis apice albescentibus ± densis obtecti. *Involucra* virescentia mediocria — majuscula basi rotundata glandulis brevibus sparsis — densiusculis pilisque longis — longissimis maxima parte albidis subcrispulis ± densis obtecta. Squamae latae — latissimae

obtusae pleraeque subtriangulares, exteriores et intermediae in dorso fere vel omnino effloccosae marginibus sat conspicue floccoso-limbatae apice densiuscule comatae, superiores exteriores marginibus parce stellatae apice inconspicue subcomatae, ceterae effloccosae marginibus latissimis dilute virescentibus—subalbidis circumscriptae apice membranaceo subnudaе—nudaе. *Calathium* circiter 35 mm. latum sat plenum. Ligulae apice glabrae vel interiores breviter subciliatae. Stylus sordide lutescens leviter fusco-hispidulus.

Skild från den närbesläktade *H. opochlorum* genom större bladtänder, långa, raka eller konvexa mellankanter, kortare holk, som är försedd med stjärnhår även i de yttre långfjällens kanter samt i övrigt har rikligare ludd än hos nämnda art.

Idre: Lillfjäten, sparsamt i granskog (G. Sam.). — Utom området insamlad i Härjedalen, Sömlinghåga i Linsells socken (1902 S. J. Enander).

H. opochlorum Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 45—60 cm. altus 2—3-folius \pm strictus saturate virescens, infra medium sat dense et longe albi-pilosus parce stellatus, supra medium pilis longiusculis obscurioribus sparsis—raris glandulisque brevibus raris—sparsis obsitus sparsim—sat dense stellatus. *Folia* mollia obscure viridia sublutescentia, subtus parum pallidiora subglaucescentia, supra sparsim—densiuscule, subtus sat dense pilosa, in nervo dorsali et in petiolo \pm villosa, in marginibus longiuscule et dense ciliata; caulinum summum praeterea in pagina inferiore leviter stellatum; rosularia sat breviter petiolata, exteriora \pm late ovata rotundato-obtusa dentibus obtuse deltaeformibus aequalibus \pm angulatim serrato-dentata, basi obtusa—subtruncata; intermedia ovate—elliptice oblonga vulgo obtusa basi \pm cuneatim angustata; intima ovate—ovaliter lanceolata obtusiuscula—subacuta, dentibus parvis—mediocribus \pm acutis patentibus sat distantibus vulgo sat aequaliter dentata, basi sensim angustata in petiolum dentibus brevibus filiformibus solitariis v. paucis interdum instructum \pm late decurrente; caulinum inferius ovato-lanceolatum—anguste oblongo-lanceolatum obtusulum—acutum basi paulatim angustata in petiolum anguste alatum interdum paucidentatum decurrente, dentibus \pm proversis—patientibus parvis acutis saepe etiam dentibus solitariis longioribus acutissimis immixtis \pm inaequaliter dentatum v. serrato-dentatum; superius sessile lanceolatum—lineare in apicem longum acutum (v. obtusulum) protractum, infra medium argute et minute paucidentatum v. dentibus paucioribus longioribus instructum. *Inflorescentia* paniculata vulgo sat parva et

parum composita ramis \pm approximatis et pedicellis crassiusculis patentibus et curvatis acladium vulgo 0,5—1,5 cm. longum superantibus. Pedicelli leviter subtomentelli \pm virescentes glandulis brevibus — medio-cribus densis pilisque longiusculis raris — sparsis obtecti. *Involucra* atro-viridia leviter olivascentia sat magna, 12—13 mm. longa et 5—6 mm. lata, tubo subcylindrico, basi breviter turbinata, glandulis brevibus obscuris densis obtecta fere effloccosa. Squamae valde late sublineares obtusissimae, exteriores et intermediae fusco-virides v. nigrescentes marginibus parce — parcissime stellatae, superiores effloccosae virescentes in dorso obscuriores, in apice interdum denticulato \pm fusco-brunnescentes. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum parum radians. Ligulae apice glabrae sat latae. Stylus luteus vel sordide lutescens.

Stjälken är besatt med strödda eller nedom mitten talrikare rakt utstående hår; ofta är täthetsgraden ungefär densamma från basen till spetsen. Bladens tandning är övervägande framåtriktad. Enstaka små trådlika fria tänder förekomma ofta hos det innersta rosettbladet och hos det nedre stjälkbladet. De övre stjälkbladen ha vassa och smala tänder, stundom blott en enda i vardera kanten. Korgställningen är hos alla granskade exemplar (från granskogar) liten och fri från avlägsnade sidogrenar. Utmärkande för densamma äro också de något tjocka och bågböjda skaften. Holkfjällen äro lika trubbiga och breda som hos *H. prolatatum* K. Joh., men ha tydligt glesare beklädnad, särskilt vad stjärnhår beträffar.

Transtrand: Hemfjället nära skogsgränsen ovan Vålåsen och ovan Bompa-sättern; Idre: Häggesundet, Idreberget och Ulandshögen i granskog (G. Sam.).

H. orbolense Stenstr. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. IV:77 & Herb. Hier. Scand. II:40 etc.

Stora Skedvi: Nyberget (G. Sam.); Kopparberg: Sjulsarvet (1904 O. Juel); Svärdsjö: Borgärde (1909 F. R. Aulin); Siljansnäs: Tasbäck; Leksand: Ljusbodarna; Rättvik: Backa, Vikarbyn, Röjeråsen och Östbjörka (G. Sam.); Boda: Osmundsberget; Orsa: Stenberg, Stackmora, Kallmora (K. Joh.) och Vångsgärde; Sollerö: Borrberg samt Sollerön vid Rothagen och Utanmyra; Mora: Garsås, Noret, Bergkarlås, Risa, Vattnäs, Vika och Åmberg; Våmhus: Västra Storbyn; Vänjan: Johannisholm; Malung: Lyåns fåbodar (G. Sam.) och Oppmyrheden (1908 V. Samuelsson).

H. ornatiforme Dahlst. — (1911: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:71, V:68. — *H. diaphanoides* Lbg. subsp. *ornatiforme* Dahlst. apud Zahn, Pflanzenz. IV:280 p. 360.

Caulis mediocris — subhumilis vulgo 40—60 cm. altus saturate virescens 2—4-folius, inferne dense longipilosus rare — sparsim stellatus,

supra medium sparsim — rare pilosus sat dense stellatus, apice etiam parce glanduliferus. *Folia* firma obscure viridia, subtus parum pallidiora, raro leviter violascentia, supra densiuscule vel sparsim, subtus dense pilosa, in nervo dorsali \pm stellato et in petiolo dense et longe villosa, in marginibus dense et longe ciliata; *rosularia* sat breviter petiolata, exteriora late elliptica — fere orbicularia leviter denticulata; intermedia ovali-oblonga \pm obtusa et interiora oblongo-lanceolata obtusiuscula — subacuta dentibus brevibus patentibus \pm acutis dentata, circa basin inaequaliter et profundius dentata — subincisa dente uno alterove haud raro in petiolum descendente; *caulina* sensim decrescentia, infimum breviter petiolatum vel sessile, cetera sessilia, pleraque oblonga — oblonge vel ovate lanceolata subobtusa \pm breviter acuminata praesertim infra medium serrato-dentata, ad basin vulgo dentibus paucis longioribus magis patentibus saepius inaequalibus instructa; summum breve vulgo integerrimum. *Inflorescentia* paniculata sat ampla ramis patentibus strictis vel leviter curvatis sat longis acladium 5—35 mm. longum valde superantibus, ramis longis erectis ex axillis foliorum exeuntibus saepe aucta. *Involucra* atroviridia aliquantulum olivacea inconspicue variegata crassiuscula 11—13 mm. longa, tubo ovato postea ovato-conico basi subtruncata, glandulis longiusculis et brevioribus nigris vulgo etiam, saltem in involucro primario, pilis \pm obscuris solitariis obtecta. Squamae latae-obtusae (vel intimae paucae interdum subacutae) apice perspicue comatae, exteriores et intermediae sublineares vel \pm triangulatae striis duobus floccorum angustis limbatae, superiores lanceolatae infra apicem in marginibus saepius leviter stellatae vel pilosulae, interiores late et dilute virescenti-marginatae. *Calathium* luteum circiter 35 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae vel interiores breviter subciliatae. Stylus livescens vel \pm fuscohispidulus, vulgo non nimis obscurus.

Med *H. ornatum* Dahlst. har denna form en viss likhet på grund av de något brokiga holkarna, de trubbiga bladen och alla vegetativa delars rika indument. Men bladen äro betydligt smalare med ojämn, ofta grov tandning vid basen, holkarnas luddränder äro smala, ej sällan avbrutna och otydliga i synnerhet på långfjällen, som nästan sakna stjärnhår, men vars spetstofs drager sig ned något litet utefter fjällens kanter. Stiftet är merendels rätt ljust, så att det på avstånd förefaller gult, det är emellertid fint grönpunkterat och mörknar ytterligare vid torkning.

Svärdsjö: Svartnäs (G. Sam.); Leksand: Norra Bergsäng (G. Sam.); möjligen också vid Vintjärn i Svärdsjö, men de därstädes insamlade exemplar-

ren ha starkt fläckiga blad av annan form och måste tillsvidare lämnas obestämda. — Dessutom i Hälsingland: kring Söderhamn på flera ställen (A. Magnusson m. fl.); Hassela: Stockholm, Bränslen och Ölsjön (K. Joh.).

H. ornatum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:81 & Herb. Hier. Scand. II:69, 70 etc.

Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Vikhyttan; Hedemora: Norn; Stora Skedvi: Lövåsen; Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Saxberget, Bredberget, Hästberg, Kullen (G. Sam.), Norrbo (K. Joh.) och Storslätten (1919 K. Sténhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Bjursås: Stortäkt, Holen, Rexbo och Sörskog; Siljansnäs: Alvik och Fårberg; Leksand: Heden, Norra Bergsäng (G. Sam.) och nära Västgärde station; Rättvik: Östbjörka, Blecket (K. Joh.), Lerdal (K. Joh., G. Sam., 1911 C. A. Nordlander), Born (1911 C. A. Nordlander), Dådren vid Åsen (1900 G. Hellsing), Vikarbyn, Gärdsjö, Råbergsängarna och Södra Vålbergets fäbodan (G. Sam.); Boda: Lenåsen, vid kyrkan, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.) och Gulleråsen; Ore: Sunnanhed, Norrboda, Dalbyn, Arvet, Ärteråsen i granskog (G. Sam.) och Dalfors (1909 V. Samuelsson); Orsa: Kallmora (K. Joh.); Mora: Garsås, Noret på Vasslerånget och Kansbol; Älvdalen: Evetsberg, Väster-Myckeläng (G. Sam.) och Däråberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Nås: Skansbacken (G. Sam.).

H. orsense K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:51.

Ore: Arvet; Orsa: Skattungbyn (G. Sam.), Stenberg, Stackmora, Åberga, Mässbacken och Bäcka (K. Joh.); Älvdalen: Åsen (G. Sam.).

H. orthocolon K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. från Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:69 & (H. subreclinatum) XVII:80.

Leksand: Norra Bergsäng; Rättvik: Västbjörka (G. Sam.), Västberg (1904 A. Haglund), Born (1911 C. A. Nordlander), Sjurberg, Östbjörka (K. Joh.) och Blecket; Boda: Västanå (K. Joh., G. Sam.), Solberga, Ovanmyra, vid kyrkan och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Arvet och Furudals bruk (G. Sam.); Orsa: Orsbleck, Åberga (K. Joh.) och Täktsberg; Sollerö: Sollerön vid Grudbo; Mora: Risa (G. Sam.).

H. paeminosum Joh. & Sam. — 1920: Johansson & Samuelsson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. & G. Sam. Västm. Hieraciumfl.

Sollerö: Borrberg; Älvdalen: Evetsberg och Nybolet; Lima: Södra Fenningbergets fäbodan; Transtrand: Hemfjället ovanför Millarsätra (G. Sam.), Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.) och Kastarberget (K. Joh.).

H. persbergense K. Joh. — (1908: G. Samuelsson).

K. Joh. Några bidr. t. känned. om Hieraciumfl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:82.

Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Säfsbyn; Järna: Skamrisbergets fäbodrar (G. Sam.).

H. phaedrophyllum K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl.

Siljansnäs: Fårberg (G. Sam.); Rättvik: mellan Utby och Altsarbyn (K. Joh.) samt Gärdebyn; Älvdalen: Nybolet; Nås: Gräsbergsbodarna (G. Sam.).

H. phaliotrichum K. Joh. — 1905: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Några bidr. t. känned. om Hieraciumfl.

Ludvika: i närheten av Ludvika både norr- och söderut samt vid Ekorrhottens gruvor (K. Joh.).

(I Dahlst. Herb. Hier. Scand. Cent. XXI n:o 22 finnes en form från Älvdalen utdelad under namn av *H. pilulaticeps* K. Joh., men bestämningen är oriktig, och växten i fråga beskrives i detta arbete som *H. subdentulum* Joh. & Sam.).

H. placolepis K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:87.

Rättvik: Lerdal (K. Joh., G. Sam.).

H. placolepis K. Joh. var. *fuscmarginatum* Joh. & Sam. n. var. — (1901: K. Johansson).

Squamis superioribus involucri ± obtusis, marginibus latis olivaceis ± conspicue limbatis, foliis plerisque sessilibus — subamplectentibus, superioribus subtus conspicue stellatis dignotum.

Utom genom de trubbiga, mörkt kantade holkfjällen igenkännes denna form ofta på stjälkbladen, som vid basen äro bredare än hos huvudformen och som till större delen alldeles sakna skaft. Hos de ursprungliga exemplaren (från Lustebo) äro holkskäften försedda med strödda, tämligen styva hår.

Husby: Bengtsbo; Vika: Ängsberg och Folkarebyn; Bjursås: Baggbö (G. Sam.) och Lustebo (K. Joh.).

H. porrigens Almqu. — 1918: Dahlstedt (1906: F. Lönnkvist).

Lönnr. Ber. om en bot. resa p. 58. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:67, 68 & Herb. Hier. Scand. II:35 etc.

Svärdsjö: Bengtsheden (1906 F. Lönnkvist); Ludvika: Högberget; Grangärde: Södra Västansjö, Bredberget, Hästberg (G. Sam.), Grängesberg (1916), Källtorp (1917) och Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff).

H. porrigentiforme Dahlst. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:74 etc.

Grangärde: Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff); Leksand: Åsleda (G. Sam.); Boda: Lenåsens sydsluttning (K. Joh.); Orsa: Skattungbyn (G. Sam.).

H. porrigentiforme Dahlst. var. *exarmatum* Joh. & Sam. n. var. — (1911: G. Samuelsson).

A forma primaria his notis distinctum. *Folia* latiora in pagina superiore glabriuscula, basalia obovata—oblonga dentibus brevioribus saepius obtusioribus dentata, petioli saepe dentibus liberis destituti, caulina breviter acuta dentibus parum patentibus sat numerosis serrato-dentata. Squamae superiores involucri subaequilongae in apicem longiorem et angustiozem acutum—obtusulum \pm comatum attenuatae, intimae acutae—subulatae. *Calathium* minus, c:a 30 mm. latum.

Rosettbladen ha vanligen sin största bredd ovanför mitten. Det samma kan inträffa även hos det nedersta stjälkbladet. De övriga äro bredast vid eller nedom mitten. Det innersta rosettbladet har i allmänhet några små fria tänder på skaftet, men ofta saknas sådana hos alla bladen. Stjälkbladen äro kort tillspetsade, medan de hos huvudformen af *H. porrigentiforme* äro utdragna i en längre, än vass, än mera trubbig spets. Tandningen är grund, och tänderna äro framåtriktade, ej utspärrade. Långfjällen äro utdragna till en m. l. m. småhårig, smal, men i regeln småtrubbig spets, endast ett eller annat av de allra innersta fjällen kan vara tydligt spetsigt. Hos typisk *H. porrigentiforme* äro långfjällen olikhöga, de flesta i spetsen hastigt hopdragna till en mycket kort, tjärfärgad udd. Kalatierna hos den här beskrivna formen synas genomgående vara små.

Svärdsjö: Kyrkbyn och Isala; Söderbärke: Kyrkbyn och Näsby (G. Sam.).

H. praepilulatum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:47.

Svärdsjö: Vintjärn och Svartnäs; Bjursås: Holen och Sörskog; Leksand: Åsleda och Norra Bergsäng; Rättvik: Nittsjö (G. Sam.), Born (1911 C. A. Nordlander) och Blecket; Boda: Västanå, Silverberget vid Gruvriset (K. Joh.), Lenåsen (K. Joh., G. Sam.), Osmundsberget (1900 H. T. Benckert, K. Joh., G. Sam.), Änderåsen och Gulleråsen; Ore: Arvet och Näset; Sollerö: Björka, Mångberg och Borrberg; Mora: Garsås, Vika och Åmberg (G. Sam.).

H. praeviride Joh. & Sam. n. sp. — (1862: I. G. Clason).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus sat rigidus et firmus sordide virescens, a basi usque ad apicem pilis patentissimis albis longiusculis densis vestitus, infra medium levissime, superne sparsim — sat dense stellatus, prope basin vel usque ad medium \pm violascens. *Folia* firmula obscure viridia subtus vix pallidiora, vulgo \pm violascentia, supra rare — sparsim, subtus \pm dense pilosa in nervo dorsali \pm stellata, in marginibus dense ciliata, superiora in utraque pagina parce (rarius sparsim) stellata; basalia exteriora elliptico-oblonga — oboblonga rotundato-obtusa vel subtruncata basi aequaliter angustata in petiolum decurrente, subintegerrima; intermedia \pm oblonga saepe leviter lingulata \pm obtusa basi sensim in petiolum late alatum attenuata, denticulis parvis vel dentibus mediocribus obtusis proversis sat numerosis aequaliter dentata — subserrata; interiora lanceolata obtusiuscula — subacuta dentibus acutioribus saepe leviter curvatis instructa; *caulina* 2—4 sensim decrescentia, inferius petiolatum ovali-lanceolatum obtusulum — acutum basi in petiolum breviter alatum sensim angustata, superiora sessilia \pm acuta ovato-lanceolata dentibus mediocribus parum patentibus saepius curvatis aequaliter et sat crebre serrato-dentata. *Inflorescentia* \pm contracta saepius polycephala ramis rectis leviter patentibus capitula nonnulla approximata apice gerentibus; pedicelli et acladium 1—10 mm. longum virescentes haud dense floccosi pilis longissimis gracilibus albis patentissimis densis et glandulis minutissimis sparsis — sat densis vestiti. *Involucra* mediocria — sat parva 9—10 mm. longa atro-viridia pilis longissimis albidis densis — crebris et glandulis tenuibus brevissimis \pm inconspicuis sparsis vel circa basin densiusculis obiecta fere vel omnino efloccosa. Squamae angustae vel subangustae sublineares, exteriores subacutae in dorso saturate atro-virides, in marginibus nudae vel floccis minutis parcissime adpersae, superiores omnino efloccosae in apicem acutum nudum aequaliter angustatae, marginibus sat angustis virescentibus nec nimis pallidis. *Calathium* luteum minusculum — mediocre, vulgo circiter 30 mm. latum, paullum radians. Ligulae apice glabrae vel intimae brevissime et rare subciliatae. Stylus obscurus.

De yttre och mellersta mycket trubbiga rosettbladen äro rektangulärt eller ofta tunglikt avlånga med vigglikt avsmalnande bas, som övergår i det upptill brett vingkantade skaftet. Det innersta är lansettlikt, liksom det nedersta stjälkbladet likformigt avsmalnande åt båda ändarna. Tandningen är hos rosettbladen jämn, grund, framåtriktad, vanligen trubbig, hos stjälkbladen äro tänderna något grövre och mer

ojämna, oftast svagt framåtkrökta. Korgställningen är merendels sammanträngd med kort akladium; då den är flerkorgig, uppbära grenarna smärre inflorescenser av tätt närmade korgar. Vad som särskilt karakteriserar arten, äro de klart mörkgröna luddfria holkarna, som äro klädda av långa, vita, tättsittande hår och ytterst korta glandler.

Skild från *H. turbiniceps* Dahlst. genom spetsigare holkfjäll, talrikare och längre hår men färre glandler på holkar och skaft, smalare blad m. m.; från *H. multiceps* Dahlst. genom tätt hårig stjälk, bladens form och tandning, mer grön holk och spetsigare fjäll.

By: mellan Tyttbo och Gålsbo i en bergsbrant, Strandmora och Tyskbo (G. Sam.); Folkärna: (1891 G. V. Schotte), Utsund (1891 Clas Bolin), Fors och Nickarvet; Garpenberg: Garpenbergs bruk och Finnhyttan; Stora Skedvi: Markusbo; Säter: Bispbergsklack i "Lissklacken" (G. Sam.); Kopparberg: Rotneby (1862 I. G. Clason).

H. progreadiens Norrl. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

Norrl. apud Mela-Cajander, Suomen Kasvio (1906). — K. Joh. Medelp. Hier. vulg. p. 69. — *H. leptogrammum* Dahlst. var. *subuliginosum* K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. (1902). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXI:43.

Enviken: Över-Tänger; Bjursås: Sörskog; Rättvik: Råbergsängarna (G. Sam.); Boda: Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.); Ore: Arvet och Ärteråsens fäbodar (G. Sam.); Orsa: Kallmora (K. Joh.) och Mellan-Djurberga fäbodar (1921 A. Björk); Malung: Råberget (G. Sam.).

H. pseudodiaphanum Dahlst. — 1894: Dahlstedt (1882: K. P. Hägerström).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Bidr. III (pro var.). — Dahlst. Hier. exs. II:76 (*H. diaphanum* f. *vulgaris*). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:67 etc.

Ludvika: nära stationen; Grangärde: Nyhammar (K. Joh.) och Grängesberg (1915 K. Stéenhoff); Leksand: Kullsbjörken (G. Sam.); Orsa: Åberga (K. Joh.); Mora: Åmberg; Vänjan: Johannisholm, Kyrkbyn (G. Sam.), Myckelåsen (1915 O. Vesterlund) och Tandsjö fäbodar (1882 K. P. Hägerström enl. Dahlstedt); Älvdalen: Rot (1918 O. Vesterlund); Nås: Lindesnäs och Orsala; Järna: Skamrisbergets fäbodar; Äppelbo: Risberg och Brindberget; Malung: Tyngsjö, Lisskogsåsen, Hålia, Anonbergets fäbodar, Örabäcksheden, Oppmyrheden, Mo-Myckelberg, Lyåns fäbodar, Stora Lybergets fäbodar, Öje och Råberget; Lima: Östra Ofors, Bolberg, Bu, Röstberget vid en gångstig, Klittarna ovan Heden, Bygärdet, Skålmo (G. Sam.), Limberget (K. Joh., G. Sam.), Risätra, Limesforsen, Östra Ärnäs och Hisåsen (K. Joh.).

H. reclinatum Almqu. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. IV:76 & Herb. Hier. Scand. II:39.

Folkärna: Ön, Hyttbäcken och Nickarvet; Hedemora: Knapptjärnsgruvan, Vikmanshyttan, Granbo, Norrhyttan, Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Fäggeby och Nyberget; Säter: nära hospitalet och Tingsvallen; Vika: Hagelsnäs, Ängsberg och Folkarebyn; Torsång: Milsbo; Aspeboda: Kavelmora, Liljan och Slaggen; Kopparberg: Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet, Rostberg och Kolbergsbo; Malingsbo: Malingsbo bruk; Bjursås: Bodarna, Kvarntäkt och Rexbo; Siljansnäs: Alvik, Tasbäck och Björken; Leksand: Heden, Tibble, Norra Bergsäng, mellan Bergsäng och Västgärde, Kullsbjörken (G. Sam.) och Tällberg (1915 C. Skottsberg); Rättvik: Västgärde, Gärdebyn, Vikarbyn, Västbjörka, Röjeråsen, Gamla Tövåsen (G. Sam.), Lerdal (K. Joh., G. Sam.), Born (1911 C. A. Nordlander), Sjurberg och Östbjörka; Boda: Västanå, Lenåsen och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.); Ore: Näset (G. Sam.); Orsa: Kallmora (K. Joh.), Slättberg, Djurberga fåbodar (A. Björk) och Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.); Sollerö: kyrkoherdeboställets hemskog vid Siljan (1913 O. Vesterlund) samt Sollerön (K. Joh.) vid Bråmåbo och Bodarna; Mora: Noret, Bergkarlås, Risa, Vattnäs, Vika och Åmberg; Älvdalen: Blybergs-Vilan, Blyberg och Björnberget; Malung: Öje (G. Sam.) och Mo-Myckelberg (1916 J. W. Håkanson).

H. resupinatum Almqu. — 1906: Samuelsson (1902: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. IV:73, 74 & Herb. Hier. Scand. II:37 etc.

Stora Skedvi: Ingarvshyttan, Pingbo och Nyberget; Säter: Kullsveden och nära hospitalet; Torsång: Milsbo; Svärdsjö: Boränge; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: nära Oppsveten (G. Sam.); Ludvika: Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg vid Västra Ormberget (1916 K. Stéenhoff) och Södra Uvberget; Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Stora Tuna: Solklinten på ett hygge och nedanför "Tvärstupet"; Bjursås: Stängseln, Nedre Larssveden och Bodarna; Siljansnäs: Mon; Leksand: Gråda; Sollerö: Sollerön vid Bengtsarvet; Mora: Vattnäs; Älvdalen: Dysberg; Nås: Skansbacken; Äppelbo: Brindberget; Malung: Tyngsjö; Lima: Risätra, Mårtsviken, Backholn (G. Sam.), Mon och Torgås (K. Joh.); Transtrand: Fiskarheden (G. Sam.).

H. saurotoides Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 50—70 cm. altus 2—3-folius laete virescens inferiore parte interdum ± maculatus, infra medium pilis longis albis sparsis—rariusculis pilosus leviter stellatus vel efloccosus, superne pilis brevioribus obscuris raris—solitariis saepe etiam glandulis solitariis ob-situs, sparsim stellatus. *Folia* sat tenuia laete glaucescenti-viridia, saepe

maculis fusco-violaceis parvis adpersa, subtus pallida \pm caesioviridia, supra subglabra, subtus sparsim, in nervo dorsali et in petiolo densiuscule pilosa, marginibus sparsim — densius ciliata, superiora in pagina inferiore rare — sparsim stellata; *rosularia* \pm late obovata — ovata rotundato-obtusa dentibus obtusis \pm mammatis saepe \pm tortuosis instructa basi \pm breviter decurrente; intermedia obovata — ovali-oblonga et intermedia ovali-oblonga — ovali-lanceolata saepe leviter rhomboidea obtusa — subacuta (vel intimum acutum) basi in petiolum superne late alatum cuneatim vel sensim angustata, dentibus sat patentibus mammatodeltaeformibus \pm distantibus vulgo grosse fere ad apicem dentata, intermarginibus acclivibus saepissime denticulis destitutis; *caulinum* infimum ovate — ovaliter oblongum vel late rhomboideo-lanceolatum acutum, basi in petiolum brevem \pm late alatum angustata, dentibus paucis patentibus — patentissimis deltaeformibus \pm acutis grosse dentata — subincisa, superiora sessilia late — anguste ovato-lanceolata acuta, infra medium argute paucidentata vel grosse inciso-dentata et plicata. *Inflorescentia* \pm laxe paniculata ramis erecto-patentibus elongatis acladium vulgo 2—3 cm. longum valde superantibus. Pedicelli subtomentelli — cano-tomentosi glandulis mediocribus nigris densiusculis obtecti. *Involucra* atroviridia \pm olivascentia inferiore parte leviter nigro-canescens majuscula 12—13 mm. longa basi subtruncata, glandulis nigris longiusculis — longis densis obtecta, infra medium floccis \pm raris vel in marginibus squamarum \pm sparsis obsita. Squamae latiusculae sublineares vel triangulari-lineares, exteriores et intermediae obscurae obtusae, superiores late et dilute virescenti-marginatae \pm nitidae tantum in dorso angusta serie glandulorum instructae, obtusiusculae — subacutae vel subito in apicem triangularem contractae, intimae totae albido-virescentes \pm acutae. *Calathium* pulchre luteum circiter 40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Skild från *H. saurotum* K. Joh. genom livligt och ljust grön färg på stjälk och blad, glesare och mer jämna bladdänder oftast utan inskjutna småtänder eller uddar, vidare genom mot spetsen avsmalnande och således mindre trubbiga holkfjäll, vilka dessutom äro betydligt mindre luddiga; särskilt äro långfjällen upptill alldeles luddfria och glänsande samt i kanten märkbart ljusare än hos *H. saurotum*.

Holkarna överensstämma nästan alldeles med dem hos *H. phaedrophyllum* K. Joh., om de ock i allmänhet äro något större. Ligulerna äro längre. Mest avviker den nya formen genom bladen. Dessa äro nämligen bredare, ofta fläckiga, ej vågiga, vidare äro de försedda med större,

bredare, mer raka och utstående, tämligen jämnstora tänder, vilka nästan aldrig gå ned på skaffet såsom hos *H. phaedrophyllum*.

Älvdalen: Blyberg, Öster-Myckeläng, Kåtilla och Dysberg (G. Sam.).

[*H. saurotum* K. Joh. har anträffats alldeles utanför landskapsgränsen inom Norge vid Stöa i Tryssil (1910 G. Sam.).]

H. Schlegelii Almqu. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Hier. exs. II:80 & Herb. Hier. Scand. V:66 etc.

Enviken: Över-Tänger; Rättvik: Sätra (G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen, Silverberget (K. Joh.), nedanför Silverbergsbodarna vid Norra Ockran, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.), Änderåsen och Gulleråsen (G. Sam.); Hamra: Tandsjö (1903 G. Andersson och H. Hesselman).

H. Schlyteri Lindeb. — 1894: Dahlstedt (1871: C. Indebetou).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Bidr. III p. 110 (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:90 & Herb. Hier. Scand. IV:33 etc.

By: Strandmora, Morshyttan, Tyskbo och Valla (G. Sam.); Folkärna: Jäder (1917 G. Johansson), Brovallen, Utsund, Ön, Jularbo, Hyttbäcken, Fors och Nickarvet; Avesta: Djäknehyttan (G. Sam.) och Askö (1879 C. Indebetou); Grytnäs: Åsbo och Östanbyn; Garpenberg: Realsbo, Garpenbergs bruk och Finnhyttan (G. Sam.); Hedemora: (1871 C. Indebetou), Brunnsjöberget (G. A. Ringselle enl. Dahlstedt), Vikmanshyttan, Norrhyttan, Tjärnan, Nordanby, Könighyttan och Nordansjö; Husby: Källsbyn; Stora Skedvi: Bispbergshyttan, Forsbo, Västerby, Lilla Klingsbo, Nyberget, nära Trylämne (G. Sam.) och Landa (1909 V. Samuelsson); Säter: Gessån, Lerviken, Karlsgårdarna, Nedre Stubbersbo, Bispberg, nära hospitalet, Sätersdalen, Vålångarna, Tingsvallen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo och Rasjön; Vika: Hagelsnäs och Ängsberg; Torsång: Milsbo (G. Sam.) och Ornäs (K. Joh.); Aspeboda: Sörbo (G. Sam.); Kopparberg: Hökviken (1904 O. Juel), Åsbo och Rogsbyn; Sundborn: Rostberg; Svärdsjö: Boränge, Kyrkbyn, Österbyn, Vintjärn och Svartnäs; Enviken: Över- och Ytter-Tänger; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: Västerby, Kyrkbyn, Nor och Näsby; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.), Smedjebacken (K. Joh.), Österbo (1921 G. R. Cedergren) och Jätturvallen (1882 K. P. Hägerström); Ludvika: Ludvika station (1906 P. A. Larsson), mot Valhalla (K. Joh.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Dagkarlsbo, Högberget, mellan Ludvika och Ställviken, Ställviksberget, Landforsen och Persbo (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Källtorp (1917), Gudmundsberg, Sköttorp (1919 K. Stéenhoff), Norrbo (K. Joh.), Bredberget (K. Joh., G. Sam.), Björnhyttan, Saxberget, Uvberget, Nyhammar, Hästberg, Linnbärsmora och Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Norra Kvarnberget (G. Sam.); Silvberg: (1882 K. P. Hägerström), Ulvshyttan (F. Lönnkvist enl. Dahlstedt, G. Sam.), Östra Silvberg och Dalkarlsbo; Stora Tuna: Vatthammar och Rågåker; Gagnef: Tansväggarna och Arvslindan; Bjursås: Bodarna, Stortäkt,

Holen, Gopa, Rexbo, Hagen, Bagbo, Andersbo och Dubblarbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Tasbäck, Björken, Fårberg (G. Sam.) och Fornby (1922 Antipas Eriksson); Leksand: Tibble (1909 S. Arnell), Barkdalen (1922 Antipas Eriksson), Heden, Åkerö, Åsleda, mellan Åjer och Lycka, Norra Bergsäng och Kullsbjörken; Rättvik: mellan Vikarbyn och Röjeråsen (G. Sam.), Lerdal (K. Joh., G. Sam.) och Blecket; Boda: Ovanmyra och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Furudals station och Näset; Orsa: Vånggårde (G. Sam.) och Skattungbyn (K. Joh.); Sollerö: Mångberg; Mora: Garsås; Vänjan: Johannisholm; Floda: Flen och Flobergsbodarna; Nås: Närsen, Lindesnäs och Skansbacken; Järna: Skamhed; Malung: Östra Utsjö; Särna: Älvros; Idre: Idrebyn vid Sunnanå (G. Sam.).

H. scotocranum K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — *H. subramosum* Lönnr. var. *scotocranum* K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Väst. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:79.

Orsa: öster om Kyrkbyn och vid Stackmora (K. Joh.); Mora: Bergkarlås (G. Sam.).

H. similigerum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV: 45.

Leksand: söder om Västgårde station; Rättvik: ängar ovanför Lerdal (K. Joh., G. Sam.).

H. similigerum K. Joh. var. *oresigonum* K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. l. c. p. 95. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:46.

Boda: Lenåsen, Silverberget, Osmundsberget (K. Joh.) och Gulleråsen; Ore: Sunnanhed (G. Sam.).

H. similigerum K. Joh. var. *majoriceps* Joh. & Sam. n. var. — (1911: G. Samuelsson).

Involucris atro-viridibus majoribus, 12—14 mm. longis, glandulis floccisque paullo rarioribus, squamis superioribus in apicem obtusulum — subacutum angustatis a forma primaria devians.

Holkskäften äro vita av ludd, men ha blott glesa eller nästan inga glandler och hår. Holkfjällen äro försedda med svagt utbildade spetsfofsar och ganska litet ludd. Ligulerna äro tämligen korta.

Skild från flertalet närstående arter och former genom de stora holkarna.

Säter: Tingsvallen; Silvberg: Dalkarlsbo (G. Sam.). — Utom området funnen i Gästrikland vid Storvik (K. Joh.).

H. similigerum K. Joh. var. *subanthracinum* Joh. & Sam. — (1894: A. Haglund).

Involucris pallidioribus parcius glandulosis, pedicellis albidis fere eglandulosis et epilosis a forma primaria diversum.

Genom glesare beklädnad i inflorescensen avvikande både från *H. similigerum* och var. *oresigonum*.

Stora Skedvi: Bispbergshyttan; Säter: Karlsgårdarna; Torsång: Milsbo (G. Sam.); Aspeboda: Stråtjärn (1894 o. 1899 A. Haglund); Svärdsjö: Borgärde och Kyrkbyn; Ål: Tällberg (G. Sam.).

H. spilotum Dahlst. var. *coalitum* Dahlst. — (1910: G. Samuelsson).

Dahlst. Några Hier. fr. Lagnö p. 190. — Dahlst. Hier. exs. IV:81. — (*H. spilotum* är enl. meddelande av H. Dahlstedt identisk med *H. rigidum* Hartm. subsp. *melanographum* Dahlst. Bidr. III).

Säter: Österäng, måttligt i en björkäng (G. Sam.).

H. stenocoloides Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 35—55 cm. altus sat durus et rigidus 2—3-folius inferne ± intense atro-purpureus, infra medium sparsim longi-pilosus parce stellatus, superne sparsim stellatus glandulis brevibus nigris solitariis—raris obsitus. *Folia* crassiuscula firma leviter undulata, supra obscure subglaucescenti-viridia, subtus caesio-virescentia interdum ex parte violascentia, indumento sat raro instructa; rosularia sat breviter petiolata petiolis ± purpureo-violaceis; exteriora obovata—obovato-oblonga obtuse dentata, intermedia ± oblonga vel oboblonga obtusa—subacuta dentibus ± obtusis saepe mammato-unguiculatis dentata; interiora oblongo-lanceolata—lanceolata acuminata—breviter acuta denticulis vel dentibus parvis anguste deltaeformibus parum patentibus dentata; omnia basi subintegerrima paulatim in petiolum decurrentia; caulinum infimum breviter petiolatum ± lanceolatum acutum dentibus ± distantibus leviter unguiculatis denticulisque interpositis inaequaliter dentatum, cetera sessilia lanceolato-linearum pauci-dentata—denticulata. *Inflorescentia* paniculata ramis strictis erecto-patentibus acladium mediocre paullo superantibus. Pedicelli ± subtomentelli obscuri glandulis breviusculis—mediocribus nigris densiusculis obtecti. *Involucra* atro-viridia crassiuscula circiter 10 mm. longa et 5,5 mm. lata tubo rotundato-ovato basi sat truncata, glandulis mediocribus sat densis obtecta. Squamae latitudine mediocri subtriangulares, exteriores obtusiusculae—subacutae, superiores subacutae—acutae, exteriores et intermediae in dorso parce—parcissime, margines versus sparsim stel-

latae apice comosae, superiores efloccosae apice et infra parce comatae, interiores sat late virescenti-marginatae. *Calathium* luteum circiter 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Till de flesta delar lik *H. pseudodiaphanum* Dahlst., men avvikande genom vågiga, mer ojämnt tandade blad, något ljusare holkar, bredare holkfjäll av triangulär form utrustade med längre men glesare glandler, talrikare stjärnhår samt tydligare spetstofs.

Malung: Råberget, sparsamt i en ängsbacke (G. Sam.). — En sannolikt hithörande form funnen även i Älvdalen: mellan Bössbo och Aspöden (1907 G. Sam.).

H. stenocolum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Caulis 40—60 cm. altus \pm gracilis saepe ramosus 3—5-folius saturate virescens inferne intense purpureo-violaceus, infra medium sparsim longipilosus, supra medium pilis breviusculis glandulisque minutis solitariis — raris obsitus, totus parce et minute stellatus vulgo etiam pilis abortivis minutis scaberulus. *Folia* firmula obscure viridia subtus caesio-viridia utrinque et in petiolo saepe sanguineo-violacea, indumento raro instructa; *rosularia* exteriora anguste elliptica rotundato-obtusa brevissime denticulata — integerrima basi cito contracta leviter decurrentia, intermedia elliptice — ovaliter oblonga obtusa — obtusiuscula; interiora \pm lanceolata obtusiuscula — acuta; intermedia et interiora dentibus parvis subobtusis triangularibus sparsim dentata vel modo denticulata, basi cito vel magis paulatim angustata in petiolum breviter — longius decurrentia; *caulina* sensim decrescentia in bracteas abeuntia anguste ovato-lanceolata — lanceolato-linearia acuta (apice ipso saepe obtusulo) dentibus parvis \pm distantibus aequaliter serrato-dentata, infimum petiolatum, cetera sessilia. *Inflorescentia* vulgo polycephala paniculata angusta saepe \pm indeterminata ramis sat remotis et pedicellis longis gracilibus erecto-patentibus — fere erectis, inferioribus vel plerisque bracteis linearibus suffultis. *Acladium* saepius 1,5—3 cm. longum et pedicelli atro-virides apice leviter subtomentelli glandulis parvis — minutis \pm cerinis sat densis obtecti. *Involucra* fulgineo-nigra subcylindrica basi rotundata, 9—10 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, glandulis gracilibus brevibus et mediocribus (— sat longis) cerinis postea \pm nigrescentibus creberrimis obtecta omnino efloccosa vel in marginibus squamarum extimarum parcissime stellata. Squamae angustissimae lineares acutae — acutissimae, exteriores et intermediae apice inconspicue subcomatae, interiores anguste viridi-marginatae. *Calathium*

lutescenti-luteum parvum circiter 25 mm. latum. Ligulae apice glabrae diu canaliculatae. Stylus obscurus.

Genom den om ock obetydligt sträva stjälken och de i storlek småningom avtagande bladen något *rigidum*-lik men försedd med väl utvecklad bladrosett. Stjälken är spenslig, till färgen, utom vid basen, mättat grön liksom inflorescensgrenarna. Dessa äro smala och långa, nästan uppräta, väl åtskilda, stödda av smala men gröna och delvis örtbladslika braktéer. Då därjämte, såsom ofta händer, grenar utgå från en eller flera örtbladsaxiller, blir inflorescensen indeterminerad. Smärre individ ha dock liten och väl begränsad blomställning. Holkarna äro nästan sotsvarta men punkterade af de ytterst täta glandlernas i början gulaktiga knappar. Holkfjällen äro mycket smala och spetsiga, de inre föga märkbart grönkantade, alla luddfria eller några yttre försedda med spridda stjärnhår i kanterna. Utmärkande äro vidare de små kalatierna av grönaktigt gul färg samt smala liguler, som länge äro rännformiga.

I några hänseenden lik *H. pseudodiaphanum* Dahlst. och *H. acuens* K. Joh., men skild från den förra genom smalare blad och holkfjäll, från den senare genom trubbigare blad, från bägge genom talrikare stjälkblad, alla blads glesare indument, inflorescensens form, små kalatier m. m.

Malung: Mo-Myckelberg, täml. talr. i ängar på flera ställen (G. Sam.).

H. stipatum Stenstr. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. II:56.

Hedemora: Vikmanshyttan; Säter: Kullsveden, Nordalen och Tingsvallen; Kopparberg: Rogsbyn (G. Sam.); Norrbärke: Svinön i Norra Barken (1918 G. R. Cedergren); Svärdsjö: Boränge; Ludvika: Sörvik (G. Sam.) och Valhalla (K. Joh.); Grangärde: Grängesberg (1916 o. 1917 K. Stéenhoff) och Kullen; Silvberg: Östra Silvberg; Gagnef: Djurmo-klack och Gråda (G. Sam.); Bjursås: Lustebo (K. Joh.), Stängseln, Kvarntäkt, Holen, Rexbo, Gopa och Baggbo; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik och Björken; Leksand: Gråda, Heden, Tibble, mellan Bergsäng och Västgärde, Kullsbjörken (G. Sam.), Karingberget (1922 Antipas Eriksson) och Tällberg (1915 C. Skottsberg); Rättvik: Lerdal, Sätra, Vikarbyn, mellan Vikarbyn och Röjeråsen, Västbjörka, Stumsnäs (G. Sam.), prästgården, Sjurberg och Blecket; Boda: Västanå, Ovanmyra, Lenåsen och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.); Sollerö: Borrberg och nära Gesunda; Vänjan: Tiberget; Floda: Säljebodarna; Nås: Gräsbergsbodarna. — Av SAMUELSSON anges i Archier. i Säterstr., s. 18, denna art dessutom för Gustavs, men exemplet tillhör *H. macrocentrum* K. Joh.

H. storliense Norrl. — (1906: G. Samuelsson).

Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 105. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. II:72, 73 etc.

Aspeboda: Kavelmora; Rättvik: Södra Vålbergets fåbodar; Älvdalen: Nybolet och Långsjöblecket (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.) och Hemfjället ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.); Idre: Härjehogna, Himmeråsen, Lillfjäten och Ulandshögen (G. Sam.).

H. storliense Norrl. var. *pseudostorliense* K. Joh. — 1909: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. p. 72 (pro spec.).

Boda: Ovanmyra, ett par individ (K. Joh.); Mora: Kansbol (G. Sam.).

H. striaticeps Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:61 & Herb. Hier. Scand. XI:55 etc.

Säfsnäs: Norra Kvarnberget (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg nära Persborg (K. Joh.) och Vikarbyn; Nås: Skansbacken; Lima: Risätra; Transtrand: Hormundsvalla (G. Sam.).

H. subampliatum Dahlst. — 1918: Dahlstedt (1879: K. P. Hägerström).

Dahlst. in Lindm. Sv. Fanerogamfl. p. 621. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. III:50 & Herb. Hier. Scand. II:80. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 134 (*H. anfractum* var. *latifolium*).

Söderbärke: Kyrkbyn (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Ludvika: Sörvik (G. Sam.); Grangärde: Storslätten (1919 K. Stéenhoff), Saxberget och Hästberg; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen (G. Sam.); Silvberg: Ulvshyttan (1879: K. P. Hägerström); Floda: Flen (G. Sam.). — DAHLSTEDT uppger i Sydöstra Sveriges Hier.-fl. III, s. 158, denna art dessutom för Stora Tuna, men det avsedda exemplaret tillhör *H. de-amplians* K. Joh.

[*H. subanfractum* Dahlst. uppges av JOHANSSON i Nya Archier. etc., s. 4, förekomma i Siljanstrakten, men härmed avses den art, som senare beskrevs som *H. similigerum* K. Joh.]

H. subarctoum Norrl. — (1917: G. Samuelsson).

Norrl. Suomen Keltanot ed. 2. — Norrl. Hier. exs. VIII:6—9.

Lima: Bu, Östra Ärnäs och Bolbergs fåbodar; Idre: Nedre Byggningsvallen (G. Sam.).

H. subedentulum Joh. & Sam. n. sp. — (1907: G. Samuelsson).

Caulis ± humilis saepissime 30—40 cm. altus 1—2-folius sordide virescens, inferne ± violascens, infra medium sparsim longipilosus parce stellatus, superne sparsim stellatus pilis subobscuris mediocribus raris — sparsis interdum etiam glandulis brevibus obsitus. *Folia* tenuia obscure lutescenti-viridia subtus pallidiora fere plumbeo-virescentia saepe leviter violascentia, indumento raro instructa; rosularia breviter petiolata, exteriora anguste obovata — lingulato-oblonga integerrima, intermedia ± anguste oblonga vel lingulato-oblonga obtusa, interiora ± oblonge vel lingulate lanceolata obtusa — obtusiuscula, omnia basi in petiolum sensim angustata et decurrentia, intermedia et interiora dentibus patentissimis latis et brevibus obtusis instructa vel modo leviter denticulata; caulinum inferius breviter petiolatum — sessile lanceolatum obtusiusculum — acutum dentibus ± distantibus subobtusis deltaeformibus dentatum — subintegerrimum basi in petiolum latum decurrente, superius vulgo sessile parvum vulgo acutum planum raro ± plicatum. *Inflorescentia* parva parum composita irregularis apicibus ± contracta pedicellis brevibus acladium 0,2—2 mm. longum parum superantibus. Pedicelli sparsim — dense stellati glandulis minutis obscuris sparsis — sat densis pilisque horizontaliter patentibus longis strictis canescentibus — subfuligineis densiusculis (vel sparsis) sub involucro interdum densis obtecti. *Involucra* obscure et sordide olivacea parva 9—10 mm. longa, basi rotundato-truncata, sat parce stellata glandulis minutis inconspicuis ± sparsis pilisque gracilibus longis sordide canescentibus vel fuligineis basi crassiore nigra ± densis (rarius sparsis) instructa. Squamae latiusculae sat paucae, exteriores triangulari-ovatae — ovato-oblongae obtusae — subacutae dorso et basi rare (— sparsim) in marginibus paullo densius stellatae, apice subcomatae, intermediae et superiores exteriores triangulares ± acutae apice ipso obtusulae — breviter acuminatae marginibus parcissime et minute stellatae de cetero effloccosae, apice levissime comatae — subnudae, interiores conspicue triangulares effloccosae marginibus concoloribus vel sordide virescentibus ± breviter sed argute acuminatae, intimae in apicem brevem obscurum acutissimum aequaliter angustatae. *Calathium* obscure luteum circiter 30 mm. latum sat rariflorum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Nära beslätad med den jämtländska form, som JOHANSSON fört under *H. multiceps* Dahlst. såsom var. *defloccatum* (K. Joh. Jämtl. Hier. vulg. s. 26), men som snarare borde förenas med den nu beskrivna

eller uppställas som egen art (jfr. nedan, s. 72). Från denna skiljer sig *H. subdentulum* huvudsakligen genom följande kännetecken. Bladen äro trubbigare och merendels plana, akladiet är kortare, och de mer avlägsnade grenarna uppbära smärre gyttringar av kortskaftade holkar. Dessa äro kortare, fjällen bredare och färre, matt och svartaktigt olivgröna, långfjällen föga ljusare i kanterna. Holkarna äro ej luddfria, ty glesa till strödda fina stjärnhår förekomma på holkbasen och i kanterna av de flesta täckande fjällen samt sparsamt även på de yttre fjällens ryggar. Inflorescensens hår äro finare med den mörka basaldelen längre och för övrigt matt rökfärgade, ej glasklara.

Till habitus även lik *H. pilulaticeps* K. Joh. men skild bland annat genom spetsigare holkfjäll samt mycket talrikare och längre hår i inflorescensen.

Älvdalen: Dysberg, Blyberg, Liden och Jöllen (G. Sam.).

H. subglaucoirens Zahn. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

Zahn, Pflanzenr. IV:280, p. 382. — *H. glaucoirens* Dahlst. apud Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.); Dahlst. Hier. exs. III:48 & Herb. Hier. Scand. II:66.

Hedemora: Könighyttan; Kopparberg: Rogsbyn; Svärdsjö: Vintjärn; Enviken: Över-Tänger; Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Bergbo, Hästberg (G. Sam.) och Bredberget (K. Joh., G. Sam.); Bjursås: Bodarna och Kvarntäkt; Leksand: Åsleda och Sättra; Rättvik: Västbjörka och Gamla Tövasen (G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen och Osmundsberget (K. Joh.); Orsa: Vångsgärde, Skattungbyn och Täktsberg; Sollerö: Borrberg; Mora: Kansbol; Floda: Flen; Nås: Närsen, Skansbacken och Gräsbodarna (G. Sam.).

H. subirriguum Dahlst. — 1905: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

Dahlst. Bidr. III. — Dahlst. apud von Porat, Kungsörstr. Hier. p. 42 (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. IV:39 etc.

By: Strandmora; Folkärna: Ön, Jularbo och Fors; Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Garpenbergs bruk och Finnhyttan; Hedemora: Vikmanshyttan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan och Nyberget; Säter: Kullsveden; Vika: Hagelnäs; Kopparberg: Rogsbyn; Svärdsjö: Österbyn; Söderbärke: Västerby och Kyrkbyn (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.) och Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: nära bruket (K. Joh.), Landforsen och Brunnsvik; Grangärde: Saxberget, Kullen (G. Sam.) och Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff); Silvberg: (1882 K. P. Hägerström) och Dalkarlsbo (G. Sam.).

H. subpatagiarium Joh. & Sam. n. sp. — (1900: K. Johansson).

Haec species *H. similigero* K. Joh. valde affinis sequentibus notis dignoscitur. Involucra crassa brevia, circiter 11 mm. longa, pedicelli glandulis ± lutescentibus brevibus iisdem minutis immixtis crebre obtecti, squamae in marginibus parcius stellatae, superiores valde latae marginibus nudis sordide virescentibus late limbatae, apice fere membranaceo haud comatae.

I sitt allmänna utseende lik *H. similigerum* K. Joh. och huvudsakligen skild genom ytterst tätt glandelhåriga korgskaff, kortare holkar och breda, olivgröna, nakna ränder i långfjällens kanter och spets. Till skillnad från *H. patagiarium* K. Joh. har den kort, mycket tjock holk med kortare och finare glandler, tämligen ljusst stift samt mindre grov tandning hos bladen.

Boda: Silverberget (K. Joh.); Ore: Arvet i Vikängen (K. Joh., G. Sam.), Näset, Sunnanhed, Norrboda och Östanvik (G. Sam.).

H. subpellucidum Norrl. — 1902: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

H. subpellucidum Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 104. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. IV:46 etc.

Ludvika: Gonäs (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff), Källtorp (1917 K. Stéenhoff), Saxberget, Bredberget, Hästberg och Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Bjursås: Rexbo samt mellan Slättberg och Rogsbyn; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik och Fårberg; Leksand: Björbergets fäbodas (G. Sam.); Rättvik: Utby, Lerdal, Sjurberg och Blecket; Boda: nära kyrkan, Silverberget, Osmundsberget (K. Joh.) och Lenåsen; Ore: Näset (G. Sam.), Arvet (K. Joh., G. Sam.), Dalfors och Ärteråsens fäbodas (1909 V. Samuelsson); Orsa: Viborg, Orsbleck, Kallmora, Åberga (K. Joh.), Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Täktsberg, Gevle och Untorp; Sollerö: Åsen och Borrberg; Mora: Åmberg, Oxberg och Kansbol (G. Sam.); Hamra: Tandsjöhället (1903 G. Andersson och H. Hesselman); Vänjan: Myckelåsen (1915 O. Vesterlund); Älvdalen: Risberget, Hykjeberget, Kolmark, öster om Mossesjön, Nuppvarven (1912 O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Blyberg, Gåsvarv, Nybolet, Björnberg, Skärklitt, Öster- och Väster-Myckeläng, Däråberg, Näset, Klitten, Långö, Ribbåsen, Navarnäs, Långsjöblecket och Åsen; Floda: Säljebodarna och Kläberget; Nås: Nårnen; Malung: Anonbergets fäbodas, Mo-Myckelberg, Lyåns fäbodas, Hästberg, Stora Lybergets fäbodas, Lybergsgnupen, Råberget (G. Sam.) och Hålia (1908 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Hisåsen (K. Joh.), Risätra, Bullberget, Klittarna ovan Heden, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Bergsätra, Västra Ärnäs, Bolberg, Bygårdet, Skålmo, Södra Fenningbergets fäbodas, Mårtsviken, Sarpälänget, Saldalsbäcken och Närfjället (G. Sam.); Transtrand: Kyrkbyn (1921 B. Hederén), Brännsättern (K. Joh.), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget, Källan, Västra Långstrand, Millarsätra, Hemfjället

ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.) och i trakten av Vålåsen, Mornäs, Vörderås, Gerfastheden, ResjövalLEN, Fulunäs, Granfjället, Granfjällssätra, Lilldalsbäcken, Skarsåsen, Sörsjön (G. Sam.) och nära Fuluälven (1882 K. P. Hägerström); Särna: Strupforsen i Fuluälven, Särnaby, Brossön i Särnasjön och Älvros; Idre: Nedre Byggningsvallen, Idrebyn, Idreberget, Foskros, Himmeråsen, Gränjesåsvallen, Nipfjället, Lillfjäten, Löskjesvallen, Övre Hågådalen, Lilldrevdagsåsen, Härjehogna, Skärvagsvallen, Höstsättern, vid Hösthån, Grövelåsvallen, Floåsen, Lövåsen, mellan Lövåsen och Storsättern, Storsättern, Huskläppen, vid Grövelån nedanför Huskläppen, Olån, Salfjället, Grövelsjöhögda ovanför Grövelsjöns sydända och dess mitt (G. Sam.), Foskvallen nedanför Stådjan (1902), Grundåsättern och Klutsjön (1894 S. J. Enander). — Några individ med hårig holk, vilka tillvaratagits på Hemfjället (1918 K. Joh., G. Sam.), torde tillhöra den form, som utdelats i Dahlst. Herb. Hier. Scand. XV:65 under namnet *H. grammolepium* Dahlst. & Enand.

H. subpilulatum Joh. & Sam. n. comb. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

H. striaticeps Stenstr. var. *subpilulatum* K. Joh. Archieraciumfl. i Dalarnes siluromr. p. 96. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:49.

Utom genom de på anförda ställe nämnda kännetecknen utmärker sig denna form till åtskillnad från *H. striaticeps* Dahlst. genom mörkare, åt båda ändar mer avsmalnande blad med skarpare spets och vassare tänder, mer utstående inflorescensgrenar, mörkare, vanligen något grövre och glesare hår på holkarna. Inflorescensen är ofta oregelbunden. Primärholken når hos stora exemplar en bredd av 6,5 mm.

Orsa: Skattungbyn och Fryksås fäbodan (K. Joh.); Sollerö: Borrberg (G. Sam.).

H. subrigidum Almqu. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. I:94 & Herb. Hier. Scand. IV:55 etc.

Kopparberg: Gruvriset; Sundborn: Kyrkbyn; Svärdsjö: Boränge (G. Sam.); Ludvika: Ludvika (1906 P. A. Larsson), Landforsen och Brunns-
vik; Grangårde: Uvberget, Linnbärsåsen, Kullen (G. Sam.) och Stor-
slätten (1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Gagnef:
Djurås och Gråda; Bjursås: Stängseln, Västanberg, Kvarntäkt, Holen och
Sörskog; Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, Tasbäck, Mon, Björken och
Fårberg; Leksand: Åkerö, Romma, Tibble, Norra Bergsången och Ljus-
bodarna; Rättvik: Nittsjö, Vikarbyn, Backa, Gärdsjö (G. Sam.), Lerdal
(K. Joh., G. Sam.), Sjurberg och Blecket; Boda: Västanå (K. Joh., G. Sam.),
Ånderåsen och Gulleråsen; Ore: Arvet (G. Sam.); Orsa: Stenberg, Åberga,
Fryksås (K. Joh.), Vånggård och Untorp; Sollerö: Mångberg och Sollerön
vid Rothagen; Mora: Risa, Vattnäs, Vika, Östnor, Bonäs, Oxberg och
Kansbol; Våmhus: Västra Storbyn (G. Sam.); Vänjan: Norrgårdssäl (1913

O. Vesterlund) och Tiberget (G. Sam.); Älvdalen: Dåråberg (1912 O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Blyberg, Väster-Myckeläng, Näset och Åsen; Floda: Flen, Säljebodarna, Björbo, Hagen och Kläberget; Nås: Lindesnäs, Skansbacken och Gräsbergbodarna; Järna: Skamhed; Äppelbo: Ovanheden, Nordebyn och Brindberget; Malung: Anonbergets fåbodar, Mo-Myckelberg, Öje och Råberget (G. Sam.); Lima: Bu, Skälmo (K. Joh., G. Sam.), Västra Ärnäs, nedom Limberget (K. Joh.), Östra Tandö, Risätra, Ytternäs, Lundbacken, Mårtsviken och Lilla Moberget; Transtrand: Hornmundsberget i en bergsskrev, Mornäs, Kastarberget, Kyrkbyn, Millarsätra, Fulunäs och Sörsjön (G. Sam.).

H. suriforme Joh. & Sam. n. sp. — (1908: V. Samuelsson).

Caulis 35—60 cm. altus \pm gracilis firmus et sat strictus 3—5 (—7)-folius saturate virescens, inferne saepe violascens, a basi usque ad apicem pilis albis longiusculis patentissimis densis — densiusculis vestitus, leviter v. apice sparsim stellatus. *Folia* firma subnitida subfloccosa obscure viridia subtus conspicue pallidiora, indumento mediocri munita; rosularia exteriora oblonga — lingulato-oblonga rotundato-obtusa integerima — leviter denticulata; interiora oblonge — lingulate lanceolata v. anguste lanceolata obtusiuscula — subacuta rarius breviter acuminata dentibus sat distantibus \pm latis deltaeformibus dentata v. modo denticulis sat raris proversis instructa; omnia basi angustata in petiolum late decurrentia; caulina sensim decrescentia vix undulata \pm lanceolata v. rhombeo-lanceolata utrinque attenuata, inferiora petiolata obtusiuscula — acuta basi sensim angustata, superiora \pm acuta basi cuneata, omnia dentibus distantibus patentibus deltaeformibus haud curvatis aequaliter dentata — subserrata. *Inflorescentia* paniculata saepius polycephala ramis et pedicellis gracilibus strictis patentibus acladium 0,1—1,5 (vulgo 0,5—1) cm. longum paullo superantibus. Pedicelli virescentes \pm floccosi pilis longis — longissimis albis patentissimis densiusculis — densis et glandulis minutis sparsis — sat densis vestiti. *Involucra* minuscula clare atro-viridia leviter nitescens, 9,5—10,5 mm. longa et c:a 5 mm. lata, tubo brevi subcylindrico basi breviter turbinata — subtruncata, pilis longis — longissimis maxima parte albidis densiusculis et glandulis minutissimis sparsis v. prope basin densiusculis oblecta. Squamae angustae triangulari-lineares, exteriores et intermediae subacutae — acutae in dorso obscure nitescens-viridia effloccosae, in marginibus extimis floccis minutis parce — parcissime adpersae, apice breviter subcomatae, superiores fere v. omnino effloccosae in apicem membranaceum pallidum laxe et saepe inconspicue comulatum acutum v. obtusulum aequaliter angustatae, marginibus sat angustis subpallidis

virescentibus. *Calathium laete luteum* circiter 30 mm. latum. Ligulae apice glabrae v. intimae parce subciliatae. Stylus obscurus.

Skild från *H. praeviride* genom spensligare, mer flerbladig stjälk, smalare blad med glesare tandning, mindre holkar med något mindre rik hårbeklädnad, talrikare stjärnhår på ytterholkfjällen samt kort men tämligen tydlig spetstofs på de flesta fjällen.

Mycket närstående är också den jämtländska *H. multiceps* var. *defloccatum* K. Joh. (Jämtländska Hieracia vulgata, s. 26). Denna form synes på de hittills kända lokalerna vara väl skild från *H. multiceps* Dahlst. genom smalare, vanligen trubbigare blad, lägre växt, mindre rikblomstrig inflorescens, smärre korgar, som sakna ludd även i fjällens kanter och som bära betydligt finare och kortare glandler, varför den hellre med arts rang må betecknas *H. defloccatum* K. Joh. Med avseende på sin utbredning är den sannolikt mera västlig och nordlig än *H. multiceps*. — *H. defloccatum* avviker från *H. suriforme* genom fåbladig, gleshårig och vanligen lägre stjälk, vågiga, nästan jämbreda eller bandlika stjälkblad, som föga avsmalna mot basen, luddfria holkar, mörkare, icke eller knappt märkbart blekkantade långfjäll, som avsmalna till en mörkgrön eller brunaktig, vass, ej småhårig spets.

Habituellt liknar *H. suriforme* även *H. turbiniceps* Dahlst., men kan på grund av holkarnas form och byggnad ej sägas stå särdeles nära denna art.

Malung: Stora Lybergets fäbodrar och Öje (G. Sam.); Lima: Bu (K. Joh., G. Sam., 1908 V. Samuelsson), Skålmo (K. Joh., G. Sam.) och Torgås (K. Joh.); Transtrand: Gusjön, Höknäs och Fiskarheden (G. Sam.). — Utom området insamlad i Värmland.

H. trachlosimum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

— *Caulis* vulgo 40—60 cm. altus mediocris—gracilescens ± ramosus sublaete virescens 2—3-folius (rarius 4—5-folius) ima basi leviter purpurascens, parce—sparsim stellatus, totus glaber vel inferne ± rare pilosus. *Folia* subnitida sat firma saturate prasino-viridia, subtus parum pallidiora glaucescenti-viridia, glabra vel in pagina inferiore ± rare pilosa, in petiolo rare—sparsim pilosa in marginibus parce ciliata; rosularia exteriora elliptica—obovato-elliptica rotundato-obtusa integerrima—leviter repanda; intermedia ovali-oblonga—lingulato-oblonga ± obtusa dentibus mammatis—arcuatis repando-dentata; intima oblongo-lanceolata obtusiuscula—acuta dentibus mammato-triangularibus ± obtuse dentata vel denticulata; omnia basi integerrima paulatim in petiolum angustata; caulinum inferius breviter petiolatum

± late lanceolatum vel ovali-lanceolatum acutum (vel obtusiusculum) basi sensim angustata; superiora sessilia ovato-lanceolata — anguste lanceolata ± acuta — acuminata basi ± cuneata, caulina omnia dentibus sat distantibus proversis ± obtuse deltaeformibus sat aequaliter dentata. *Inflorescentia* laxe paniculata ramis erecto-patentibus vel erectis strictis ± longis apice capitula pauca saepe geminatim approximata gerentibus acladium vulgo 5—10 mm. longum ± superantibus. Pedicelli breves cano-tomentosi glandulis minutis ± raris pilisque brevibus solitariis obsiti. *Involucra* obscure fuligineo-virentia sat parva et angusta circiter 10 mm. longa et 5 mm. lata, basi brevissime turbinata, glandulis obscuris brevibus densiusculis saepe etiam pilis brevissimis nigris solitariis oblecta, floccis aliquantum canescentia. Squamae pauciseriales subangustae lineares rotundato-obtusae (vel intimae paucae subacutae) floccis sparsis, margines versus densiusculis oblectae. *Calathium* pulchre luteum 35—40 mm. latum sat rariflorum perspicue radians. Ligulae apice glabrae. Stylus luteus.

Stjälken är ofta långt ned grenig, över allt glatt eller nedtill glest hårig. Bladen svagt buckliga, på båda sidor nästan fria från hår och ludd, även bladskaftet jämförelsevis glest hårbeklätt. Rosettbladen övervägande trubbiga, försedda med framåtriktade, glesa och hos de flesta trubbiga tänder. Stjälkbladen oftast spetsiga. Akladiet kort liksom korgskaften. Holkarna sitta parvis närmade till varandra och påminna genom fåtaliga och rundtrubbiga fjäll om vissa *dovrensia*. Holkippen är kort cylindrisk och basen mycket kort kägellik eller tvär, men förefaller i friskt tillstånd genom de köttiga basfjällen mer avsmalnande, än den egentligen är. I avseende på beklädnaden erinra holkarna något om *H. subpellucidum* Norrl., men ha glesare och kortare glandler samt smalare och i kanterna mörkare fjäll. De vackert gula kalatierna äro vida och glesa. Stiftet rent gult till svagt livescent, märken alldeles gula.

Denna art har vissa likheter med *H. epicrociifolium* K. Joh., men skiljes bland annat genom kortare, mindre långt åtskilda bladtänder, mörkare, smalare men trubbigare holkfjäll med talrikare glandler, ävenså glandelrikare korgskaft.

Lima: Bu, Lundbacken (G. Sam.), Östra och Västra Ärnäs (K. Joh.) och Bergsvalla (K. Joh., G. Sam.).

H. trachlosimoides Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsen).

Ab *H. trachlosimo*, cui est valde simile et sine dubio affine, his notis dignotum:

Folia magis acuta fere in modo *H. subrigidi* dentibus argutis \pm unguiculatis dentata, folium caulinum infimum late et breviter petiolatum vel subsessile, cetera basi lata \pm rotundata sessilia, involucra majora crassiora, 6—7 mm. lata, basi truncata, squamae latiores obtusiores, calathia 40—45 mm. lata.

Formen kan betraktas som en *rigidum*-artad motsvarighet till *H. trachlosimum*. Den är till alla delar något grövre än sistnämnda art och utmärker sig genom bladens *rigidum*-artade tandning, bred, avrundad bas hos alla stjäklblad utom det nedersta, som vanligen är kort och brett vingskaftat. Holkarna äro större och i synnerhet bredare med kort konisk pip och tvär bas. Fjällen äro betydligt bredare och trubbigare. Kalatierna äro ända till 45 mm. i diameter.

Lima: Lundbacken (bland *H. trachlosimum*), Skälmo (G. Sam.) samt Östra Ärnäs (K. Joh.).

H. trichellum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

H. subramosum Lönnr. var. *trichellum* Dahlst. Bidr. III. — *H. trichellum* Dahlst. apud K. Joh. & G. Sam. Västm. Hieraciumfl. — Dahlst. Hier. exs. III:51 & Herb. Hier. Scand. XI: 88 etc.

By: Tyskbo (G. Sam.); Boda: Västanå, vid kyrkan (K. Joh.) och Gul-
leråsen; Vänjan: Johannisholm; Äppelbo: Brindberget; Malung: Val-
lerås och Lyåns fåbodar (G. Sam.); Lima: Risåtra (K. Joh.).

H. turbiniceps Dahlst. n. comb. — 1905: Johansson (1904: A. Haglund).

Dahlst. Bidr. III p. 97 (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. IV:80 & Herb. Hier. Scand. II: 56 etc.

Rättvik: Västberg (1904 A. Haglund) och Backa (G. Sam.).

H. umbricola Sael. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Saelan apud Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 150. — *H. torpense* Dahlst. apud K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Hier. exs. I:79 & Herb. Hier. Scand. XIX:81—84. — *H. subtorpense* Dahlst. ibid. II:50, 51.

Svårdsjö: Isala; Bjursås: Rexbo; Siljansnäs: Alvik; Leksand: Norra Bergsäng och Ljusbodarna; Rättvik: Sjurberg, Råbergsängarna, Södra Vålbergets fåbodar (G. Sam.), Östbjörka och Blecket; Boda: Västanå, Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Fjäckä, Arvet (G. Sam.) och Näset (1909 V. Samuelsson); Orsa: Stenberg, Kallmora, Åberga (K. Joh.), Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Lindsborg (A. Björk), Näckådalen och Untorp; Sollerö: Mångberg och Sollerön vid Utanmyra; Mora: Kansbol (en fläckbladig form, G. Sam.); Hamra: Fågelsjö (1903 M. Östman); Vänjan: Myckelåsen (1915 O. Vesterlund); Älvdalen: Evetsberg, Väsaberget, Blybergs-Vilan, Blyberg, Gåsvarv, Lokbodarna, Björnberg, Väster-Myckeläng, Okbodarna, Klitten, Ribbåsen, mellan Långö och

Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Navarnäs, Åsen (G. Sam.), nära Kykysbäcken, Mossebäcken och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Nås: Gräsbergsbodarna; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Äppelbo: Risberg; Malung: Lisskogsåsen, Mo-Myckelberg och Råberget; Lima, Ytternäs, Heden, Skälmo, Västra (G. Sam.) och Östra Årnäs, Torgås (K. Joh.), Klittarna ovan Heden och Limberget (K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Källan, Kastarberget, Norra Brända (K. Joh.), Hormundsberget i granskog, Mornäs, Åsen, Västra Långstrand, Hemfjället i trakten av Vålåsen, ResjövalLEN, Hormundsvalla, Fulunäs och Sörsjön (G. Sam.); Särna: Särnaby (1905 A. Björk, G. Sam.), GasjövalLEN, Lemmåsågen och Heden; Idre: Gässjöåsen, Nedre ByggningsvalLEN, Sjöändan, Häggesundet, Vålåberget, Idrebyn, Idreberget, Spångmyran öster om Idrebyn, Höstsättern, Himmeråsen, Lillfjäten (G. Sam.) och LöskjesvalLEN (1902 S. J. Enander).

H. verniferum K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:27.

Boda: Silverbergets södra utsprång (K. Joh.); Ore: Ärtersåsens fåbodar (G. Sam.); Orsa: Skattungbyn ovanför kyrkan (K. Joh.); Älvdalen: Gåsvarv (G. Sam.).

H. villattingense K. Joh. — (1901: K. Johansson).

K. Joh. Diagn. och anmärkn. p. 82. — K. Joh. Hier. suec. rar. exs. n. 100.

Garpenberg: Rutbo; Stora Skedvi: Västerby, Ingarvshyttan, Kvista, Markusbo, Lövåsen och Skommarsveden; Vika: Ångsberg; Torsång: Milsbo; Svärdsjö: Svartnäs (G. Sam.); Norrbärke: nära Lernbo; Ludvika: nära bruket (K. Joh.), Högberget samt mellan Ludvika och Ställviken; Grangärde: Södra Västansjö (G. Sam.).

H. vulgatiforme Dahlst. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

Norrl. Suomen Keltanot ed. 2 p. 560. — Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:93 & Herb. Hier. Scand. II:91.

Hedemora: Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan; Säter: Ytter-Heden och TingsvalLEN; Gustavs: Solvarbo; Vika: Ångsberg; Sundborn: Hobborn; Svärdsjö: Kyrkbyn; Norrbärke: Flatenberg; Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Gagnef: Djurås; Siljansnäs: Björken och Fårberg (G. Sam.); Orsa: Åberga (K. Joh.) och Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.); Sollerö: Borrberg; Mora: Garsås; Älvdalen: Däråberg (G. Sam.) och Ribbåsen (G. Sam., 1918 O. Vesterlund); Floda: Säljebodarna; Äppelbo: Brindberget; Malung: Anonbergets fåbodar (G. Sam.); Lima: Bygårdet (K. Joh.).

H. vulgatum Fr.; Almqu. — 1894: Dahlstedt (1881: C. Indebetou).

Almqu. Stud. p. XXIV et in Thed. Fl. p. 361. — Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. III. — H. triviale Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 104. — Dahlst. Hier. exs. I:92 etc. & Herb. Hier. Scand. II:89 etc.

By: Tyttbo, Näckenbäck, Strandmora, Morshyttan och Tyskbo; Folkärna: Utsund, Jularbo, Hyttbäcken, Fors och Nickarvet; Grytnäs: Åsbo

och Östanbyn; Avesta: Djäknehyttan; Garpenberg: Realsbo, Garpenbergs bruk och Finnhyttan; Hedemora: Norrhyttan, Tjärnan och Könighyttan; Husby: Djusa, Bengtsbo, Källsbyn och Berga; Stora Skedvi: Fäggeby, Forsbo, Bispbergshyttan, Grådarna, Kvista, Västerby, Markusbo, Lilla Klingsbo och Stenverken; Säter: Lerviken, Karlsgårdarna, Nedre Stubbersbo, Säters dal, Vålängarna och Nordalen; Gustavs: Solvarbo, Österby och Rasjön; Vika: Ängsberg, Folkarebyn och Staber; Torsång: Milsbo, Ornäs och Hinsnoret; Aspeboda: Liljan, Storgården samt mellan Olsbacka och Slaggen; Kopparberg: Klockartäkt, Rogsbyn (G. Sam.), Åsbo (1904 O. Juel) och Korsgården (1899 A. Haglund, G. Sam.); Sundborn: Skuggarvet, Rostberg, Hobborn och Kyrkbyn; Svärdsjö: Boda, Boränge, Borgårde, Kyrkbyn, Österbyn och Vintjärn; Enviken: Över- och Ytter-Tänger samt Storslätt; Malingsbo: Malingsbo bruk; Söderbärke: Västerby, Kyrkbyn, Nor och Näsby; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.) och Risingsbo (1921 G. R. Cedergren); Ludvika: Dagkarlsbo, Gonäs, mellan Ludvika och Ställviken, Ställviksberget, Landforsen, Persbo (G. Sam.), mot Valhalla (K. Joh.) och Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangårde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff), Källtorp (1917), Gudmundsberg (1919 K. Stéenhoff), Bredberget (K. Joh., G. Sam.), Saxberget, Södra Västansjö, Nyhammar, Kullen och Hästberg; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Löväsen, Norra Kvarnberget (G. Sam.) och Gravendal (1915 K. E. Nylander); Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo och Grängshammar; Stora Tuna: Trönö, Forssa, Uvberget (G. Sam.) och Domnarvet (K. Joh.); Gagnef: Tansväggarna och Djurås; Bjursås: Stängseln, Bodarna, Stortäkt, Holen, Märtsbo, Bengtsgårdarna, Gopa, Rexbo, Hagen, Baggbo, Andersbo, Sörskog, Dubblarbo (G. Sam.) och Lustebo (K. Joh.); Ål: Tällberg; Siljansnäs: Alvik, Tasbäck och Björken; Leksand: Gråda, Uvklitten, Sätra, Tällberg, söder om Västgårde, Skinnaråsen, Ljusbodarna, Björbergets fäbodan (G. Sam.), Barkdalen (1922 Antipas Eriksson), och Tibble (1909 S. Arnell, G. Sam.); Rättvik: Utby, Blecket (K. Joh.), Lerdal, Sjurberg, Östbjörka (K. Joh., G. Sam.), Västberg (1904 A. Haglund), Gärdebyn, Vikarbyn, Västbjörka, Stumsnäs, Röjeråsen, Gamla Töväsen, Backa, Gärdsjö och Södra Vålbergets fäbodan; Boda: (1881 C. Indebetou), Ovanmyra, Lenåsen (K. Joh., G. Sam.), Västanå, Silverberget, Osmundsberget och Silverbergsbodarna vid Norra Ockran; Ore: Dalbyn, Dalfors (K. Joh.), Furudals station, Näset (1909 V. Samuelsson), Arvet, Sunnanhed och Ärteråsen; Orsa: Vånggårde, Äskåsen, Täktsberg, Untorp, Loberget (G. Sam.), Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.), Kyrkbyn (1902 A. Björk), mellan Viborg och Stenberg, Mickelvål, Kallmora och Fryksås; Sollerö: Åsen, Mångberg, Borrberg, Björka, Gesunda (G. Sam.) samt allm. på Sollerön (K. Joh.) vid Brämåbo, Häradsarvet, Rothagen och Utanmyra (G. Sam.); Mora: Färnäs (K. Joh.), Garsås, Noret, Risa, Vattnäs, Östnor, Vika, mellan Vika och Åmberg, Åmberg, Leksberg, Öndalen, mellan Kättbo och Vänjans kyrkby, Oxberg och Kansbol; Vänjan: Tiberget (G. Sam.), Johannisholm (1882 K. P. Hägerström, G. Sam.), Kättbo besparingskog och Myckelåsen (1915 O. Vesterlund); Älvdalen: Dysån (1912 O. Vesterlund), Blyberg, Väsaberget, Däråberg, Hykjeberget, Ribbåsen, Åsen (G. Sam., O. Vesterlund), Evetsberg, Dysberg, Lokbodarna, Nybolet, Björnberg, Skärklitt, Väster-Myckeläng, Kåtila, Navarnäs och Långsjö-

blecket (G. Sam.); Hamra: Tandsjö (1903 M. Östman) och Korrisbergsvallen (1903 G. Andersson och H. Hesselman); Floda: Flen, Säljebodarna, Floberget och Kläberget; Nås: Lindesnäs, Klackbodarna, Nårnen, Skansbacken och Gräsbergsbodarna; Järna: Skamrisbergets fäbodan; Äppelbo: Ovanheden, Risberg och Brindberget; Malung: Tyngsjö, Lugnet, Lisskogsåsen, Anonbergets fäbodan, Öje, Mo-Myckelberg, Lyåns fäbodan, Stora Lybergets fäbodan och Råberget; Lima: Bolberg, Bu, Sörbäcken, Skålmo, Limberget, Backholm, Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.), Bygårdet, Bullberget (K. Joh., G. Sam.), Mon, Östra och Västra Ärnäs, Hisåsen och Norra Fenningbergets fäbodan; Transtrand: Kastarberget (K. Joh.), Hormundsberget på Klittfallet, Höknäs och Källan (G. Sam.). — [Uppgifter saknas endast från Våmhus, Särna och Idre.]

H. xanthophytum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus (raro usque 90 cm.) sat strictus et rigidus subgracilis — mediocris 5—12-folius ± sordide virescens, prope basin vel usque ad medium atro-purpureus de cetero saepe ± maculatus, infra medium pilis longiusculis — longis ± sparsis (vel raris) pilosus, totus sparsim stellatus. *Folia* subtenuia laete lutescenti-viridia, subtus caesio-viridia raro leviter violascentia, supra glabra, subtus sparsim, in nervo dorsali et in petiolo densiuscule pilosa, in marginibus sparsim ciliata, omnia in utraque pagina sparsim stellata; *basalia* pauca florendi tempore saepissime ± emarcida exteriora ± elliptica — ovali-oblonga ± obtusa leviter denticulata — obtuse dentata; interiora ± lanceolata obtusiuscula (— acuta) dentibus sat distantibus patentissimis latiusculis acuminatis vel subobtusis unguiculatis intermarginibus ± convexis junctis dentata, basi in petiolum latum sat brevem interdum dentiferum angustata; *caulina* sensim decrescentia, inferiora 1—2 breviter petiolata lanceolata obtusiuscula — acuminata basi in petiolum ± late alatum paulatim angustata, cetera sessilia cuneato-lanceolata — linearia fere usque a basi aequaliter angustata, in apicem acutum integerrimum sat longum abeuntia; *caulina* omnia dentibus remotis valde patentibus ± anguste unguiculatis aequaliter dentata, intermarginibus ± longis fere rectis vel leviter convexis instructa. *Inflorescentia* ± paniculata simplex vel composita ramis et pedicellis patentibus strictis albido-floccosis epilosis et eglandulosis acladium 1—3 cm. longum ± superantibus. *Involucra* cano-olivacea ± crassa 10—12 mm. longa basi subtruncata, glandulis cerinis parvis — minutis densiusculis — sparsis pilisque breviusculis solitariis oblecta, infra medium sat dense — sparsim stellata, superne floccis raris — solitariis obsita. Squamae sat dense imbricatae latae obtusae apice leviter comulatae, exteriores ovate vel triangulariter

oblongae intermediae ± triangulares obscure olivaceae, superiores sublineares dilutiores marginibus fere concoloribus. *Calathium* pulchre luteum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus luteus.

Igenkännlig på flertaliga, gulgröna, stjärnhåriga, med *rigidum*-tandning utrustade, ovan till glatta stjälekblad, av vilka det nedersta är lansettlikt samt kort och brett skaftat, stundom med fria, jämförelsevis breda tänder på skaftet, men de övriga från bredare bas jämnt avsmalnande till en m. l. m. lång helbräddad spets; gles inflorescens med raka, utstående, blott med stjärnludd beklädda grenar; tjocka, grågröna, mångfjälliga holkar beklädda med strödda till täta, små, gulknappiga glandler och vanligen enstaka korta hår; vidare genom breda och trubbiga holkfjäll, de kortare med rätt täta, nästan jämnt fördelade stjärnhår, de övriga uppåt mer och mer glest beströdda med sådana och mot den otydligt småhåriga spetsen nakna; tämligen stora kalatier och gula stift.

Arten synes stå nära *H. oleraceum* Norrl. och är ännu mer *rigidum*-lik utan att dock falla inom denna grupps formområde. Emellertid skiljes den lätt genom sparsam eller nästan ingen hårbeklädnad i inflorescensen men rikligt glandelhåriga holkar, breda holkfjäll, gula stift m. m.

Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Källan, Vörderås (G. Sam.), Mornäs och Kastarberget (K. Joh., G. Sam.).

H. xanthostylum Dahlst. — 1894: Dahlstedt (1888: F. Lönnkvist).

H. subramosum Lönnr. var. *xanthostylum* Dahlst. Bidr. III. — *H. xanthostylum* Dahlst. apud K. Joh. & G. Sam. Västm. Hieraciumfl. — Dahlst. Hier. exs. II:91 & Herb. Hier. Scand. XV:79.

Kopparberg: Järlinden (1904 O. Juel); Grangärde: Grängesberg, Uvberget och Bredberget; Säfsnäs: Norra Kvarnberget (G. Sam.); Silvberg: Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist enl. Dahlstedt); Bjursås: Lustebo (K. Joh.) och Bodarna; Ål: Tällberg; Leksand: Norra Bergsäng; Rättvik: Glisstjärna, Röjeråsen, Gamla Töväsen (G. Sam.), Lerdalshöjden (1915 C. Skottsberg), Östbjörka (K. Joh., G. Sam.), Utby och Blecket; Boda: Ovanmyra, Lenåsen (K. Joh.); Ore: Arvet (1909 V. Samuelsson); Orsa: Kallmora (K. Joh.); Vänjan: Johannisholm; Floda: Säljebodarna; Nås: Lindesnäs; Järna: Skamrisbergets fäbodan; Äppelbo: Sågen och Risberg; Malung: Lyåns fäbodan och Råberget; Lima: Bygärdet; Särna: Heden (G. Sam.).

Litteraturförteckning.

- ADLERZ, E., Anteckningar till Hieraciumfloran i Närke. — Bot. Not. 1903.
- ALMQUIST, S., (Släktet Hieracium i) K. F. THEDENIUS, Flora öfver Uppland och Södermanland. Stockholm 1871.
- Studier öfver släktet Hieracium. Stockholm 1881.
- ANDERSSON, G., och HESSELMAN, H., Vegetation och flora i Hamra kronopark. — Meddel. fr. Statens Skogsförsöksanstalt, Bd. 4, och Skogsvårdsfören. Tidskr. 1907 (Fackuppsatser).
- DAHLSTEDT, H., Bidrag till sydöstra Sveriges Hieracium-flora II. — K. Sv. Vet.-Akad. Handl. Bd. 25. N:o 3. 1893. — III, ibid. Bd. 26. N:o 3. 1894.
- Några bidrag till kännedomen om Skånes Hieraciumflora. — Bot. Not. 1892.
- Anteckningar till kännedomen om Skandinavians Hieraciumflora. — Acta Hort. Berg. Bd. II. N:o 4. 1894.
- Beiträge zur Kenntniss der Hieracium-Flora Oesels. — K. Sv. Vet.-Akad. Bih. Bd. 27. Afd. III. N:o 13. 1901.
- Några Hieracier från Lagnö, Ljusterö socken, Uppland. — Bot. Not. 1904.
- Medelpadiska Hieracier. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 9. N:o 2. 1909.
- (Hieracium i) C. A. M. LINDMANS, Svensk Fanerogamflora. Stockholm 1918.
- Nya syd- och mellansvenska Hieracia silvaticiformia. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 17. N:o 2. 1921.
- ELFSTRAND, M., Botaniska utflygter i sydvestra Jemtland. — K. Sv. Vet.-Akad. Bih. Bd. 16. Afd. III. N:o 7. 1890.
- Hieracia alpina aus den Hochgebirgsgegenden des mittleren Skandinavians. Uppsala 1893.
- Hieracia alpina från Dalarne. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 17. N:o 17. 1922.
- FRIES, E., Novitiae Florae Suecicae. Ed. I. Lund 1814—1824.
- Symbolae ad Historiam Hieraciorum. — Nov. Act. Soc. Scient. Ups. 1848.
- Summa vegetabilium Scandinaviae. Sect. poster. Upsaliae 1849.
- Epicrisis generis Hieraciorum. Upsaliae 1862.
- HARTMAN, C. J., och C., Handbok i Skandinavians flora.
- INDEBETOU, C., Flora Dalekarlica. Nyköping 1879.
- JOHANSSON, K., Nya Archieracier från Dalarne, Västmanland och Dalsland. — K. Sv. Vet.-Akad. Bih. Bd. 25. Afd. III. N:o 7. 1900.

- JOHANSSON, K., Archieraciumfloran inom Dalarnes siluområde i Siljans-trakten. — Ibid. Bd. 28. Afd. III. N:o 7. 1902.
- Några bidrag till kännedomen om Hieraciumfloran i södra Sverige. — Bot. Not. 1905.
- Bidrag till kännedomen om Gästriklands Archieraciumflora. — Bot. Not. 1907.
- Nya Hieracier af gruppen Vulgata Fr. epicr. från Medelpad. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 6. N:o 14. 1907.
- Anteckningar från Hieracieexkursioner i Ångermanland och Västerbotten. — Ibid. Bd. 6. N:o 18. 1907.
- Hieracia vulgata Fr. från Torne Lappmark. — Ibid. Bd. 7. N:o 12. 1908.
- Medelpads Hieracia vulgata Fr. — Ibid. Bd. 9. N:o 1. 1909.
- Diagnoser och anmärkningar till några sällsyntare svenska Hieraciumformer. — Bot. Not. 1914.
- Jämtländska Hieracia vulgata, nya och mindre kända former från barrskogsregionen. Visby 1914.
- Nya Hieracia silvaticiformia från Sveriges lågland. — Bot. Not. 1920.
- JOHANSSON, K., och SAMUELSSON, G., Hieraciumfloran i Västmanland. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 16. N:o 14. 1920.
- KRÖNINGSSVÄRD, C. G., Flora Dalecarlica. — Fahlun 1843.
- LINDBERG, C. J., (Släktet Hieracium i) BLYTT, Norges Flora, del II. Christiania 1874.
- (D:o i) HARTMAN, Skand. Flora, ed. 10 (1870) och ed. 11 (1879).
- Hieraciologiska bidrag. — Göteborgs lärov. årsber. 1882.
- LINNÉ, C. von, Flora Suecica, ed. II. Stockholm 1755.
- Species Plantarum, ed. II.
- Flora Dalecarlica. Utgiven af E. ÄHRLING, Örebro 1873.
- LÖNNROTH, K. J., Berättelse om en botanisk resa i östra Småland och på Gotland. — K. Sv. Vet.-Akad. Öfvers. Årg. 39. N:o 4. 1882.
- MALME, G. O. ANDERSSON, Bidrag till Södermanlands Hieraciumflora. — Bot. Not. 1890.
- Nya bidrag till Södermanlands Hieraciumflora. — Ibid. 1891.
- MELA-CAJANDER, Suomen Kasvio. Helsingfors 1906.
- NORDSTEDT, O., Sandhems flora. — Bot. Not. 1903.
- NORRLIN, J. P., Bidrag till Hieraciumfloran i Skandinaviska halföns mellersta delar. — Acta Soc. pro F. et Fl. Fenn. T. III. N:o 4. 1888.
- (Släktet Hieracium i) Herbarium Musei Fennici, ed. secunda, I. Helsingforsiae. 1889.
- Suomen Keltanot, ed. II. Helsingfors 1899.
- OMANG, S. O. F., Hieraciologiske undersøgelser i Norge. I—III. — Nyt Mag. f. Naturvid. Kristiania 1901—1905.
- Beiträge zur Kenntnis der südnorwegischen Oreadea. — Ibid. Bd. 46. H. 4. 1908.
- Südnorwegische Hieracium-Sippen. — Ibid. Bd. 48. H. 1. 1910.
- Hieraciumfloraen i de överste bygdelar av Hallingdal og Valdres. — Ibid. Bd. 53. H. 2. 1915.
- (Sl. Hieracium i) AXEL BLYTT, Haandbog i Norges flora, udg. ved OVE DAHL. Kristiania 1906.

- OMANG, S. O. F., (D:o i) OVE DAHL, Botaniske undersøgelser i Helgeland. I. — N. Videnskapsselsk. skr. Kristiania 1912.
- PORAT, C. O. von, Kungsörstraktens Hieracier. — Bot. Not. 1894.
- SAMUELSSON, G., Bidrag till Archieraciumfloran i Säterstrakten. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 5. N:o 12. 1906.
- Regionförskjutningar inom Dalarne. — Sv. Bot. Tidskr. Bd. 4. 1910.
- Über die Verbreitung einiger endemischer Pflanzen. — K. Sv. Vet.-Akad. Ark. f. Bot. Bd. 9. N:o 12. 1910.
- Om Astragalus penduliflorus Lam. i Dalarne. — Sv. Bot. Tidskr. Bd. 7. 1913.
- Studien über die Vegetation der Hochgebirgsgegenden von Dalarne. — Nova Acta Reg. Soc. Scient. Ups. Ser. IV. Vol. 4. N:o 8. 1917.
- STENSTRÖM, K. O. E., Värmländska Archieracier. — Ak. Afh. Uppsala 1889.
- Bornholmska Hieracier. — Bot. Tidskr. Kjöbenhavn 1896.
- SVANLUND, F., Bidrag till kännedomen om Blekinges Hieraciumflora. — Bot. Not. 1902.
- WAHLENBERG, G., Flora suecica. Ed. I. — 1824—1826.
- ZAHN, K. H., (Sl. Hieracium i) A. ENGLER, Das Pflanzenreich. IV. 280. Leipzig 1920—1922.
-

Exsickat.

- DAHLSTEDT, H., Hieracia exsiccata. Fasc. I—IV.
— Herbarium Hieraciorum Scandinaviae. Cent. I—XXIV.
- FRIES, E., Herbarium Normale.
— & LAGGER, FR., Hieracia europaea exsiccata.
- JOHANSSON, K., Hieracia suecica rariora exsiccata. Visby 1914.
- LINDBERG, C. J., Hieracia Scandinaviae exsiccata. Fasc. I—III.
- NORRLIN, J. P., Hieracia exsiccata. Fasc. I—X.
-

20

Pris 5 Kr.